

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ:
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ – ΧΩΡΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Ακαδημαϊκού Έτους 2022-2023

Α Θ Η Ν Α – Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Σ 2 0 2 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		Σελίδες
	Εισαγωγή – Γενικά για το ΔΠΜΣ	5
	«Έρευνα στην Αρχιτεκτονική: Σχεδιασμός – Χώρος – Πολιτισμός» με κατευθύνσεις:	
	A Γνωσιολογία της Αρχιτεκτονικής	
	B Προωθημένα Ζητήματα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού	7
	Μαθήματα Υποστήριξης:	15
	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	15
Κατεύθυνση:		
A, B		
1	Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΕΥΝΑΣ Ι: ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ	16
2	Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΙΙ: ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	16
	Βασικά Μαθήματα:	
	ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΕΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	18
1 ^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ:	<i>Η Διερεύνηση της Αρχιτεκτονικής Γνώσης σε σχέση με την ευρύτερη κοινωνική παραγωγή: η διαμόρφωση μεθόδων για τη διεπιστημονική διεύρυνση του αντικειμένου της αρχιτεκτονικής μέσα από διαφορετικές προσεγγίσεις των Κοινωνικών Επιστημών, και με την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων.</i>	19
Κατεύθυνση:		
A, B		
1	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	20
2	ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΟΝ 20^ο ΑΙΩΝΑ	22

2^η	<i>Η Εμβάθυνση στην Αρχιτεκτονική Γνώση σε σχέση με εννοιολογικά σχήματα οργάνωσης και διαχείρισης της γνώσης: Η συστηματική νοηματοδότηση του αντικειμένου της αρχιτεκτονικής μέσα από τη Γνωσιοθεωρία , Αισθητική, Τυπολογία, Ερμηνευτική, και με την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων.</i>	23
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ:		
<i>Κατεύθυνση:</i>		
<i>A, B</i>		
3	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	24
4	ΕΜΠΕΙΡΙΑ, ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ	26
5	ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ: Η ΣΧΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ – ΠΟΛΙΤΣΜΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ	28
6	ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΘΡΑΥΣΤΙΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ: Η ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ ΩΣ ΑΝΟΙΚΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ (LIVING MUSEUM)	30
3^η	<i>Η Παράσταση της Αρχιτεκτονικής Γνώσης σε σχέση με σώματα γνώσης και πειθαρχίες που δομούν τον χώρο: Η αντίληψη και οργάνωση του χώρου μέσα από τα σώματα γνώσης της Επικοινωνίας, Πληροφορικής, Τεχνολογίας, και με την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων.</i>	32
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ:		
<i>Κατεύθυνση:</i>		
<i>A, B</i>		
7	ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ Ή ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ	33
8	ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΜΕΣΑ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ	35
9	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ, ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ	37
10	ΣΧΕΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΕΔΙΟΥ (ΝΟΜΑΔΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΕΧΝΗΣ)	38
11	“ZOMBIE MONUMENTS” (ΜΝΗΜΕΙΑ ΓΙΑ ΖΟΜΠΙ)	40
12	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΙΝΤΕΟ ΚΑΙ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ (VIDEO/SOUND WALKS): ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ	42
13	NIETZSCHE III: Η ΘΕΛΗΣΗ ΓΙΑ ΔΥΝΑΜΗ ΩΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	44
14	ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ: ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ	45
15	ΜΕΤΑΙΧΜΙΑΚΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ: ΟΡΙΑΚΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ	46
16	Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ	48

4^η	<i>Η Συγκρότηση της Αρχιτεκτονικής Γνώσης Δια του Σχεδιασμού σε σχέση με σώματα γνώσης και πειθαρχίες που δομούν τον χώρο και που συγκροτούνται θέτοντας ως αντικείμενο έρευνας τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό κατά την ανάπτυξη ειδικών αρχιτεκτονικών ζητημάτων.</i>	50
----------------------	---	----

Κατεύθυνση:
B

17	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ	51
18	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΑΝΑΤΑΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ	53
19	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ, ΦΑΝΤΑΣΙΑΚΑ ΚΑΙ ΚΡΥΦΑ ΑΣΤΙΚΑ ΤΟΠΙΑ	55
20	ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ	56
21	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	57
22	ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	59
23	ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ ΣΤΟΝ ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ	61
24	ΠΡΟΩΘΗΜΕΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ	63
25	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ & ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ	65
26	ΣΥΝΤΟΜΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ	66

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΠΜΣ

Η Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών σε συνεργασία με τη Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου οργανώνουν από το ακαδημαϊκό έτος 2022 – 2023 το ανανεωμένο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ) με τίτλο «Έρευνα στην Αρχιτεκτονική: Σχεδιασμός – Χώρος – Πολιτισμός»

Αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ. είναι η ενίσχυση της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας και η παραγωγή νέας γνώσης στην Αρχιτεκτονική ως σύμπλεγμα των γνωστικών πεδίων Σχεδιασμός-Χώρος-Πολιτισμός, τα οποία εξειδικεύονται σε διαμόρφωση μεθόδων για τη διεπιστημονική διεύρυνση του αντικειμένου της αρχιτεκτονικής μέσα από προσεγγίσεις των Κοινωνικών Επιστημών, νοηματοδότηση του αντικειμένου της αρχιτεκτονικής μέσα από την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων, παράσταση και οργάνωση του χώρου μέσα από τα σώματα γνώσης της πληροφορικής, τεχνολογίας και επικοινωνίας, και συγκρότηση της αρχιτεκτονικής γνώσης δια του σχεδιασμού.

Σκοπός του Δ.Π.Μ.Σ. είναι: (α) η διεπιστημονική κατάρτιση σε θέματα Αρχιτεκτονικής και Σχεδιασμού του χώρου καθώς και η κατάρτιση σε διαφορετικές μεθοδολογίες ανάλυσης και έρευνας, (β) η εις βάθος κατάρτιση επιστημόνων, ώστε να καταστούν ικανοί για την παραγωγή νέας γνώσης, και (γ) η υποβοήθηση νέων επιστημόνων που θέλουν να συνεχίσουν σε περαιτέρω έρευνα ως υποψήφιοι διδάκτορες.

Το Δ.Π.Μ.Σ. «Έρευνα στην Αρχιτεκτονική: Σχεδιασμός – Χώρος – Πολιτισμός» απονέμει μετά από επιτυχή παρακολούθηση των σπουδών **Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης του ΕΜΠ σε δυο κατευθύνσεις:**

Α. «Γνωσιολογία της Αρχιτεκτονικής», και

Β. «Προωθημένα Ζητήματα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού».

Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί, στην κατεύθυνση Α «απόφοιτοι των Σχολών του ΕΜΠ ή άλλων ΑΕΙ της χώρας ή πτυχιούχοι ισότιμων Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής και αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, συγγενούς με το πρόγραμμα γνωστικού αντικειμένου, για τους οποίους η απόκτηση Δ.Μ.Σ. δεν συνεπάγεται και την απόκτηση του βασικού διπλώματος του ΕΜΠ» και στην κατεύθυνση Β «απόφοιτοι αρχιτεκτονικών Σχολών ή Τμημάτων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής αναγνωρισμένων ως ισότιμων των ελληνικών Α.Ε.Ι., για τους οποίους η απόκτηση Δ.Μ.Σ. δεν συνεπάγεται και την απόκτηση του βασικού διπλώματος του Ε.Μ.Π.»

Η **επιλογή των μεταπτυχιακών σπουδαστών** γίνεται μετά από ανοικτή προκήρυξη. Για την επιλογή των Μεταπτυχιακών Σπουδαστών λαμβάνονται υπόψη ο γενικός βαθμός διπλώματος, η επίδοση στα συναφή προς το ΔΠΜΣ προπτυχιακά μαθήματα και στη διπλωματική εργασία, η γνώση ξένων γλωσσών, η τυχόν υπάρχουσα ερευνητική δραστηριότητα και επαγγελματική εμπειρία, η ποιότητα του δοκιμίου και οι συστατικές επιστολές. Ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κάθε χρόνο με απόφαση της ΕΔΕ σύμφωνα με τον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 40 και για τις δύο κατευθύνσεις.

Η χρονική διάρκεια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών για το πρόγραμμα πλήρους φοίτησης ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα κατ' ελάχιστον και σε τέσσερα (4) κατά μέγιστον, συμπεριλαμβανομένης και της εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Για το πρόγραμμα μερικής φοίτησης η μέγιστη χρονική διάρκεια είναι έξι (6) εξάμηνα.

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα συστηματικών σπουδών και ένα (1) εξάμηνο εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, η οποία αρχίζει μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των μαθημάτων των προηγούμενων εξαμήνων και διαρκεί τουλάχιστον ένα εξάμηνο και κατά μέγιστο δύο εξάμηνα. Τα δύο εξάμηνα συστηματικών σπουδών περιλαμβάνουν υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα. Κάθε εξάμηνο σπουδών περιλαμβάνει 13 πλήρεις διδακτικές εβδομάδες. Το πρόγραμμα παρέχεται στην ελληνική γλώσσα.

Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. ανέρχονται σε 90. Κάθε φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει 4 τρίωρα εβδομαδιαία μαθήματα ανά εξάμηνο (ένα υποχρεωτικό και τρία κατ' επιλογή) που αντιστοιχούν σε 30 πιστωτικές μονάδες (7,5 μονάδες αντιστοιχούν σε κάθε τρίωρο εβδομαδιαίο μάθημα). Στο τρίτο εξάμηνο εκπονείται η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία που αντιστοιχεί σε 30 πιστωτικές μονάδες. Δίνεται η δυνατότητα παρακολούθησης ενός μαθήματος ανά εξάμηνο (δύο μαθήματα στο σύνολο του Προγράμματος, συναφή με το αντικείμενό του), σε μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του ΕΜΠ ή άλλου ΑΕΙ, μετά από έγκριση της ΕΔΕ, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου.

Οι ώρες διδασκαλίας ανά μάθημα είναι 3 εβδομαδιαίως και διεξάγονται μεταξύ **15.00-18.00** και **18.00-21.00**.

Αρμόδια όργανα για την οργάνωση και λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. είναι η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ). Η ίδρυση και η λειτουργία του του προγράμματος «Έρευνα στην Αρχιτεκτονική: Σχεδιασμός – Χώρος – Πολιτισμός» διέπονται από τις διατάξεις της σχετικής απόφασης της Συγκλήτου ΕΜΠ και τον Κανονισμό Σπουδών που δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 3162B/01.08.2018 και 3270B/08.08.2018 και 4957/21.7.2022)

Διευθυντής του Δ.Π.Μ.Σ.:

Σταύρος Σταυρίδης, καθηγητής ΕΜΠ.

Επιστημονική Γραμματεία ΔΠΜΣ :

Σοφία Αλεξανδροπούλου, *ΙΔΑΧ, MSc ΔΠΜΣ 'ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ – ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ'* , *Master ΠΜΣ 'ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ'*

ΟΙ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α ΕΝΟΤΗΤΑ:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

(πενθήμερο εργαστήριο, υποχρεωτικό)

Για να υποστηριχθεί η διαμόρφωση των ερευνητικών ερωτημάτων του κάθε σπουδαστή, και η συνακόλουθη επιλογή των μαθημάτων οργανώνεται ένα πενθήμερο εργαστήριο γνωριμίας με όλα τα προσφερόμενα μαθήματα του Δ.Π.Μ.Σ.. Όλοι οι διδάσκοντες των μαθημάτων χειμερινού και εαρινού εξαμήνου παρουσιάζουν τα μαθήματά τους και τις ερευνητικές κατευθύνσεις τους. Το εργαστήριο ξεκινά και καταλήγει με εισηγήσεις σχετικά με τη συγκρότηση υποθέσεων έρευνας ως προς ζητήματα σύγχρονου επιστημονικού ενδιαφέροντος.

Β ΕΝΟΤΗΤΑ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ:

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

(2 μαθήματα, υποχρεωτικά)

Σκοπός των μαθημάτων είναι από τη μια μεριά, να συγκροτηθεί ένα εννοιολογικό υπόβαθρο έρευνας εκκινώντας από τη σύγχρονη προβληματοθεσία στην αρχιτεκτονική και συνδέοντας την αρχιτεκτονική γνώση με την ευρύτερη επιστημονική γνώση και την κοινωνική παραγωγή, και από την άλλη, να δοθούν οι μηχανισμοί σκέψης για την κατασκευή εννοιολογικών εργαλείων και σωμάτων έρευνας ως προς σύγχρονες ερευνητικές προθέσεις που νοηματοδοτούν τη διαδικασία του σχεδιασμού. Τα μαθήματα αποτελούν άμεση υποστήριξη στη διαδικασία εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας των σπουδαστών. Οι ασκήσεις των μαθημάτων έχουν ως αντικείμενο τη σταδιακή προσέγγιση και ορισμό της διπλωματικής εργασίας. Κατ' αυτό τον τρόπο, η διπλωματική εργασία ουσιαστικά εκκινεί από την αρχή του προγράμματος, συζητείται ως προς τα μεθοδολογικά εργαλεία και τη συγκρότηση του σώματος της έρευνας και συγκρίνεται σε επίπεδο τάξης με τις υπόλοιπες διπλωματικές εργασίες.

Γ ΕΝΟΤΗΤΑ – ΒΑΣΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΕΣ ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

(οι σπουδαστές της κατεύθυνσης Α. «Γνωσιολογία της Αρχιτεκτονικής» επιλέγουν 6 μαθήματα από τις α, β, γ κατηγορίες μαθημάτων, και της κατεύθυνσης Β. «Προωθημένα Ζητήματα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού» επιλέγουν 4 μαθήματα από τις α, β, γ κατηγορίες μαθημάτων και 3 από την κατηγορία δ)

Στα μαθήματα γίνεται η αυτόνομη εκπαιδευτικά ανάπτυξη γνωστικών αντικειμένων: Ιστορικά-θεωρητικά, αλλά και νέα κρίσιμα κοινωνικά ή τεχνικά γνωστικά αντικείμενα αναπτύσσονται ως επιμέρους παραδειγματικές συμβολές στη συστηματική θεωρητική προσέγγιση και στην πολλαπλή νοηματοδότηση του σχεδιασμού.

Με την ειδική γνώση που παρέχουν, τα μαθήματα συμβάλλουν στη συστηματική θεωρητική προσέγγιση του ευρύτερου αντικειμένου της αρχιτεκτονικής και στη γενικότερη ανάπτυξη της έρευνας στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό. Τα μαθήματα δεν οδηγούν σε επιμέρους αυτόνομες τεχνικές ή επαγγελματικές εξειδικεύσεις. Με βάση τη θεματολογία των ασκήσεων, ενθαρρύνεται η διαμόρφωση ερευνητικών εστιών μεταξύ των μαθημάτων, όπου 2-5 μαθήματα, οπωσδήποτε αυτόνομα τόσο κατά την εκπαιδευτική διαδικασία όσο και τη διαδικασία αξιολόγησης των ασκήσεων, θα μπορούσαν να αναπτύξουν τις ασκήσεις τους με κοινού ενδιαφέροντος ερευνητικές υποθέσεις.

Για τη διαμόρφωση των ερευνητικών εστιών μεταξύ των μαθημάτων και τη σαφήνεια του εκπαιδευτικού στόχου τους, τα μαθήματα της Γ ΕΝΟΤΗΤΑΣ οργανώνονται σε τέσσερις γνωσιολογικές κατηγορίες ως προς τη μεθοδολογία της έρευνας:

α. Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ σε σχέση με την ευρύτερη κοινωνική παραγωγή: η διαμόρφωση μεθόδων για τη διεπιστημονική διεύρυνση του αντικειμένου της αρχιτεκτονικής μέσα από διαφορετικές προσεγγίσεις των Κοινωνικών Επιστημών, και με την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων.

β. Η ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΓΝΩΣΗ σε σχέση με εννοιολογικά σχήματα οργάνωσης και διαχείρισης της γνώσης: η συστηματική νοηματοδότηση του αντικειμένου της αρχιτεκτονικής μέσα από τη Γνωσιοθεωρία, Αισθητική, Τυπολογία, Ερμηνευτική, και με την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων.

γ. Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ Η παράσταση της αρχιτεκτονικής γνώσης σε σχέση με σώματα γνώσης και πειθαρχίες που δομούν τον χώρο: η αντίληψη και οργάνωση του χώρου μέσα από την Επικοινωνία, Πληροφορική, Τεχνολογία, και με την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων.

δ. Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ σε σχέση με σώματα γνώσης και πειθαρχίες που δομούν τον χώρο και που συγκροτούνται θέτοντας ως αντικείμενο έρευνας τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό, κατά την ανάπτυξη ειδικών αρχιτεκτονικών ζητημάτων, όπως Αστικού Σχεδιασμού, Σχεδιασμού Τοπίου, Βιοκλιματικού Σχεδιασμού, Σχεδιασμού Διάδρασης.

Προσφερόμενα μαθήματα οργανωμένα σε τέσσερις γνωσιολογικές κατηγορίες ως προς την μέθοδο έρευνας

Μαθήματα Υποστήριξης:

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

-Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΈΡΕΥΝΑΣ Ι: ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ

-Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΈΡΕΥΝΑΣ ΙΙ: ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΕΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

1^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Η Διερεύνηση της Αρχιτεκτονικής Γνώσης σε σχέση με την ευρύτερη κοινωνική παραγωγή: η διαμόρφωση μεθόδων για τη διεπιστημονική διεύρυνση του αντικειμένου της αρχιτεκτονικής μέσα από διαφορετικές προσεγγίσεις των Κοινωνικών Επιστημών, και με την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων.

-ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

-ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΟΝ 20^Ο ΑΙΩΝΑ

2^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Η Εμβάθυνση στην Αρχιτεκτονική Γνώση σε σχέση με εννοιολογικά σχήματα οργάνωσης και διαχείρισης της γνώσης: Η συστηματική νοηματοδότηση του αντικειμένου της αρχιτεκτονικής μέσα από τη Γνωσιοθεωρία, Αισθητική, Τυπολογία, Ερμηνευτική, και με την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων.

-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

-ΕΜΠΕΙΡΙΑ, ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

-ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ: Η ΣΧΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΑΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΘΡΑΥΣΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ: Η ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΑΣ ΩΣ ΑΝΟΙΚΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ (LIVING MUSEUM)

3^Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Η Παράσταση της Αρχιτεκτονικής Γνώσης σε σχέση με σώματα γνώσης και πειθαρχίες που δομούν τον χώρο: Η αντίληψη και οργάνωση του χώρου μέσα από τα σώματα γνώσης της Επικοινωνίας, Πληροφορικής, Τεχνολογίας, και με την ανάπτυξη ειδικών γνωστικών αντικειμένων.

-ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ Ή ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ

-ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΜΕΣΑ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

-ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ, ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ:
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

-ΣΧΕΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΕΔΙΟΥ (ΝΟΜΑΔΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΕΧΝΗΣ)

-“ZOMBIE MONUMENTS” (ΜΝΗΜΕΙΑ ΓΙΑ ΖΟΜΠΙ)

- ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΙΝΤΕΟ ΚΑΙ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ (VIDEO/SOUND WALKS): ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΕΤΑΞΥ
ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

- NIETZSCHE III: Η ΘΕΛΗΣΗ ΓΙΑ ΔΥΝΑΜΗ ΩΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

- ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ: ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΈΡΕΥΝΕΣ

- ΜΕΤΑΙΧΜΙΑΚΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ: ΟΡΙΑΚΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

- Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

4Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Η Συγκρότηση της Αρχιτεκτονικής Γνώσης Δια του Σχεδιασμού σε σχέση με σώματα γνώσης και πειθαρχίες που δομούν τον χώρο και που συγκροτούνται θέτοντας ως αντικείμενο έρευνας τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό κατά την ανάπτυξη ειδικών αρχιτεκτονικών ζητημάτων.

-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

-ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΑΝΑΤΑΞΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

-ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ, ΦΑΝΤΑΣΙΑΚΑ ΚΑΙ ΚΡΥΦΑ ΑΣΤΙΚΑ ΤΟΠΙΑ

-ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

-ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ
ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

- ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

-ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ ΣΤΟΝ ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

-ΠΡΟΩΘΗΜΕΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

-ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ & ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Όπως ήδη αναφέρθηκε, οι σπουδαστές είναι δυνατόν, στο πλαίσιο της διεπιστημονικότητας του προγράμματος να παρακολουθήσουν ένα συναφές μάθημα ανά εξάμηνο (δύο μαθήματα στο σύνολο του Προγράμματος), σε άλλο μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του ΕΜΠ ή άλλου ΑΕΙ, μετά από έγκριση της ΣΕ, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ελεξηγήσεις ως προς τον τρόπο επιλογής των μαθημάτων:

Οι Φοιτητές της Κατεύθυνσης Α εγγράφονται σε τέσσερα (4) μαθήματα ανά εξάμηνο από τον πίνακα των θεματικών ομάδων προσφερόμενων μαθημάτων, ως εξής: • 1 μάθημα ανά εξάμηνο της Α θεματικής ομάδας • 3 τουλάχιστον μαθήματα της Β θεματικής ομάδας στα δύο εξάμηνα συνολικά • 2 το πολύ μαθήματα Γ θεματικής ομάδας στα δύο εξάμηνα συνολικά ή μαθήματα σε άλλο μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του ΕΜΠ ή άλλου ΑΕΙ μετά από έγκριση της Ε.Δ.Ε. η οποία μπορεί να εκδοθεί μετά από αίτησή τους • Εφόσον είναι απόφοιτοι αναγνωρισμένων Αρχιτεκτονικών Σχολών μπορούν να επιλέξουν ένα μάθημα Δ θεματικής ομάδας ανα εξάμηνο.	Οι Φοιτητές της Κατεύθυνσης Β εγγράφονται σε τέσσερα (4) μαθήματα ανά εξάμηνο από τον πίνακα των θεματικών ομάδων των προσφερόμενων μαθημάτων, ως εξής: • 1 μάθημα ανά εξάμηνο της Α θεματικής ομάδας • 3 μαθήματα της Δ θεματικής ομάδας στα δύο εξάμηνα συνολικά • 2 το πολύ μαθήματα της Γ θεματικής ομάδας στα δύο εξάμηνα συνολικά ή μαθήματα σε άλλο μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του ΕΜΠ ή άλλου ΑΕΙ μετά από έγκριση της Ε.Δ.Ε. η οποία μπορεί να εκδοθεί μετά από αίτησή τους. • Τα υπόλοιπα μαθήματα είναι της Β θεματικής ομάδας
--	---

Πίνακας θεματικών ομάδων προσφερομένων μαθημάτων για το ακαδημαϊκό έτος 2022 – 2023:

Α θεματική ομάδα μαθημάτων στη μεθοδολογία έρευνας			
A.1	Η Αρχιτεκτονική ως Αντικείμενο Έρευνας Ι: Περί του εννοιολογικού υποβάθρου και του σώματος της Έρευνας	Χειμερινό	Μεθοδολογία έρευνας
A.2	Η Αρχιτεκτονική ως Αντικείμενο Έρευνας ΙΙ: Περί της κατασκευής των εννοιολογικών εργαλείων και του σώματος της Έρευνας διά του Σχεδιασμού	Εαρινό	Μεθοδολογία έρευνας
Β θεματική ομάδα μαθημάτων στη Γνωσιολογία της Αρχιτεκτονικής			
B1.1	Ιστορία και Θεωρία του τοπίου: Η σχηματοποίηση κατά την τοπιακή ερμηνεία – πολιτισμικές, πολιτικές, επιστημικές επισημάνσεις	Εαρινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής
B1.2	Εμπειρία, αναπαράσταση και νοηματοδότηση του χώρου	Χειμερινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής
B1.3	Ανάλυση του γραπτού και του σχεδιασμένου αρχιτεκτονικού λόγου	Εαρινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής
B1.4	Σχέδια δημοσίων Δράσεων Πεδίου (Νομαδικές παρεμβάσεις τέχνης)	Χειμερινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής
B1.5	Εννοιολογικές προσεγγίσεις σχεδιαστικών προβλημάτων: Θεωρητική ή σχεδιαστική μελέτη χωρικών ερωτημάτων	Χειμερινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής
B1.6	Οικολογία, Βιωσιμότητα, συμμετοχή και εφαρμογές στον Σχεδιασμό. Η περίπτωση της Αθήνας	Εαρινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής
B1.7	Nietzsche ΙΙΙ: Η θέληση για δύναμη ως Αρχιτεκτονική	Χειμερινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής
B1.8	Χώρος και Τόπος: Φαινομενολογικές Έρευνες	Εαρινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής
B1.9	Μεταίχμιακές χωρικές εμπειρίες: Οριακότητες της πόλης και της Αρχιτεκτονικής	Εαρινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής
B1.10	Η Αρχή της Αρχιτεκτονικής	Εαρινό	Γνωσιολογία αρχιτεκτονικής

Δ θεματική ομάδα μαθημάτων στα Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού			
B2.1	Μεθοδολογικές και σχεδιαστικές προσεγγίσεις στη διδακτική της αρχιτεκτονικής σύνθεσης	Χειμερινό	Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού
B2.2	Συνθετική Επεξεργασία του τοπίου: Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις	Εαρινό	Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού
B2.3	Πραγματικά, Φαντασιακά και Κρυφά Αστικά Τοπία	Χειμερινό	Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού
B2.4	Αρχιτεκτονική & Τεχνητή Νοημοσύνη	Εαρινό	Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού
B2.5	Ερευνητικές προσεγγίσεις αναταξης κτιρίων της μεταπολεμικής Αθηναϊκής αστικής Αρχιτεκτονικής	Εαρινό	Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού
B2.6	Κινητική αρχιτεκτονική και διαδραστικά περιβάλλοντα	Εαρινό	Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού
B2.7	Εμβάθυνση στον αλγοριθμικό σχεδιασμό	Χειμερινό	Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού
B2.8	Ζητήματα Αστικού Χώρου και Κατοικίας: Σχεδιαστικοί μετασχηματισμοί της Αθηναϊκής Πολυκατοικίας	Χειμερινό	Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού
B2.9	Προωθημένες εφαρμογές στον αλγοριθμικό σχεδιασμό	Εαρινό	Προωθημένα ζητήματα σχεδιασμού
Γ θεματική ομάδα μαθημάτων στη Φιλοσοφία και εικαστικές τέχνες			
Γ.1	Επιστήμες και Φιλοσοφία στον 20ο Αιώνα	Χειμερινό	Φιλοσοφία και εικαστικές τέχνες
Γ.2	Φιλοσοφία και αρχιτεκτονική	Χειμερινό	Φιλοσοφία και εικαστικές τέχνες
Γ.3	“Zombie monuments” (Μνημεία για Ζόμπι)	Χειμερινό	Φιλοσοφία και εικαστικές τέχνες
Γ.4	Πλαστική και σύγχρονα επικοινωνιακά μέσα απεικόνισης του χώρου	Εαρινό	Φιλοσοφία και εικαστικές τέχνες
Γ.5	Εργαστήριο βίντεο και ηχητικών περιηγήσεων (Video/Sound walks): Κατασκευές μεταξύ ψηφιακού και φυσικού χώρου	Εαρινό	Φιλοσοφία και εικαστικές τέχνες
Γ.6.	Το φανταστικό μουσείο. Από την ευθραυστότητα της μνήμης στην ανάγκη της μαρτυρίας: Η πόλη της Ελευσίνας ως ανοικτό μουσείο (Living museum)	Εαρινό	Φιλοσοφία και εικαστικές τέχνες

Γ. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

Μέλη ΔΕΠ

Αγγελής Γεώργιος, αναπλ. Καθηγητής
Αμερικάνου Ελένη, Καθηγήτρια ΔΠΘ
Αναστασόπουλος Νικόλαος, επίκ. Καθηγητής
Ανδριανόπουλος Τηλέμαχος, αναπλ. Καθηγητής
Αρβανίτης Νίκος, επικ. Καθηγητής ΑΣΚΤ
Βοζάνη Αριάδνη, Καθηγήτρια
Γιαννούτσου Βασιλική, επίκ. Καθηγήτρια
Γκικαπέππας Βασίλειος, επικ. Καθηγητής
Γρηγοριάδης Ιωάννης, Καθηγητής
Γυπαράκης Γεώργιος, Καθηγητής
Γυφτόπουλος Σταύρος, Καθηγητής
Ζαφειρόπουλος Θεόδωρος, επίκ.Καθηγητής
Καλδής Βύρων, Καθηγητής ΣΕΜΦΕ
Καρβουντζή Κωνσταντίνα, αναπλ. Καθηγήτρια
Κουρνιατής Νικόλαος, επίκ. Καθηγητής ΠΑΔΑ
Κιουπκιολής Αλέξανδρος, επίκ. Καθηγητής ΑΠΘ, Πολιτικός επιστήμονας
Κουτσουμπός Λεωνίδας, επίκ. Καθηγητής
Κωτσόπουλος Σωτήριος, επίκ. Καθηγητής
Λάββα Σταυρούλα, αναπλ. Καθηγήτρια
Μάρη Ιφιγένεια, επίκ. Καθηγήτρια
Μαρλαντή Μαρία, επίκ. Καθηγήτρια
Μπούζας Βασίλης, αναπλ. Καθηγητής Παν.Δυτ.Μακεδονίας
Μπουμπάρης Νίκος, επικ. Καθηγητής, Τμήμα πολιτισμικής τεχνολογίας και επικοινωνίας
Πανεπιστημίου Αιγαίου
Ντάφλος Κων/νος, αναπλ. Καθηγητής
Ξαγοράρης Ζάφος, Καθηγητής ΑΣΚΤ
Ξάνθη Θεώνη, αναπλ. Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΔΠΘ
Παπαβασιλείου Ματθαίος, αναπλ. Καθηγητής
Παππά Νίνα, επίκ. Καθηγήτρια
Ρυμενίδης Γεώργιος, Επίκ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Σαβράμη Κάτια, επίκ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πατρών
Σεβαστάκης Δημήτριος, Καθηγητής
Σταυρακάκης Μανώλης, επικ. Καθηγητής
Σταυρίδης Σταύρος, Καθηγητής
Τερζόγλου Νικόλαος Ιων, επίκ. Καθηγητής
Τσιαμπάος Κωνσταντίνος, αναπλ. Καθηγητής
Τσιράκη Σοφία, αναπλ. Καθηγήτρια
Χαλυβοπούλου Βάντα, λέκτορας ΠΑΔΑ
Χριστόπουλος Κώστας, Επίκουρος καθηγητής ΑΣΚΤ
Christia Fotini, Ford International Professor in the Social Sciences in the Department of Political Science, Massachusetts Institute of Technology

Ομότιμοι καθηγητές και αφυπηρετήσαντα Μέλη ΔΕΠ

Ησαΐας Δημήτριος, ομ. Καθηγητής
Λάσκαρης Νικόλαος, ομ. Καθηγητής
Μάρδα Νέλλη, ομ. Καθηγήτρια
Μπαλτάς Αριστείδης, ομ. Καθηγητής
Μωραΐτης Κων/νος, ομ. Καθηγητής
Νουκάκη – Μπαμπάλου Παρασκευή, ομ.Καθηγήτρια
Ξερόπουλος Σόλων, ομ. Καθηγητής
Ξένου Βάνα, ομ. Καθηγήτρια
Παρμενίδης Γεώργιος, ομ. Καθηγητής
Ράπτη Παναγιώτα, τ.καθηγήτρια
Τουρνικιώτης Παναγιώτης, τ. Καθηγητής
Ωραιόπουλος Φίλιππος, ομ. καθηγητής ΠΘ

ΕΔΙΠ

Καλακαλλάς Ανδρέας

Συνεργαζόμενοι επιστήμονες

Αλετράς Άγγελος, σκηνοθέτης και δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Αντωνοπούλου Κατερίνα, υπ. δρ. Πανεπιστημίου Αιγαίου
Γαϊτανίδης Γιώργος, σκηνοθέτης
Γιωτάκης Σπυρίδων, Σχ.Αρχιτεκτόνων ΔΠΜΣ ΕΜΠ
Γκώγκου Ελενα, εκπαιδεύτρια περμακουλτούρας
Δάλλας Αλέξιος, υπ. δρ. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Αρχιτέκτων
Δημόπουλος Γιάννης, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Ηλιοπούλου Φιλιώ, Αρχιτέκτων τοπίου
Ισιδώρου Ιωάννης, εικαστικός
Ιωάννου Όλγα, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Καραγιάννη Μαρία, δρ. Αρχιτέκτων ΑΠΘ
Καραμπά Ελπίδα, Ιστορικός και Θεωρητικός Τέχνης
Καταχανάς Ρήγας, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Καψάλη Ματίνα, δρ. Αρχιτέκτων ΑΠΘ
Κολέμπας Γιώργος, συγγραφέας, καλλιεργητής, θεωρητικός της αποανάπτυξης
Κουζούπη Ασπασία, Αρχιτέκτων τοπίου και μεταδιδακτορική υπότροφος
Κουμπαρούλη Ειρήνη, Αρχιτέκτων και ηθοποιός
Λάλλας Δημήτριος, δρ. Κοινωνιολογίας, Τμήμα Κοινωνιολογίας-Πάντειο Πανεπιστήμιο
Λουιζίδης Χαράλαμπος, Αρχιτέκτονας Φωτογράφος (ΕΤΕΠ), Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών,
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Μαντίκου Λίνα, Αρχιτέκτων υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Μήλιου Περσεφόνη, σκηνοθέτης
Μούρτου-Παραδεισοπούλου Μαρία, υπ. δρ. Παν. Southampton
Μωρέττη Καρολίνα, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Νικόπουλος Γεώργιος Αθανάσιος, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Πάγκαλος Παναγιώτης, δρ. Θεωρίας της Τέχνης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ
Παναγιωτοπούλου Ντορέτ, AA Diploma, MA, The Warburg Institute Υποψ. Διδάκτωρ
Architectural Association
Πασσιά Παναγιώτα, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Πρωίμος Κων/νος, δρ. Φιλοσοφίας, New School for Social Research
Ράπτου Ελευθερία, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Ρούπας Παναγιώτης, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Σαρμά Μυρτώ, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Σινιόσογλου Νικήτας, διδάκτωρ Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κέμπριτζ (PhD)
Σταματοπούλου Αθηνά, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Στεργιόπουλος Κων/νος, δρ. Φιλοσοφίας της Επιστήμης ΕΚΠΑ-ΕΜΠ
Τέγος Μιχάλης, υπ. δρ. Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ
Τουλούμης Αντώνης, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Τουρνικιώτης Γιαννης, υπ. δρ. Σχολής Ιστορίας της Τέχνης και Αρχαιολογίας, Sorbonne
Τρούσα Δήμητρα, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Φαραγκάς Θανάσης, Αρχιτέκτων, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Φόουντεν Ιάσων, Φωτογράφος, Οπερατέρ
Φυσαράκη Κάλλια, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Χάρη Χαρίκλεια, υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Χατζησταμάτης Σταμάτης, υπ. δρ., Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Jean – Marc Huygen, Αρχιτέκτων – Καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μασσαλίας, ENSAM
Medea Electronique και ΑΚΟΥΩ (καλλιτεχνικές ομάδες)
Recompulsive behaviours
Santiago del Hierro Kennedy, Αρχιτέκτων – ερευνητής (Ολλανδία – Εκουαδόρ)

Δ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

- Διεύθυνση: **Πατησίων 42, 106 82, Αθήνα [κτήριο Τοσίτσα, 1^{ος} όροφος, αίθ. Τ 104Β]**
- Τηλ.: **210 772 2250**
- fax: **210 772 3830**
- e-mail: **salexandropoulou@arch.ntua.gr**
- ιστοσελίδα: **<http://www.arch.ntua.gr/index.php/metaptychiakes-spydes/>**

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ:
Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η Αρχιτεκτονική ως αντικείμενο έρευνας

Α. Περί του εννοιολογικού υποβάθρου και του σώματος της Έρευνας

Β. Περί της κατασκευής των εννοιολογικών εργαλείων και του σώματος της Έρευνας διά του Σχεδιασμού

Διδάσκοντες:

Γ. Παρμενίδης, Ιφιγένεια Μάρη

Προσκεκλημένοι επιστήμονες:

Νίκος Κουρνιατής, Παναγιώτα Πασσιά, Παναγιώτης Ρούπας, Αθηνά Σταματοπούλου

Στη συγκρότηση των θεματικών ενότητων 'Περί του εννοιολογικού υποβάθρου της έρευνας, της κατασκευής των εννοιολογικών εργαλείων και του σώματος της έρευνας' έχουν συμβάλει οι Ι. Βενέρης, Β. Γκανιάτσας, Ε. Καλαφάτη, Ι. Μάρη, Δ. Παπαλεξόπουλος, Γ. Παρμενίδης, Σ. Σταυρίδης, Ι. Σταυρουλάκη, Π. Τουρνικιώτης. Στη συγκρότηση της θεματικής ενότητας 'Περί της κατασκευής και αποτίμησης των εννοιολογικών εργαλείων και του σώματος της έρευνας δια του σχεδιασμού' έχουν συμβάλει οι Ε. Ανδρουτσοπούλου, Ρ. Λάβα, Α. Σταματοπούλου, Α. Λάσκαρη, Ι. Μάρη, Κ. Μωραίτης, Γ. Παρμενίδης, Δ. Παπαλεξόπουλος, Ι. Σταυρουλάκη.

Στόχος του μαθήματος είναι να αναπτυχθεί η συζήτηση περί της 'παράδοσης' στην ερευνητική κοινότητα της αρχιτεκτονικής, όπου η έρευνα δεν νοείται τόσο ως μια υποκειμενική ή αντικειμενική πράξη, όσο ως μια δήλωση συμμετοχής σε μια παράδοση σκέψης.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε δύο εξάμηνα, και το κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δύο ενότητες. Στο 1^ο εξάμηνο, στην 1^η ενότητα συζητείται το εννοιολογικό υπόβαθρο της έρευνας, εκκινώντας από τη σύγχρονη προβληματοθεσία στην αρχιτεκτονική και συνδέοντας την αρχιτεκτονική γνώση με την ανάπτυξη της ευρύτερης επιστημονικής γνώσης και την κοινωνική παραγωγή. Στη 2^η ενότητα συζητείται η κατασκευή των εννοιολογικών εργαλείων και του σώματος της έρευνας ως προς τις σύγχρονες ερευνητικές προθέσεις. Στο 2^ο εξάμηνο, στην 3^η ενότητα, η συζήτηση περί της κατασκευής των εννοιολογικών εργαλείων και του σώματος της έρευνας εμβαθύνει στην προβληματοθεσία που εκπορεύεται από τη διαδικασία σχεδιασμού, καθώς και στα εργαλεία ελέγχου που αναπτύσσονται κατά τη διαδικασία σχεδιασμού. Στην 4^η ενότητα, συζητείται η διαδικασία διατύπωσης κριτηρίων αποτίμησης των εννοιολογικών εργαλείων της έρευνας, ως ανάδραση της συστηματικής προσέγγισης της διαδικασίας του σχεδιασμού.

Βασικό παράδειγμα για την ανάπτυξη του ζητήματος της μεθόδου στην έρευνα στην αρχιτεκτονική, αποτελεί η αναφορά στο πρόβλημα της περιγραφής τεσσάρων αιώνων παραγωγής αρχιτεκτονικού χώρου. Στα πλαίσια αυτής της προσέγγισης αναπτύσσονται πολλαπλές λογικές περιγραφής του παραδείγματος σύμφωνα με το βασικό θέμα συζήτησης της κάθε ενότητας μαθημάτων, και εντοπίζονται οι βασικές έννοιες που συγκροτούν το συγκεκριμένο εννοιολογικό υπόβαθρο της κάθε μιας λογικής περιγραφής. Στη συνέχεια, εξετάζεται ο τρόπος που αυτές οι έννοιες μπορούν να συγκροτήσουν μεθοδολογικά εργαλεία με βάση τα οποία να αναπτυχθούν συγκεκριμένες έρευνες. Στόχος είναι ο εντοπισμός και η ανάλυση των παραδοχών που συνοδεύουν κάθε έρευνα, η παρακολούθηση της εσωτερικής συνοχής στη ανάπτυξη και ερωτηματοθεσία της ως προς τις παραδοχές της, καθώς και η κατανόηση των ενστάσεων που στηρίζονται σε εναλλακτικές παραδοχές.

Κατά την ανάπτυξη των ενότητων του μαθήματος, υποστηρίζεται ανάλογα η διαδικασία εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας των σπουδαστών/τριών. Η άσκηση του κάθε εξαμήνου έχει ως αντικείμενο τη σταδιακή προσέγγιση και τον ορισμό της διπλωματικής εργασίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η συγκρότηση του ερευνητικού πλαισίου για τη διπλωματική εργασία ουσιαστικά υποστηρίζεται από την αρχή του προγράμματος. Πριν την εκπόνηση της (στο 3^ο και 4^ο εξάμηνο σπουδών) η κάθε διπλωματική εργασία, έχει

ήδη συζητηθεί ως προς το εννοιολογικό της υπόβαθρο, τα μεθοδολογικά εργαλεία και τη συγκρότηση του σώματος της έρευνας, και έχει συγκριθεί σε επίπεδο τάξης με τις υπόλοιπες ερευνητικές προσεγγίσεις των διπλωματικών εργασιών. Ειδικότερα, στην 4^η ενότητα: 'Περί της αποτίμησης των εννοιολογικών εργαλείων της έρευνας δια του σχεδιασμού', στο τέλος του 2ου εξαμήνου, επιχειρείται από τους διδάσκοντες η κατάδειξη του συνόλου των μεθοδολογικών προσεγγίσεων των σπουδαστών/τριών ως πολιτισμικού στίγματος της έρευνας στην αρχιτεκτονική, στην εποχή μας.

Αναλυτικότερα, τα περιεχόμενα των εννοιών του μαθήματος:

1^ο εξάμηνο: Μεθοδολογικές προσεγγίσεις της Έρευνας στην Αρχιτεκτονική _ Η Αρχιτεκτονική ως Αντικείμενο Έρευνας I.

1. Περί του εννοιολογικού υποβάθρου της έρευνας.

- 1.1 Από το φυσικό αντικείμενο στο πολιτισμικό αντικείμενο και η αλλαγή της προβληματοθεσίας στην περιγραφή του πραγματικού.
- 1.2 Η αλλαγή της προβληματοθεσίας στις πολλαπλές λογικές ερμηνείας του αξιολογικού αντικειμένου.
- 1.3 Η μέθοδος ως αντικείμενο έρευνας.
- 2. Περί του σώματος της έρευνας.**
- 2.1 Το σύμπλεγμα των σημασιών κατά τη διαχείριση του τελεολογικού αντικειμένου. Η περιγραφή της πρόθεσης ορισμού του χώρου
- 2.3 Η μεταλλαγή του φυσικού κόσμου και εννοιολογικά εργαλεία συγκρότησης του σώματος έρευνας: Οι αλλαγές ταξινομίας ως μηχανισμός σηματοδότησης.
- 2.4 Εννοιολογικά εργαλεία συγκρότησης του σώματος της έρευνας.

2^ο εξάμηνο: Μεθοδολογικές προσεγγίσεις της Έρευνας στην Αρχιτεκτονική _ Η Αρχιτεκτονική ως Αντικείμενο Έρευνας II.

3. Περί της κατασκευής των εννοιολογικών εργαλείων και του σώματος της έρευνας δια του σχεδιασμού.

- 3.1 Η περιγραφή του σχεδιασμένου αντικειμένου ως προς την προβληματοθεσία της διαδικασίας του σχεδιασμού. Οι μηχανισμοί κατασκευής συνέχειας και η γλώσσα των μηχανισμών κατασκευής συνέχειας.
- 3.2 Η 'υπερβατικότητα' της γλώσσας των μηχανισμών κατασκευής συνέχειας στον σχεδιασμό.
- 3.3 Το θέμα του 'διαφεύγοντος αντικειμένου' στους μηχανισμούς κατασκευής συνέχειας στον σχεδιασμό
- 3.4 Ο 'απέραντος κόσμος', ένα ομοιοστατικό σύμπλεγμα ιδιοτήτων.

4. Περί της αποτίμησης των εννοιολογικών εργαλείων της έρευνας δια του σχεδιασμού.

Εργαστήριο: Η δικτύωση των πολλαπλών λογικών περιγραφής – Η περιγραφή του αντικειμένου σχεδιασμού ως ενός σχεδιαστικά διαχειρίσιμου συμπλέγματος ιδιοτήτων.

ΒΑΣΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΕΣ

ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

1^η κατηγορία:

Η ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΓΝΩΣΗΣ

ΣΕ ΣΧΕΣΗ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ

ΜΕΘΟΔΩΝ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ

ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ,

ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΠΟΛΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ 2: ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΤΟΠΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΚΥΚΛΟΣ Β: ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

II. Τουρνικιώτης

Η Αθήνα που ανακαλύπτεται στα μέσα του 18ου αιώνα και ανακηρύσσεται πρωτεύουσα της Ελλάδας το 1834 είναι μια πόλη στην οποία το παρελθόν και το μέλλον σχεδιάζονται και κατασκευάζονται ταυτόχρονα, ως σήμερα και δύναμει αύριο, σε διακριτές και επικαλυπτόμενες στρώσεις χωρικών πολιτικών. Η αφήγηση του παρελθόντος και η αφήγηση του μέλλοντος, που εκφέρονται την ίδια στιγμή, στο εδώ και τώρα του ίδιου τόπου και χρόνου, είναι μια καταστατική συνθήκη της δικής μας νεωτερικότητας, που αναλαμβάνει την κατασκευή του πολεοδομικού και αρχιτεκτονικού μέλλοντος, και το κάνει ταυτόχρονα με την κατασκευή του παρελθόντος του. Η επινόηση της ιστορίας στο πέρασμα από τον 18ο στον 20ό αιώνα ήταν άλλωστε μέρος του ευρύτερου λόγου που διεκδίκησε τη μετάβαση από το παρόν στο μέλλον ως υπέρβαση, με κριτήριο τις ιδανικές συνθήκες πολιτικής, δημιουργίας και σκέψης που αποδίδονταν ταυτόχρονα στο παρελθόν και το μέλλον. Η διεκδίκηση αυτή στηρίχθηκε στην αφηγηματική και υλική εγκαθίδρυση μιας ιδανικής απουσίας και στον σχεδιασμό του επιθυμητού μέλλοντος, που ανήκουν και τα δύο στο χώρο της πολιτικής.

Η πολιτική στο χώρο και η πολιτική του χώρου, η παραγωγή του χώρου ως πολιτικού *dispositif*, βρίσκονται στο επίκεντρο της διερεύνησης του λόγου που απασχολεί το μάθημα αυτό. Η έμφαση στην πολιτική ως νοητική πρακτική που συνιστά ταυτόχρονα την πόλη και τον πολίτη έχει κυρίως μεθοδολογικό ενδιαφέρον. Το μάθημα θα κινηθεί στην κατεύθυνση των χωρικών πολιτικών που διαμορφώνουν σχεδιαστικές στρατηγικές και πρακτικές, και θα στηριχθεί σε μεγάλο βαθμό στη διερεύνηση της πολυπλοκότητας των δικτυακών σχέσεων που συγκεντρώνει ο Foucault κάτω από τον αμετάφραστο (ακόμα) όρο *dispositif* (*dispositifs architecturaux / dispositifs de pouvoir*): η αρχιτεκτονική της εξουσίας και η εξουσία της αρχιτεκτονικής. Στην κατασκευή αυτή πρωταρχικό ρόλο παίζει η κατασκευή της γνώσης που οικοδομεί, με λέξεις και με πράγματα, το 'είναι' ως μνήμη και την άυλη πραγματικότητα ως υλικό στοιχείο, δηλαδή ως αναπαράσταση του επιθυμητού παρελθόντος στο επιδιωκόμενο μέλλον – Ιστορία και Ουτοπία μαζί.

Δεν είναι υπερβολή να πούμε πως η Αθήνα είναι μια πρωτεύουσα πόλη, μο-ντέρνα και ιδανική, στην οποία πολιτική, ιστορία και ουτοπία υπάρχουν μαζί, ως κατασκευή. Αυτή η Αθήνα αποτελεί το ερευνητικό πεδίο του μαθήματος, στον γε-ωγραφικά και ιστορικά ορισμένο τόπο μιας πολιτικής συγκρότησης που αναπτύσσεται γύρω από το λόφο στον οποίο δεσπόζει η Ακρόπολη, ως υπέρτατο μνημείο. Το μάθημα είναι μια ανάλυση του γραπτού και του σχεδιασμένου αρχιτεκτονικού λόγου, όπως εκφράζεται στα σχέδια που εκπονήθηκαν για την πόλη, είτε εφαρμόστηκαν ή όχι, και στα σχέδια που εκπονούνται, σε μέλλοντα χρόνο. Στην αφετηρία είναι εκ των πραγμάτων τα σχέδια των Κλεάνθη/Schaubert και Leo von Klenze, που έχουν αποτυπωθεί αποσπασματικά στην πραγματική πόλη, αλλά το ενδιαφέρον του μαθήματος κινείται έξω από αυτά, στις αστικές συνοικίες που αναπτύχθηκαν διαδοχικά στα βόρεια της Ομόνοιας, με άξονα την οδό Πατησίων, από τα Εξάρχεια ως την Κυψέλη και στα δυτικά ως τον σταθμό Λαρίσης. Το collage των αστικών ε-πεκτάσεων διαμόρφωσε δίκτυα δρόμων με απλή γεωμετρία πάνω στις παλιές δια-δρομές και τη φυσική γεωγραφία, με λίγες πλατείες να ξεχωρίζουν και να αποτε-λούν δυναμικούς κόμβους της κοινωνικής δραστηριότητας. Σε αυτό το δίκτυο δρόμων – δίκτυο μετακινήσεων, περιπλανήσεων και συναντήσεων - θα επικεντρωθεί το ερευνητικό ενδιαφέρον του μαθήματος. Πρόκειται για 'ανοιχτές' πραγματικότητες που διαρκώς εξελίσσονται και αποτελούν προφανή πεδία αναφοράς στη συλλογική αντίληψη. Η Πατησίων, η Γ' Σεπτεμβρίου και η Αχαρνών, η Τοσίτσα, η Στουρνάρη και η Μαυρομματαίων, Κεφαλληνίας, Δροσοπούλου και Φωκίωνος Νέγρη, είναι μόνο μερικές από τις λέξεις που φορτίζουν με επάλληλα νοήματα την καθημερινή βίωση της αστικής. Όλα αυτά μαζί και επιμερισμένα είναι το έδαφος της προβολής του παρελθόντος στο

μέλλον, δηλαδή αποτελούν μια ‘αρχαιολογία’ ως προϋπόθεση εμπράγματος σχεδιασμού και ουτοπίας ταυτόχρονα.

Ο κύριος στόχος είναι η ερμηνευτική διερεύνηση των δομών του πολεοδομικού και αρχιτεκτονικού λόγου με έμφαση στη μέθοδο και την κριτική ανάλυση. Το μέσο είναι η εμβάθυνση σε πυκνώματα έκφρασης και ερμηνείας που αναδεικνύουν τη διαφορά. Θα μας απασχολήσει ειδικότερα η διχασμένη ενότητα, η διπλή ανά-γνωση, η διαφορική συνεκτικότητα, η αντίφαση ως κυρίαρχη δομή των συνεκτικών σκέψεων και πραγμάτων. Θα συζητηθούν αντικείμενα μελέτης και ερευνητικές στρατηγικές σε επάλληλες και διασταυρούμενες κατευθύνσεις, με κοινή συνισταμένη τον προσδιορισμό ενός πλέγματος μεθόδων και αναλύσεων που να προκύπτουν και να διαμορφώνονται από τις προβληματικές του σύγχρονου σχεδιασμού, πέρα από την κοινή διάκριση ανάλυσης και σύνθεσης του χώρου. Μας απασχολεί η ανάλυση του μη-σχεδιασμένου και η προσφυγή σε έξω-αρχιτεκτονικές πειθαρχίες για τη συγκρότηση ενός λόγου έρευνας και πειραματισμού που θα έχει ως τελικό σκοπό την αλλαγή πραγματικότητας: τον λόγο ως σχεδιασμό.

Το μάθημα είναι μια σειρά διδακτικών ενοτήτων και διαλόγου με συμμετοχή και άλλων ερευνητών. Στο αρχείο αναφοράς περιλαμβάνονται γραμμένες και χτι-σμένες πηγές, στο πραγματικό και στο φανταστικό πεδίο της πόλης: τα σχέδια. Συ-στατικό στοιχείο της διδακτικής αποτελεί η εκπόνηση ερευνητικών εργασιών που θα αναφέρονται στον λόγο ως κείμενο, ως σχέδιο και ως εικόνα. Η σχεδιαστική εμβάθυνση είναι προγραμματικά αν και όχι αποκλειστικά ένα συστατικό στοιχείο του μαθήματος. Θα ζητηθεί ο χωρικός και αρχιτεκτονικός σχεδιασμός στη μητροπολιτική Αθήνα της επόμενης δεκαετίας με τα μέσα που αναλογούν στον καθένα χωρι-στά. Οι σπουδαστές θα κριθούν από τις εργασίες και από τη συμμετοχή στο μάθημα.

Ν. Ι. ΤΕΡΖΟΓΛΟΥ

Α. ΜΠΑΛΤΑΣ

Κ. ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ

Το μάθημα δεν αφορά ολόκληρη τη φιλοσοφία του 20ού αιώνα αλλά μόνον εκείνα τα φιλοσοφικά ρεύματα που σχετίστηκαν άμεσα με τις φυσικές επιστήμες και τα μαθηματικά. Φιλοδοξεί δε να στοιχειοθετήσει μian αδρή επισκόπηση των διάφορων τρόπων με τους οποίους η φιλοσοφία αντέδρασε στην ανάπτυξη των επιστημών κατ' αυτήν την περίοδο και προσπάθησε να διευθετήσει τις σχέσεις της με τα επιτεύγματά τους, αναμορφώνοντας τον εαυτό της αντίστοιχα.

Η δομή που ακολουθεί το μάθημα είναι η εξής:

1. Εισαγωγή στη φιλοσοφία της επιστήμης:
Οι γενικές φιλοσοφικές προκείμενες του μαθήματος και αναδρομή στην Ιστορία της επιστήμης μέχρι την Επιστημονική Επανάσταση.
2. Το φιλοσοφικό τοπίο στο γύρισμα του αιώνα:
Η καντιανή παράδοση
3. Οι εξελίξεις στα μαθηματικά και η συναφής κρίση θεμελίων:
Μη ευκλείδειες γεωμετρίες, αριθμοποίηση της ανάλυσης και θεμελίωση των πραγματικών αριθμών, θεωρία συνόλων, προγράμματα θεμελίωσης των μαθηματικών, η νέα λογική.
4. Οι ριζικές αλλαγές στη φυσική:
Θεωρία της σχετικότητας και κβαντική μηχανική.
5. Τα επιτεύγματα του Frege στη λογική και οι απαρχές της αναλυτικής φιλοσοφικής παράδοσης. Το πρόγραμμα του Russell: Από τη λογική θεμελίωση των μαθηματικών στη φιλοσοφική ανάλυση της γλώσσας.
6. Η θεώρηση του L. Wittgenstein
7. Λογικός Θετικισμός και Λογικός Εμπειρισμός
8. Η κριτική στον Λογικό Εμπειρισμό και τον Λογικό Θετικισμό (I):
K. Popper
9. Η κριτική στον Λογικό Εμπειρισμό και τον Λογικό Θετικισμό (II):
Quine – Hanson – Sellars
10. Η 'ιστορικιστική' στροφή:
T. Kuhn
11. Η 'ιστορικιστική' στροφή και τα παράγωγά της:
Lakatos – Feyerabend – Laudan
12. Η σημερινή κατάσταση στη φιλοσοφία της επιστήμης:
Από την κοινωνιολογία της επιστήμης στο Ισχυρό Πρόγραμμα και από εκεί στις Σπουδές Επιστήμης και Τεχνολογίας (SET).
13. Επιστροφή στα κλασσικά φιλοσοφικά ζητήματα:
Η διαμάχη για τον επιστημονικό ρεαλισμό.

2^η κατηγορία:

Η ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ

ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΓΝΩΣΗ

ΣΕ ΣΧΕΣΗ

ΜΕ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΣΧΗΜΑΤΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ:

Η ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ

ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ,

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ, ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ

ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΥΡΩΝ Χ. ΚΑΛΔΗΣ (ΑΚΕΔ, ΣΧΟΛΗ ΕΜΦΕ, ΕΜΠ)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΒΥΡΩΝ ΚΑΛΔΗΣ

ΓΙΟΥΛΗ ΡΑΠΤΗ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΡΩΙΜΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Στόχος του Μαθήματος είναι η παρουσίαση των βασικών αρχών της Φιλοσοφίας και ειδικότερα της Αισθητικής και της Φιλοσοφίας της Αρχιτεκτονικής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αισθητική-φιλοσοφική θεώρηση της Αρχιτεκτονικής και ανάδειξη της ιδιαιτερότητάς της ως η "καθολική" τέχνη και ταυτόχρονα τεχνολογικό φαινόμενο.

Το Μάθημα προσφέρει επίσης σημαντική εισαγωγή στην Φιλοσοφία γενικά, απαραίτητο υπόβαθρο και για πολλά άλλα μαθήματα του ΠΜΣ. Το μάθημα συμβάλλει σημαντικά στοχεύοντας στον κορμό της Ειδίκευσης της Γνωσιολογίας της Αρχιτεκτονικής προσφέροντας τα απαραίτητα εφόδια και τις θεμελιακές προϋποθέσεις για την πληρέστερη κάλυψη αυτής της Ειδίκευσης και περαιτέρω αφομοίωση/κατανόηση των άλλων μαθημάτων που την συνθέτουν.

Μορφή: Διαλέξεις, σεμινάρια και παρουσιάσεις ειδικών θεμάτων ενώ περιλαμβάνεται συγγραφή και παρουσίαση εργασίας στο τέλος του εξαμήνου.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

A. Φιλοσοφία και Θεωρίες της Αισθητικής:

Από την Κλασική Εποχή μέχρι τη Νεωτερικότητα και το Μοντερνισμό

1. Με βάση μια εισαγωγή στη γενική Φιλοσοφία – Οντολογία-Γνωσιολογία-Αισθητική – γίνεται μια περιεκτική ανάλυση των φιλοσοφικών θεωριών για την τέχνη κατ' αρχάς από τους κλασσικούς χρόνους, και μέσω του Μεσαίωνα, της Αναγέννησης και του Baroque, μέχρι τους Νέους Χρόνους, τον Διαφωτισμό και τον Γερμανικό Ιδεαλισμό και τον 19ο αιώνα. Θεωρείται απαραίτητη η γνώση αυτή για την περαιτέρω κατανόηση του ρόλου της αισθητικής απέναντι στις νέες αρχιτεκτονικές και καλλιτεχνικές προκλήσεις.

2. Ακολουθεί ανάλυση των σύγχρονων αισθητικών θεωριών, όπου αναλύονται οι σχέσεις της αρχιτεκτονικής και της τέχνης με την κοινωνία, την πολιτική ιδεολογία, τις κοινωνικές επιστήμες, την ψυχολογία, νευροεπιστήμες και τη νέα τεχνολογία.

3. Εφαρμόζεται ανάλογη ανάλυση και στο χώρο της Αρχιτεκτονικής.

Προς τον σκοπό αυτόν μελετώνται οι θέσεις της αισθητικής για τις εικαστικές τέχνες και ειδικότερα για την αρχιτεκτονική στο πλαίσιο των δύο κυρίαρχων φιλοσοφικών θεωριών και σχολών (α) της Αγγλοσαξωνικής, αναλυτικής φιλοσοφίας και θεωρίας της αισθητικής και (β) της Ηπειρωτικής φιλοσοφίας, όπως της Σχολής της Φρανκφούρτης (κριτική θεωρία), της Φαινομενολογίας και της Ερμηνευτικής.

Στην υποενότητα αυτή εξετάζεται επίσης ο αρχιτεκτονικός μοντερνισμός, η ιστορική του πορεία και το θεωρητικό του υπόβαθρο, ενώ επίσης γίνονται συνεχείς αναφορές στον σύγχρονο αρχιτεκτονικό - εικαστικό χώρο, και στις τέχνες των μέσων όπως είναι η φωτογραφία και ο κινηματογράφος που σχετίζονται με αυτόν.

B. Φιλοσοφία της Αρχιτεκτονικής – Οντολογία του Αρχιτεκτονήματος: τι συνιστά αρχιτεκτόνημα;

Σύγχρονες Αισθητικές Θεωρίες/Μεταμοντερνισμός:

Εφαρμογή στην Αρχιτεκτονική και την Τέχνη - Αρχιτεκτονική Θεωρία

Η Ενότητα αυτή εστιάζει στις σύγχρονες φιλοσοφικές προσεγγίσεις και θεωρίες αισθητικής στις ημέρες μας, με έμφαση την αρχιτεκτονική και την φιλοσοφία της αρχιτεκτονικής ως νέο κλάδο. Διερευνώνται σύγχρονες εκφάνσεις τους φιλοσοφικού ζητήματος για το τι συνιστά Τέχνη και παρουσιάζονται νέες εννοιολογήσεις, ερωτήματα που προσεγγίζουν τη μεταμοντέρνα κατάσταση καθώς επίσης και νέες φωνές που μιλούν για τον «θάνατο» του μεταμοντέρνου ή τη μετα-μεταμοντέρνα κατάσταση,

Επίσης εξετάζονται περαιτέρω οι παράπλευρες διακλαδώσεις και σχέσεις αισθητικής και αρχιτεκτονικής με την ψυχανάλυση, κοινωνική ανθρωπολογία, πολιτική και κοινωνική θεωρία, την ηθική, τον ρόλο του design στην αρχιτεκτονική και μηχανολογία, καθώς και διασυνδέσεις με την σημειωτική/σημειολογία (δομισμός-μεταδομισμός), το Μαρξισμό και την κοινωνιολογία της τέχνης, τα μαθηματικά, την ψυχολογία καθώς και τις νέες τεχνολογίες και την τεχνοεπιστήμη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ & ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κάθε διάλεξη και θεματική συνοδεύεται από ειδική βιβλιογραφία που περιλαμβάνει κύριες και δευτερεύουσες πηγές (βιβλία και άρθρα) – στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Κείμενα/άρθρα αναρτώνται στην ιστοσελίδα του μαθήματος.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το μάθημα «**Φιλοσοφία και Αρχιτεκτονική**» εκτυλίσσεται ως διαδοχή διδακτικών ενοτήτων με πιθανή συμμετοχή και προσκεκλημένων ομιλητών. Η ενεργή συμμετοχή των φοιτητριών/τών είναι αυτονόητα απαραίτητη. Οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται βάσει (α) μιας γραπτής εργασίας (c. 3.000 λέξεων), την οποία εκπονούν κατόπιν συνεννόησης με τον υπεύθυνο καθηγητή του μαθήματος αλλά και (β) προσμετρώντας την ανελλιπή παρουσία και ενεργό συμμετοχή τους στο μάθημα.

.

ΕΜΠΕΙΡΙΑ, ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Σταύρος Σταυρίδης Καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ υπεύθυνος του μαθήματος

Συμμετέχουν οι: **Ο. Πάγκαλος** Δρ Θεωρίας της Τέχνης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ, **Π. Μήλιου και Γ. Γαϊτανίδης** Σκηνοθέτες, **Δ. Λάλλας** Δρ. Κοινωνιολογίας, Τμήμα Κοινωνιολογίας-Πάντειο Πανεπιστήμιο, **Κ. Σαβράμη** Επίκουρη Καθηγήτρια Χορολογίας, Πανεπιστήμιο Πάτρας, **Ε. Κουμπαρούλη** Αρχιτέκτων και ηθοποιός, **Α. Αλετράς** Σκηνοθέτης, Δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ, **Μ. Καραγιάννη** Δρ. Αρχιτέκτων ΑΠΘ και **Μ. Καψάλη** Δρ. Αρχιτέκτων ΑΠΘ.

Ο χώρος και η κατοίκησή του αποτελούν αντικείμενα έρευνας που αναδεικνύουν την αναγκαιότητα μιας διεπιστημονικής προσέγγισης. Στοιχεία από γνώσεις και προβληματικές προερχόμενες από το χώρο της ιστορίας, της κοινωνιολογίας, της ανθρωπολογίας, της αισθητικής και της αρχιτεκτονικής θεωρίας πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για να περιγράψουν **τα όρια μιας κριτικής αναρώτησης για την εμπειρία του χώρου**. Σε μια τέτοια προοπτική, η θεώρηση της αρχιτεκτονικής ως πρακτικής την συσχετίζει με το σύνολο των πρακτικών που πλάθουν το χώρο. Ταυτόχρονα καθιστά ενδιαφέρουσα τη αντιμετώπιση της αρχιτεκτονικής ως παραστασιακής τέχνης (performing art), θεώρηση που μπορεί να φέρει την αρχιτεκτονική θεωρία κοντά στην προβληματική της εκφραστικής δράσης όπως αναπτύσσεται τόσο στην ανθρωπολογία και την αρχαιολογία όσο και στις performance studies.

Διάρθρωση των παρουσιάσεων

1. Αντίληψη και εμπειρία του χώρου

Οι αισθήσεις και η βίωση του χώρου. Η πρωτοκαθεδρία της οπτικής αντίληψης και η ιστορία της εμπέδωσής της (από την αναγεννησιακή προοπτική στα «οπτικά καθεστώτα» της νεωτερικότητας). Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις των αισθήσεων και του χώρου.

2. Η μητροπολιτική εμπειρία ως σημείο καμπής στη συγκρότηση θεωριών για το νόημα του χώρου

Η εμπειρία της μεγαλούπολης και η αποτίμησή της από θεωρητικούς, καλλιτέχνες και λογοτέχνες. Νέα προβλήματα για την αντίληψη και την αναπαράσταση του χώρου (η πόλη ως φαντασμαγορία, ως επιφάνεια ή ως προεικόνιση της τεχνολογικής ουτοπίας).

3. Η σύγχρονη πόλη των θυλάκων ως εμπειρία και νόημα ζωής.

Οι αστικοί θύλακοι γεννήθηκαν και αναπτύχθηκαν ως κόσμοι κλειστοί και επιτηρούμενοι. Οι πολιτικές θεσμικής διατύπωσης και προτυποποίησης της περίκλειστης συνήργησαν στην ανάπτυξη τόσο των περίκλειστων γειτονιών όσο και των περίκλειστων αγορών τύπου mall αλλά και των οριοθετημένων θυλάκων αναψυχής (πολιτιστικά κέντρα, στάδια κ.λπ.) ή εργασίας και οικονομικών δραστηριοτήτων. Οπτικό υλικό για συζήτηση από πόλεις της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής.

4. Εμπειρία του χώρου και μίμηση – Η κατοίκηση της εικόνας.

Στοιχεία ανθρωπολογικής θεμελίωσης της θεωρίας του ομοιώματος (Frazer, Mauss, Taussig). Βασικές έννοιες: το είδωλο, το ομοίωμα, η μίμηση. Από την εικόνα του χώρου στο χώρο της εικόνας.

5. Χωρικές πρακτικές και μετασχηματισμοί της εικόνας (Από τις γραφές στον δημόσιο χώρο, μέχρι τις μεγάλης κλίμακας επεμβάσεις στις όψεις των κτιρίων): - Ο. Πάγκαλος

Τα δύο σημεία που εστιάζεται η παρουσίαση είναι α) οι γραφές στον δημόσιο χώρο και β) οι μεγάλης κλίμακας εξουσιοδοτημένες τοιχογραφίες που παρατηρούνται σε κάθε πόλη του κόσμου, οι οποίες επιδρούν καταλυτικά στην εικόνα τους. Τι ρόλο παίζει στην πρόσληψη της εικόνας η διαδικασία της κατασκευής της;

6. Η κατοίκηση της εικόνας: «Μικροπόλεις»: ο χάρτης μιας πόλης που αλλάζει καθημερινά.

Π. Μήλιου και Γ. Γαϊτανίδης

Προβολή ενός επεισοδίου από μια σειρά ντοκιμαντέρ με θέμα την Αθήνα.: «Μικρά πορτραίτα για 14 περιοχές με οδηγό στο βλέμμα μας μια λέξη. Μια λέξη με αρχιτεκτονική έννοια (π.χ. υπόγειο, ταράτσα, αποθήκη,

σαλόνι) που λειτουργεί σαν αφηγηρία και ορίζει την δομή του κάθε επεισοδίου».

7. Η νοηματοδότηση του χώρου ως τέλεση: Τελεστική αναπαραγωγή και η ταυτότητα του καταναλωτή - Δ. Λάλλας

Ακολουθώντας τον Μ.Αυγέ το mall αναγνωρίζεται ως ένας «συμβολικός διαμεσολαβητής», ως το μυθικό αντικείμενο που μεσολαβεί την αντίληψη, τις σχέσεις και τις πρακτικές των ατόμων. Το mall συνιστά ένα χώρο-φετίχ, ένα μυθοποιημένο χώρο, ο οποίος έχει προκύψει από τη σύγκλιση του μύθου της κατανάλωσης και του μύθου του ασφαλούς, ειρηνευμένου κοινόχρηστου χώρου.

8. Η νοηματοδότηση του χώρου ως τέλεση: Ο χώρος στη σύγχρονη χορευτική πράξη - Κ. Σαβράμη

Ο χορός υλοποιείται στο χώρο και στο χρόνο και είναι η γλώσσα του σώματος με τη δική της γραμματική και το δικό της συντακτικό. Πώς μπορεί η πράξη και η σύνθεση του χορού να προβληματοποιήσουν τη σχέση μας με το χώρο;

9. Η νοηματοδότηση του χώρου ως τέλεση. Η θεατρικότητα της κατοίκησης. (με τη συμμετοχή της Ε. Κουμπαρούλη)

Η θεατρικότητα της κατοίκησης ως συγκεκριμένη μορφή τέλεσης της αρχιτεκτονικής στη σύγχρονη μεγαλούπολη. Ο ρόλος του σώματος στις πρακτικές της κατοίκησης.

10. Ετεροτοπικές υπερβάσεις της πόλης των θυλάκων

Αναγνώριση του ρόλου της ετερότητας στην διαμόρφωση του νοήματος του χώρου. Οι πρακτικές της κατοίκησης ως πρακτικές συναλλαγής με την ετερότητα. Η συνθήκη της μητρόπολης και η ετερότητα (σχέσεις κανονικότητας – ασυνέχειας στο σώμα της πόλης, σχέσεις κατασκευής και διάρρηξης ταυτοτήτων του χώρου και των κατοίκων). Η έννοια της ετεροτοπίας (Μ. Foucault, Κ. Hetherington, Β. Genochio). Η ετεροτοπία ως κατώφλι (στο χώρο και το χρόνο).

11. Χωρικότητες της ετερότητας: Η ποιητική του ανοίκειου στον κινηματογράφο του Andrei Tarkovsky - Άγγελος Αλετράς

Μέσα από μια εστιασμένη ανάλυση ορισμένων παραδειγματικών σκηνών από τον κινηματογράφο του Andrei Tarkovsky θα επιχειρήσουμε να αναδείξουμε ορισμένα δομικά στοιχεία της ιδιόμορφης ποιητικής του σκηνοθέτη χρησιμοποιώντας ως επίκεντρο της προσέγγισής μας την έννοια του ανοίκειου. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον τρόπο με τον οποίο ορισμένα 'καταστατικά' χαρακτηριστικά του ανοίκειου μπορούν να πάρουν χωρικές εκφράσεις και να ενεργοποιήσουν μια ενδιαφέρουσα προοπτική σε σχέση με την νοηματοδότηση του κινηματογραφικού χώρου.

12. Η συνθήκη και ο χώρος των κοινών (common space, space-commoning).

Η έννοια του κοινού χώρου και οι διαφορές του από το δημόσιο και τον ιδιωτικό χώρο. Οι πρακτικές της από κοινού παραγωγής και οι πρακτικές της κατοίκησης.

13. Προοπτικές και εμπειρίες των σύγχρονων αστικών κοινών. Μαρία Καραγιάννη και Ματίνα Καψάλη

Παρουσίαση δύο ερευνών που αφορούν τις πρακτικές διεκδίκησης, διαχείρισης και ανάπτυξης των αστικών κοινών στη Θεσσαλονίκη. Ποια είναι τα όρια των αντίστοιχων θεσμικών λόγων και επεμβάσεων; Τι ρόλο παίζουν οι αναπαραστάσεις της πόλης και της φύσης;

Υποχρεώσεις όσων επιλέγουν το μάθημα

Ζητείται να εκπονηθεί μια εργασία με θέμα που επιλέγεται μετά από συνεννόηση με τους διδάσκοντες. Στόχος της εργασίας είναι η καταρχήν διερεύνηση κάποιου ιδιαίτερου θεωρητικού ερωτήματος που αφορά την εμπειρία και τη νοηματοδότηση του χώρου με την αξιοποίηση κάποιων από τα θεωρητικά σχήματα ή τους προβληματισμούς που παρουσιάστηκαν στο μάθημα.

**ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ: Η ΣΧΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΑΚΗ
ΕΡΜΗΝΕΙΑ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Στη διδακτική διαδικασία θα συμμετάσχει επίσης, ο Α. ΚΑΛΑΚΑΛΛΑΣ, ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΕΜΠ – ΕΔΙΤΠ
όπως και οι υποψήφιοι διδάκτορες, μεταδιδακτορικοί ερευνητές του ΕΜΠ ή απόφοιτοι του
παρόντος ΔΠΜΣ

Φ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

Α. ΚΟΥΖΟΥΠΗ

Κ. ΜΩΡΕΤΤΗ

Γ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ρ. ΚΑΤΑΧΑΝΑΣ

**Το μάθημα αναφέρεται στη γέννηση και ανάπτυξη των νεώτερων θεωρήσεων, των
συσχετισμένων με το Τοπίο και την Αρχιτεκτονική Τοπίου, όπως αυτές αναπτύσσονται από την
περίοδο της Αναγέννησης έως και την περίοδο που διανύουμε.**

Πρόθεση του μαθήματος είναι:

1. Να τονίσει την κεντρική πολιτισμικά, πολιτιστικά και πολιτικά θέση, την οποία κατέχει ο
σχεδιασμός τοπίου στην νεώτερη, μετα-Αναγεννησιακή ιστορία των Δυτικών κοινωνιών.
2. Να καταδείξει γενικά την πολιτιστική ή πολιτισμική της συσχέτιση, με άλλες περιοχές
κοινωνικής έκφρασης, όπως η ζωγραφική τοπογραφία και, κύρια, η αρχιτεκτονική κτηριακή ή αστική
σύνθεση και σχεδιασμός.
3. Να επιμείνει ιδιαίτερα στη συσχέτισή της με τα μέσα της σύνθεσης του κτηριακού
αρχιτεκτονικού ή του αστικού σχεδιασμού, όπως χρησιμοποιούνται κατά την περίοδο που διανύουμε
ιδιαίτερα.
4. Να φέρει σε επαφή τους σπουδαστές που μετέχουν στο μάθημα με το έργο σύγχρονων
σχεδιαστών τοπίου.
5. Να παρουσιάσει τις διαμορφώσεις τοπίου ως περιοχή δι-επαγγελματικού και
διεπιστημονικού ενδιαφέροντος...
6. ...και να τονίσει την αμφίδρομη σχέση την οποία εμφανίζει το διεπιστημονικό αυτό θέμα
θεωρητικής έρευνας και σχεδιασμού, με την επαγγελματική πρακτική της αρχιτεκτονικής.
7. Να επισημάνει τέλος, την κεντρικότερη σημασία που διαθέτει η θεώρηση του τοπίου για τα
πεδία της σύγχρονης θεωρίας, των επιστημονικών προσεγγίσεων, των εφαρμοσμένων επιστημών και
πρακτικών διαμόρφωσης του χώρου, όπως και της συνολικότερης σύγχρονης πολιτισμικής μας διαίσθησης.

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε μια σύντομη ανασκόπηση του μαθήματος και τη Νέα Πρόταση για την
ειδικότερη επανοργάνωσή του, η οποία εφαρμόστηκε διδακτικά ήδη από την περίοδο του ακαδ. έτους 2017-
18.

Βήμα 1ο:

Αφετηρία για τη συγκρότηση του μαθήματος και βασική του πρόθεση, κατά τα είκοσι
περίπου χρόνια διδασκαλίας του, ήταν να παρουσιάσει και να επεξεργαστεί μια μεθοδολογία διδασκαλίας για
τη σύνθεση και τον σχεδιασμό του τοπίου, βασισμένη στην αρχιτεκτονική κτηριακή σύνθεση και σχεδιασμό.
Την πρόθεση αυτή υποστηρίξαμε θεωρητικά, διερευνώντας τη νοητική-γνώσιακή διεργασία του

‘σχηματισμού’ ή ‘σχηματοποίησης’. Τη διεργασία δηλαδή εκείνη κατά την οποία, ξεκινώντας από μια σειρά πραγματικά παραδείγματα παράγονται αφαιρετικά νοητικά ‘σχήματα’, αφαιρετικά δηλαδή πρότυπα κανονιστικής ερμηνείας τα οποία μπορούν με τη σειρά τους, να χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια σε πολλές διαφορετικές περιπτώσεις εφαρμογής.

Στα θέματα που διερευνούμε, της κτηριακής αρχιτεκτονικής όσο και της αρχιτεκτονικής του τοπίου της, τα σχήματα που μας αφορούν αναφέρονται σε αφαιρετικές επιμέρους μορφές ή συσχετισμούς μορφών που μπορούν να εφαρμοστούν και στις δύο περιοχές σύνθεσης και σχεδιασμού, τόσο στην κτηριακή αρχιτεκτονική δηλαδή, όσο και στην αρχιτεκτονική του τοπίου.

Βήμα 2ο:

Στην πορεία της διδασκαλίας του μαθήματος όμως, έγινε γρήγορα σαφές πως η παραγωγή νοητικών σχημάτων, ο ‘σχηματισμός’ ή η ‘σχηματοποίηση’, τουλάχιστον στην περίπτωση της σύνθεσης και του σχεδιασμού, αν όχι και στη γενική συγκρότηση επιστημονικών θεωρήσεων στο πλαίσιο των οποίων επίσης καθίσταται ενεργή, είναι ιστορικά καθορισμένη. Διαθέτει διαφορετικά χαρακτηριστικά σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους. Προχωρήσαμε έτσι σε μια ιστορική διερεύνηση του τρόπου οργάνωσης της τοπικής σύνθεσης και του σχεδιασμού, στη διάρκεια διαφοροποιημένων ιστορικά περιόδων.

Βήμα 3ο:

Μπορούμε τότε να προβάλουμε το αίτημα μιας ταυτόχρονης επιστημικής και επιστημονικής διερεύνησης των όρων της σύνθεσης και του σχεδιασμού, αυτό είναι το τρίτο βήμα της παρουσιάσής μας που αντιστοιχεί στις προθέσεις διδασκαλίας του μαθήματος, όπως διαμορφώθηκαν ήδη από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18. Της σύνθεσης και του σχεδιασμού γενικά, με βασικό έναυσμα και πεδίο αναφοράς όμως τη σύνθεση και τον σχεδιασμό του τοπίου.

Βήμα 4ο:

Γιατί όμως η διερεύνηση της σύνθεσης και του σχεδιασμού του τοπίου και ευρύτερα των θεωρήσεων του τοπίου, εμφανίζεται καθοριστική για να προσεγγίσουμε τη σύνθεση και τον σχεδιασμό γενικά, στην περίοδο που διανύουμε;

Η απάντηση στο προηγούμενο ερώτημα ορίζει το τέταρτο βήμα των προθέσεων διδασκαλίας του μαθήματος. Προφανώς μπορούμε, απαντώντας, να συνδέουμε το τοπίο στις μέρες μας με κοινωνικά και πολιτικά αιτήματα, όπως αυτά που αφορούν την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Αλλά μπορούμε να το συσχετίσουμε επίσης με τη μετάβαση από την ευκλείδεια γεωμετρία σε άλλα γεωμετρικά πρότυπα, της τοπολογίας για παράδειγμα, όπως και με όρους σύγχρονων μέσων παράστασης και σχεδιασμού, όπως αυτά που αντιστοιχούν στην ηλεκτρονική σχεδίαση.

**ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ_ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΘΡΑΥΣΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ
ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ: Η ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ ΩΣ
ΑΝΟΙΚΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ (LIVING MUSEUM)**

Διδάσκοντες

ΒΑΝΑ ΞΕΝΟΥ Ομότιμη Καθηγήτρια _ Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Τ. ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Αναπληρωτής Καθηγητής _ Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ, PhD, Επικουρος Καθηγητής _ Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Υποστήριξη Μαθήματος

ΣΠΥΡΟΣ ΓΙΩΤΑΚΗΣ Σχ.Αρχιτεκτόνων_ΔΠΜΣ_ΕΜΠ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΟΥΡΝΙΚΙΩΤΗΣ Υποψήφιος Διδάκτωρ Σχολή Ιστορίας της Τέχνης και Αρχαιολογίας,
Sorbonne.

Συμμετοχή **ΝΤΟΡΕΤ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ**_AA Diploma,MA,The Warburg Institute Υποψ. Διδάκτωρ
Architectural Association Σχ.Αρχιτεκτόνων_ΕΜΠ_Υποψ. Διδάκτωρ _ ΕΜΠ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ Σχ.Αρχιτεκτόνων_ΕΜΠ_Υποψ. Διδάκτωρ _ ΕΜΠ

Μετατοπίσεις στο χώρο και τον χρόνο στην Ελευσίνα: Γεωγραφία /Τοπογραφία /Χωρικές / χρονικές,
ιστορικές /μυθολογικές καταβολές. (Ο πλάνητας (Flaneur): I travel in order to get to know my geography)

//////**Το προφίλ της Ελευσίνας.** Η επιλογή της πόλεως της Ελευσίνας προκαλεί συνειρμούς ιστορικούς, συμβολικούς καθώς και ερμηνείες ως προς την έκταση των παραμέτρων που συνιστούν το συγκεκριμένο τόπο, είναι εδώ το σημείο που μπορούμε να αναρωτηθούμε γιατί η Ελευσίνα σήμερα. Είναι ο τόπος που φέρει μια διπλή ταυτότητα ως το σημαντικότερο ιερό του αρχαίου κόσμου, ενώ συγχρόνως αποτέλεσε την βιομηχανική περιοχή του νεότερου ελληνικού κράτους με την σταδιακή προσέλευση ενός εσωτερικού μεταναστευτικού πληθυσμού. Ως εκ τούτου μια πόλη διαφορετικότητας.(Κρόνος, Ελαιουργείο, Τιτάν) Μέσα από παραθέματα επίσης των ιστορικών μυθικών πηγών του αχανούς εύρους που παρέχει η φυσική (εικ. τοπία λόφοι), ιστορική, ανθρωπολογική, μυθική υπόσταση της πόλης της Ελευσίνας δύνανται να εμφανίζονται ή να απηχούνται τα πολιτισμικά της συστατικά ως πηγή ιστορικής γνώσης. Σκοπός είναι η επανασυγκρότησή της εκ νέου με βάση την πολιτισμική και πολιτιστική της παραγωγή, θεωρούμε ότι η ίδια η πόλη αποτελεί ένα ανοικτό μουσείο.

//////**Η Αρχαία Ελευσίνα-Το Ιερό-Τα Ελευσίνια Μυστήρια.** Ποιά είναι τα στοιχεία που ορίζουν την πόλη της Ελευσίνας; Εκκινούμενοι από την Αρχαία Ελευσίνα-Το Ιερό-Τα Ελευσίνια Μυστήρια, θα διαπιστώναμε ότι στο τέλος της αρχαϊκής περιόδου VI στο περιθώριο της επίσημης λατρείας του Άστεως, δημιουργήθηκε ένα ρεύμα θρησκευτικό το οποίο προκάλεσε θεωρήσεις νέες στο πεπρωμένο της ανθρωπίνης ύπαρξης και στην σχέση με το θείο. Ακριβώς εδώ βρισκόμαστε την καρδιά ενός θέματος όπως αυτό του ιερού το οποίο αγνοήθηκε ως ανείκον σε μια μη ορθολογική σφαίρα ,αναγόμενο απλά σε στερεότυπα ενατενιστικά. Στην ουσία η καταγωγή της πόλης ως κατ' εξοχήν πολιτικός χώρος, είναι άμεσα συνδεδεμένη με την θεμελίωση του ιερού χώρου ,το πολιτικό στοιχείο αφορά την διαφορά και την σύγκρουση του συλλογικού φαινομένου. Τελικά μέσα στην κατηγορία του ιερού, η έννοια απέκτησε την πιο δυναμική της εκδήλωση. Συνεπώς η μελέτη της ιερότητας αποτελεί έναν τρόπο ιχνηλάτησης των λανθανουσών συνθηκών που ακόμη και σήμερα καθιστούν την απόδοση του άστεως στο πολιτικό σώμα, η πόλη είναι ενδιάμεσος χώρος των πολλών, καθώς το ιερό αποτελούσε ένα ασφαλές σημείο συνάντησης διαφορετικών ατόμων και ομάδων. Διακρινόταν ωστόσο από μια ανοικτή προστατευμένη περιοχή, και αποτελούσε στην ουσία τόπο συνύπαρξης. Η εμπειρία του ιερού δεν μένει ποτέ ατομική και μόνο εσωτερική, αποτελεί μια μορφή συλλογική δια μέσου των μύθων και των τελετουργιών.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ _ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

//// Το προφίλ της Ελευσίνας

//// Το Θραύσμα

//// Η Αρχαία Ελευσίνα_Το Ιερό_Τα Ελευσίνια Μυστήρια_Οι Ουτοπίες της Ελευσίνας

//// Η πόλη της Ελευσίνας_Ο Τόπος

//// Άσκηση 1η_Άτλας Μνημοσύνη, Abu Warburg

//// Το Φανταστικό Μουσείο

//// Το Μουσείο

//// Πανσανίου Ελλάδος Περιήγησης_Μνημονικά σχήματα στην περιγραφή της Ιεράς Οδού

//// Άσκηση 2η_La Jetée, Chris Marker

//// Το Ελληνικό ζήτημα

//// Περιήγηση στην Ελευσίνα

//// Piranesi / Campo Marzio_Αρχιτέλαγος_Ετεροτοπίες

//// Walter Benjamin_Μονόδρομος

//// Τελική εργασία

////**Άσκηση 1η:** Θα δοθούν πινακίδες από το έργο του A. Warburg "Άτλας Μνημοσύνη" ο οποίος προσπάθησε μέσω του μοντάζ να προσεγγίσει μια ιστορία τέχνης εν κινήσει. Αυτή η προσέγγιση άνοιξε και πολλαπλασίασε τα αντικείμενα ανάλυσης, προκάλεσε νέους δρόμους ερμηνειών, απαιτήσεις για νέες μεθόδους. Το γεγονός ότι πρόκειται για τεχνική που εκκινεί παράλληλα με την δημιουργία του κινηματογράφου, είναι και ο λόγος που στην δεύτερη άσκηση θα δοθεί το φιλμ των Alain Resnais και Chris Marker, και στην τρίτη το φιλμ La jetée του Chris Marker. ////**Άσκηση 2η:** Παρατηρήσεις στο φιλμ La jetée. Στην ουσία πρόκειται για την επιβίωση των εικόνων, την ζωή των εικόνων γεγονός καθόλου δεδομένο. Απαιτεί μια παρέμβαση της οποίας σκοπός είναι να προβεί κανείς σε μια αναλυτική προσπάθεια (εμπειρία) συνδυαστική προκαλώντας μεταβαλλόμενους συσχετισμούς μέσα στην ιστορία που συνεχώς ανανεώνονται: πρόκειται για ένα είδος εφεύρεσης - συναρμολόγησης που δημιουργεί μια νέα εικόνα της γνώσης και θα οδηγήσει στην αναζήτηση γεωγραφικών, εθνολογικών και ιστορικών αναζητήσεων. La jetée δεν είναι απλά μία δυσδιάστατη ακίνητη εικόνα μέσα σε έναν τρισδιάστατο κινούμενο χωροχρόνο (πραγματικότητα), ούτε είναι ένα ακίνητο fragment μέσα σε ένα μοντάζ κινούμενων εικόνων (σινεμά). Υπάρχει αντίθετα μία τριπλή συνύπαρξη. Η φωτογραφία είναι της ίδιας χωροχρονικής τάξης που είναι και η πραγματικότητα εντός του έργου · η φωτογραφία είναι θέμα στο σενάριο · η φωτογραφία είναι εκτός της συμβολικής τάξης του έργου, είναι η πραγματική τάξη που επιτρέπει να φτιαχτεί το έργο και μαζί η αναπαράσταση της ανθρώπινης μνημονικής ικανότητας (φανταστική τάξη). ////**Άσκηση 3η – Τελική Εργασία:** Ζητούμενο είναι η δημιουργία χωρικών κατασκευών στην πόλη της Ελευσίνας οι οποίες θα λειτουργούν ως ενδιάμεσοι τόποι, ενσωματώνοντας το χρονικό και χωρικό βάθος της. Στοιχεία που θα εγκαινιάζουν νέες νοητικές συνδέσεις από το ατομικό στο συλλογικό βίωμα, από τον αρχαίο στον βιομηχανικό και σύγχρονο χαρακτήρα της. Τελικά μέσα από τις πολλαπλές μεθοδολογίες (ανάδυσης της ενδιαμεσότητας) θα πρέπει να εντείνεται και να εκτείνεται το σημασιολογικό βάθος των νοητικών και φυσικών σημείων, τα οποία θα φέρουν στο φως λανθάνουσες ταυτότητες της πόλης και θα οργανώσουν νέες συνδέσεις και δίκτυα εντός της. Η μετάδοση κάθε πολιτισμικής περιόδου αποτελεί το κεντρικό στοιχείο σε αυτό εγχείρημα διάσωσης της μνήμης το οποίο είναι μια πολιτική διδακτική πράξη υψίστης σημασίας. Όχι μόνο γιατί ο πολιτισμός διαθέτει αφ' εαυτού τη δύναμη να αλλάζει τα δεδομένα, αλλά διότι η ιστορική μνήμη επηρεάζει καθοριστικά τη συλλογική πολιτική βούληση για αλλαγή, για την ακρίβεια, είναι η μόνη πηγή τροφής της. Καθώς η συνειδητή κατηγορία της ιστορικής γνώσης βρίσκεται θαμμένη μέσα στον πολιτισμό που διασώζεται, και παραμένει αθέατη.

Εκτεταμένη βιβλιογραφία δίδεται με την έναρξη του μαθήματος.

3^η κατηγορία:

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

ΓΝΩΣΗΣ

ΣΕ ΣΧΕΣΗ

ΜΕ ΣΩΜΑΤΑ ΓΝΩΣΗΣ

ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΕΣ

ΠΟΥ ΔΟΜΟΥΝ ΤΟΝ ΧΩΡΟ:

Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ

ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΓΝΩΣΗΣ

ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ,

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ,

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ,

ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

**ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ:
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ Ή ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ**

Δημήτρης Α. Σεβαστάκης, Αν. Καθηγητής Τομέα ΙΙΙ

Σόλων Ξενόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής

Ελευθερία Ράπτου, Επιστημονικός συνεργάτης, Υπ. Διδάκτωρ ΕΜΠ

«Η ιστορία του κινηματογράφου είναι η ιστορία της εφεύρεσης των μέσων του». Θα μπορούσε να μεταχειριστεί κανείς την φράση του F.E.Sparshott για παραφράσει τη διασημότερη «Το Μέσον είναι το μήνυμα» του H.M. McLuhan. Σε σημαντικό βαθμό, στις μορφές τέχνης, οι παραγωγές δυνάμεις (ιδίως οι βιομηχανικές, τεχνολογικές εφαρμογές) ορίζουν τους τρόπους απεικόνισης, αφήγησης, έκφρασης, αναπαράστασης, ερμηνείας. Ορίζουν τη δραματουργία, τη θεματολογία, τις τεχνικές αφήγησης, τα ρεύματα τέχνης και σκέψης, τη κριτική, εν γένει το αφηγηματικό και εκφραστικό υπερκείμενο. Φαινόμενα του μαζικού πολιτισμού, αφηγηματικά σχήματα όπως παγιώνονται στον κινηματογράφο, στις παραστατικές και εικαστικές τέχνες, στο λόγο, αλλά και στις «αισθητικές εφαρμογές», (λόγου χάρι τις διαφημιστικές αναπαραστάσεις, αφίσες, λαϊκές ειδωλοποιήσεις, κόμιξ, μόδα, στο μιντιακό, σοσιαλμιντιακό πεδίο κ.ο.κ.), ορίζουν ένα ευέλικτο πεδίο στο οποίο εκδιπλώνεται η προβληματική του μαθήματος. Η γενεαλογία των ρευμάτων (για να μείνουμε στο παραδειγμα του κινηματογράφου, βωβός, μεσοπολεμικό σινεμά, Ιταλικός νεορεαλισμός, Free Cinema, Nouvelle Vague, φιλμ νουάρ, ιαπωνικός κινηματογράφος, Δόγμα 95, ντοκυμαντέρ, μετααφηγήσεις, κ.λπ.) ουσιαστικά «συγγράφουν», παράλληλα με τις άλλες μορφές τέχνης, ένα είδος κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας τέχνης, συμπεριφορών, πολιτιστικών στρατηγικών, εξουσίας, ηγεμονίας. Φωτίζουν τις ανελέητες ταξικές και γεωπολιτικές συγκρούσεις, τους παραγωγικούς ανακαθορισμούς, τις οικομικοπολιτικές κρίσεις, αποκαλύπτουν την εθιμική εκτράχυνση, το έγκλημα, την πολιτιστική βία, την «προσαρμοστικότητα» του Δικαίου με όρους ισχύος.

Η προσπάθειά μας έγκειται στη μελέτη αυτών των έσχατων περιοχών της «σκέψης του σχήματος», των εννοιών που εγκαθίστανται και υπερκαθορίζουν το ορατό. Η ερευνητική πρόθεση προσανατολίζεται στο κατά πόσο και με ποιον τρόπο οι κύριες προβληματικές του μοντέρνου και του μεταμοντέρνου, όπως η αυτοπροσδιοριστία της μορφής, οι νόμοι και οι κανονιστικές διαρθρώσεις του ωραίου, έχουν επιβιώσει στην τεράστια και χειμαρρώδη εικονογραφία, στις κυρίαρχες αφηγήσεις, της σύγχρονης πολιτιστικής και πολιτικής σκηνής.

Στα δεδομένα πλαίσια εξετάζουμε ζητήματα αναπαράστασης του χώρου, δηλαδή πώς ανασυστήνεται συμβολικά ο χώρος, με ποια «γραμματική» και «συντακτικό», με ποιές λειτουργικές αρχές και ιστορικές επιβιώσεις. Επανεξετάζονται:

- α) ο ρόλος του σχεδιασμού στη διαδικασία συγκρότησης του φυσικού και συμβολικού χώρου, οι τρόποι πολιτικής οικειοποίησης ή/και καλλιτεχνικής του μετουσίωσης,
- β) διερευνώνται αισθητικά και ηθικά ερωτήματα που πλαισιώνουν το σχεδιασμό από τη σύλληψη μέχρι την εφαρμογή
- γ) ερευνώνται τα όρια ανασύνταξης φαινομένων που εκκινούν από την ιστορία και καταλήγουν στην επιτελεστική ηθική του σχεδιασμού.
- δ) εξετάζονται το πώς οργανώνονται, ιεραρούνται οι κοινωνικοπολιτικές σχέσεις και συνομαδώσεις.

Έννοια, σχήμα, χωρικό τεκμήριο

Τα μαθήματα έχουν ως κεντρικό αντικείμενο μελέτης τη διερεύνηση ιδεολογικών, εννοιολογικών πυρήνων και φαινομένων κοινωνικών συσσωματώσεων. Στα μαθήματα προβάλλονται ταινίες, συμπαρατίθενται και συναναλύονται θεατρικά δρώμενα, εικαστικά ντοκουμέντα, έργα λόγου, διαφόρων ειδών και γενεαλογικών καταβολών, performances κ.λπ., γίνεται η ανάλυση του τεχνικού και γλωσσικού ιδιώματος, η κριτική ανάγνωση των κοινωνικών περιοχών μέσα στις οποίες αναπτύχθηκαν τα έργα αναφοράς, διερεύνηση του συγκειμένου, το πώς συγκροτούνται οι χωρικές πραγματικότητες, οι κανονιστικές (συχνά κατασταλτικές) ρυθμίσεις και οι ποικίλες συνδηλώσεις.

Εργασίες

Οι εργασίες του σεμιναρίου μπορούν να εκπονηθούν είτε ως συγκρότηση κειμένου, είτε ως σύνθεση τρισδιάστατης ή δισδιάστατης κατασκευής, είτε ως σύνταξη ψηφιακής εικονοδομής, βίντεο, μουσικής/ηχητικής κατασκευής, είτε ακόμα ως συνδυασμός μέσων στο χώρο, δηλαδή επανεγγραφή-σχόλιο σε κείμενο ή έργο τέχνης ή γραφιστική εφαρμογή κ.λπ. Ο κάθε σπουδαστής σε συνεργασία με τη διδακτική ομάδα και σε ακολουθία με τα προσωπική του εμπειρία και τις επιστημονικές ή καλλιτεχνικές δεξιότητες, επιλέγει τη προσωπική έκφραση, το γλωσσικό και εκφραστικό ιδίωμα.

Στρατηγική επιδίωξη των μαθημάτων είναι η ανάδειξη της ίδιας της ερευνητικής διαδικασίας σε σχεδιαστικό πρόβλημα, έτσι ώστε το αποτέλεσμα που θα παραχθεί με κάθε εργασία, να αποκτήσει αυτόνομη αισθητική και συνθετική υπόσταση σε σχέση με το αφηγηματικό και δηλωτικό περιεχόμενό του.

Εξάλλου το ζητούμενο δεν είναι ο εγκλωβισμός σε παγιωμένα πλαίσια αναφοράς αλλά η μελέτη της εννοιολογικής πολυσημίας ως εργαλείου διαμόρφωσης πνευματικών, ιδεολογικών επικρατειών.

Εκτενής βιβλιογραφία θα δοθεί με την έναρξη των μαθημάτων

Ι. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

Γ. ΓΥΠΑΡΑΚΗΣ

Ν. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

Ι. ΞΙΔΩΡΟΥ

Θέμα ακαδημαϊκού έτους 2018-19 (θεωρία και άσκηση): Αυτοπροσωπογραφία. Η ανάδειξη των μνημονικών πεδίων του εαυτού και η ταυτότητα ως κατασκευή.

Περιγραφή: Το μάθημα “Πλαστική και σύγχρονα επικοινωνιακά μέσα απεικόνισης του χώρου”, διερευνά την αυτοπροσωπογραφία ως μια αυτοαναφορά που βαθμιαία μέσα από την καλλιτεχνική διαδικασία μεταβαίνει από τον εαυτό στον εξωτερικό κόσμο. Η βαθύτερη κατανόηση της διασύνδεσης του δίπολου εαυτός-κοινωνία, παράγει τη διαλεκτική σχέση ατομικής και συλλογικής ταυτότητας. Οι διαφορετικές εκδοχές του εαυτού, άλλοτε ύλη, πάντοτε πνεύμα, ορίζουν το ετερογενές/κατακερματισμένο κοινωνικό πλαίσιο της αστικής ζωής. Η τέχνη λοιπόν πρέπει να ξαναβρεί το σκοπό της, τον στοχασμό και την κινητοποίηση της κριτικής σκέψης. Να αναστοχαστεί το παρόν σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται κατά βάση από την λήθη του ιστορικού, προκειμένου να παρουσιάσει με τρόπο μοναδικό και εύσημο τα ρευστά συμπεράσματά του υποκειμένου της.

Η ταυτότητα διαμορφώνεται πάντα μέσω της συσχέτισης μας με τον κόσμο. Όταν η ετερότητα διαμορφώνει κυρίαρχα τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του εγώ, αναδύεται η προβληματική των ορίων μεταξύ του εαυτού και του άλλου όπως και της ύπαρξης της μοναδικής, αυθεντικής ταυτότητας. Υπάρχει ο αυθεντικός εαυτός μας; Εάν ναι· τότε τον γνωρίζουμε; Μήπως ο αιφνιδιασμός της ετερότητας είναι ο μοναδικός τρόπος προσέγγισης του; Στον απέραντο κόσμο των ιδεών που βιώνουμε καθημερινά, κυρίαρχη είναι αυτή που έχουμε για τον εαυτό μας. Επικεντρωνόμαστε σε αυτόν, ενώ ταυτόχρονα επιδιόμαστε σε μια διαρκή του αναζήτηση για να κατασκευάσουμε μια παρεμφερή του εικόνα, μια προσαρμόσιμη απομίμηση, που υιοθετεί μια ψευδαίσθηση του σημαντικού, ενώ αδιαφορεί συστηματικά για οτιδήποτε συμβαίνει εκτός των συνόρων της. Η διάσταση της κατασκευασμένης εικόνας του εαυτού όλο και μεγαλώνει ενώ εμείς αυτάρεσκα συμμετέχουμε σ’ αυτή τη διαδικασία μεγέθυνσης. Όμως η εστίαση από μόνη της δεν προϋποθέτει την αυταρέσκεια· είναι μονάχα μια τεχνική για να δεις. Αξιοποιώντας αυτή τη διαδικασία εγγύτητας, προκειμένου να συμπεριλάβει εκείνα που έχουν σημασία, ο εαυτός, μεταμορφώνεται, από πρωταγωνιστής, σε πεδίο έκφρασης νέων ιστοριών, ώστε να ενσωματώσει ότι δεν έχει ακόμα διατυπωθεί. Ο εαυτός γίνεται ένα πεδίο δράσης γεγονότων και έδρασης σκέψεων, ένας λευκός καμβάς πάνω στον οποίο αυτά εγγράφονται και μπορούν να πραγματωθούν. Τότε είναι που κι εκείνος μεταμορφώνεται ουσιαστικά, μέσα από αυτή τη διαδικασία της αμοιβαίας επίδρασης. Τα καινούρια κομμάτια ενώνονται με τα παλιά κατασκευάζοντας νέες εικόνες, καινούριες ιστορίες. Ο προηγούμενος εαυτός αναιρείται μέσα από την αλληλεπίδραση των στοιχείων και ο νέος αναδύεται εντός ενός συνεχούς προτάγματος ανασύνθεσης.

Ο κόσμος χτίζεται από τις εντυπώσεις μας γι’ αυτόν. Όμοια και ο εαυτός, αποτελεί μια σύνθεση εντυπώσεων που εγγράφονται επάνω του, καθιστώντας τον ίδιο μια εντύπωση. Πόσο μας επηρεάζουν και μας στιγματίζουν οι εντυπώσεις των άλλων; Τι μπορεί να συμβεί, όταν ο εαυτός δεν συσσωρεύει πάνω τους τις δικές του εντυπώσεις αλλά του κόσμου; Όταν αντί να εστιάζει στην γνώμη των άλλων γι’ αυτόν γίνεται φορέας απόψεων για κάτι που τον υπερβαίνει;

Ο άνθρωπος-δημιουργός είναι ένας κατεξοχήν ιθαγενής της μνήμης και ταυτόχρονα χρήστης της. Φανερώνεται θεωρώντας τη μνήμη ως την αναστοχαστική διαδικασία, τον τρόπο να σκέφτεσαι ξανά και ξανά. Διαχειρίζεται και παραδίδει τρόπους ερμηνείας και αναδιατυπώσεις του χώρου και του χρόνου, διαιωνίζοντας έτσι το παρόν.

Οι έννοιες της πατρίδας, της καταγωγής, της οικογένειας, της ιδιοκτησίας, είναι έννοιες που μπερδεύουν κυρίαρχους, εξουσιαστικούς συμβολισμούς με προσωπικές μνήμες και οικειοποιήσεις. Έννοιες που όσο τις θέτουμε απέναντι τόσο μας περιλαμβάνουν στα πεδία της προσωπικής μας συγκρότησης, της υποκειμενικής μας εμπειρίας, του τρόπου και του τόπου που μεγαλώσαμε. Εκφράζονται σε σχέσεις που θολώνουν την αντίληψη των μνημονικών δικτύων, την οικειότητα των τοπίων της παιδικής μας ηλικίας. Το μνημονικό δίκτυο είναι η καταγωγή, το καταφύγιο και ταυτόχρονα ο ορίζοντάς μας, αυτά που στοχαζόμαστε εμείς για τον εαυτό μας αλλά και όσα στοχάζονται οι άλλοι σε σχέση με μας. Οι ιστορίες που διηγούμαστε αναφέρονται στον τόπο του προορισμού μας. Μιλάμε εδώ για την πατρίδα ως τον τόπο του προορισμού μας, τον τρόπο μπορεί να μας υποδεχτεί. Τη δύση μας. Το πέρασμα προς τη δύση.

Η δύση είναι μία υπόσχεση.

**ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ, ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ:
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ**

N. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Η βιωσιμότητα, η παραγωγή, η οικονομία, η δημοκρατία, η δικαιοσύνη, και ζητήματα διακυβέρνησης και συμμετοχής αποτελούν θέματα μείζονος σημασίας που εμπλέκουν τον σχεδιασμό και που αφορούν την αστική συνθήκη. Σε αυτό το πλαίσιο ο σχεδιασμός νοείται ως μια πολυσχιδής διαδικασία σε περιοχές έρευνας και πρακτικές που άπτονται της οικολογίας και της δημοκρατίας στις οποίες περιλαμβάνονται η πολιτική οικολογία, ο συμμετοχικός σχεδιασμός, η περμακουλτούρα, η αποανάπτυξη, η κυκλική οικονομία, και άλλες. Με αφετηρία τη θεωρητική ανάλυση των εννοιών το μάθημα έχει ως στόχο τη διαμόρφωση μεθοδολογιών και στρατηγικών επανασχεδιασμού περιοχών της Αθήνας με απώτερους στόχους τη βιωσιμότητα της πόλης, και την ποιότητα της ζωής των κατοίκων.

Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις από τον διδάσκοντα και από καλεσμένους ομιλητές, βιβλιογραφική έρευνα, έρευνα πεδίου, σύνταξη και παρουσίαση σύντομων εργασιών. Στην τελική εργασία εξαμήνου ο τρόπος εκπόνησης της οποίας θα οριστικοποιηθεί κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα υπάρξει σχεδιαστικό σκέλος.

Στο ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 θα εστιάσουμε σε ζητήματα βιωσιμότητας, οικολογίας, και συμμετοχής, σε σχέση με την κλιματική αλλαγή, και την πόλη της Αθήνας. Η κλιματική αλλαγή είναι ένα συνολικό περιβαλλοντικό ζήτημα που απειλεί τον ανθρώπινο πολιτισμό, και την επιβίωση. Θα εξεταστούν οι διαδικασίες και θα διερευνηθούν τρόποι αντιμετώπισης και στρατηγικές που ενσωματώνουν τη βιωσιμότητα, την ανθεκτικότητα και την πράσινη διαχείριση. Θα δουλέψουμε σε συγκεκριμένες περιοχές και γειτονιές.

(Ενδεικτική) Λίστες συμμετεχόντων/ Προσκεκλημένων ομιλητών:

1. Όλγα Ιωάννου, αρχιτέκτων, αναπληρώτρια καθηγήτρια TU Delft
2. Jean Marc Huygen, καθηγητής ENSAM, Μασσαλία
3. Santiago del Hierro Kennedy, Αρχιτέκτων/ ερευνητής, Υπ. Διδ. ETH
4. Γιώργος Κολέμπας, καλλιεργητής-συγγραφέας
5. Έλενα Γκώγκου, εκπαιδεύτρια περμακουλτούρας

ΣΧΕΔΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΕΔΙΟΥ (ΝΟΜΑΔΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΕΧΝΗΣ)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΝΤΑΦΛΟΣ

Οι εικαστικές τέχνες αυτοπεριορίστηκαν σε έναν μεγάλο βαθμό προς κατευθύνσεις αυτονομίας (ο κόσμος της τέχνης) σε απόσταση και την κυριολεκτική ζωή με συνέπεια να εκτιμηθεί ο ρόλος της τέχνης στη συνείδηση ως εξωτερικός των σφαιρών της πραγματικής ζωής ή συμπληρωματικός, αν όχι περιττός. Η γλυπτική στο διευρυμένο πεδίο, πέρα από μια γλυπτική ιδιωτικού ενδιαφέροντος, εμφανίζει κριτική στάση προς την αρχιτεκτονική, καθώς, η περιβαλλοντική τέχνη αναπτύσσεται σε μεγάλες εκτάσεις ως ανεξάρτητη χωρική τέχνη μέσα από έναν ανταγωνιστικό λόγο, επίσης προς το θεσμικό σύστημα τέχνης, όπως η εννοιολογική τέχνη. Το πρόντζεκτ τέχνης κάτω από τη 'νέα δημόσια τέχνη' και τις δημόσιες πρακτικές συναρθώνει κοινωνικούς χώρους, και συναρθώνεται μέσα από εκείνους, πετυχαίνοντας εμπλοκή στην καθημερινή ζωή από την ανάδυση μικρών τοπικών δημόσιων σφαιρών, γειτνιάζοντας με αυτόν τον τρόπο στην αρχιτεκτονική από εργασία σχεδιασμού έμπρακτης παρεμβατικότητας. Στις πρόσφατες συνδυασμένες πρακτικές τέχνης έχουμε αρχειακή στροφή που επηρεάζεται από τους θεωρητικούς λόγους γύρω από τις νέες τεχνολογίες του διαδικτύου όσο και επιτελεστική στροφή με επίκεντρο τη σωματική δράση σε πραγματικό χρόνο. Παράλληλα, η νέα σχέση με την τοποθεσία στην θεωρία και την πράξη που είναι ειδοιογική, ρηματική, παρεκβατική, κ.ά., απηχεί νομαδική στροφή, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης χρηστικής στροφής που επηρεάζει μέσα από κυριολεκτικά παραδείγματα στην πραγματική ζωή.

Η εξελισσόμενη σχέση του τοπικού με το παγκόσμιο και η διαρκής κίνηση των σωμάτων κάτω από την αναθεωρημένη ιστορική κατηγορία εξειδικευμένης ή εντοπισμένης παρέμβασης στη φυσική τοποθεσία, επιτρέπει να σκεπτόμαστε την τοποθεσία ως χρονική μεταφερόμενη συνθήκη και ως συναρμογή συστοιχιών τόπων σε ακολουθία από αποσπάσματα που συγκροτούν δίκτυα ενιαίων αφηγήσεων, εγκαθιδρύοντας έτσι μετακινούμενες πληροφοριακές τοποθεσίες.

Οι ιστορικές κατηγορίες πειραματική τέχνη (experimental art), κυβερνητική τέχνη (cybernetic art), περφόρμανς (performance) και η τέχνη στο διαδίκτυο (net art) έχουν θέσει τεχνολογίες με συνεργαζόμενες πρακτικές στο 'εδώ και τώρα', τροφοδοτώντας νεότερες διαθεματικές κριτικές χωρικές τακτικές και θεωρίες, γύρω από μετααποικιακούς κριτικούς λόγους (επιτελεστικότητα, τεχνοπολιτικό σώμα, κ.ά.), και βίο-τακτικές τεχνοπολιτικών μέσων ή χωρο-τακτικές προσωρινής γεωγραφίας (λ.χ. τέχνη οδοιπορίας, τέχνη επιβίωσης, σπορ τέχνη, μεθοριακή /συνοριακή τέχνη κ.ά.).

Το μάθημα διερευνά επιτελεστικό σχεδιασμό στο πεδίο από νομαδικές παρεμβάσεις και εφικτές δημόσιες δράσεις με περιεχόμενο -μεταξύ χρηστικότητας και ποιητικής. Ενθαρρύνει ανοικτές συζητήσεις για την κριτική ανάλυση τακτικών πεδίου στο πλαίσιο μιας νέας γενεαλογίας δημόσιας τέχνης.

Θεωρητικά ζητήματα – διδακτικές ενότητες:

A. Θεσμική κριτική (εντός του πλαισίου αυτονομημένης τέχνης)

-Εννοιολογική τέχνη & εντοπισμένη (τοποειδής, τοποειδική ή ιδιοτοπική) τέχνη (site-specific art)

-Γλυπτική στο διευρυμένο πεδίο (sculpture in expanded field)

-Νομαδικές πρακτικές τέχνης

B. Κριτικοί θεσμοί (εντός του συγκείμενου τέχνης)

-Νέα Δημόσια Τέχνη (new genre public art)

-Λειτουργική τοποθεσία & πληροφοριακός τόπος (functional site), διευρυμένο πεδίο

Γ. Θέσπιση θεσμών κριτικής (στο περιεχόμενο νόημα της καθημερινής ζωής)

-Αυτοθεσμιζόμενες συλλογικές παρεμβάσεις (συμμετοχή, διάλογος, κοινότητα, συνεργασία, συσχέτιση), (relational art, socially engaged art, dialogical art, community art).

-Πολιτισμικές πρακτικές πολιτικού ακτιβισμού (culture jamming) με αναδυόμενες τεχνολογίες (λ.χ., tactical media, locative media κ.ά.).

Ζητείται ο επιτελεστικός σχεδιασμός δημόσιας νομαδικής δράσης πεδίου που θα αναπτυχθεί ως προσωπική, βιωματική και κριτική έρευνα (ανάμνηση και αναδυόμενη εμπειρία), με παράλληλη συλλογή τεκμηρίων δράσης και αναφορών (‘τεύχειν’). Κάθε παρέμβαση θα συσχετίζεται με το περιεχόμενο της φυσικής και κοινωνικής τοποθεσίας για την ανάπτυξη σχεσιακής σφαίρας, υιοθετώντας ηθικές στάσεις σχετικά με τη συμπαραγωγή και τη διανομή της δουλειάς.

συνεργαζόμενες διδάσκουσες:

Κατερίνα Αντωνοπούλου (διδάκτωρ Παν. Αιγαίου)

Μυρτώ Σαρμά (υποψ. διδάκτωρ ΕΜΠ)

Δήμητρα Τρούσα (υποψ. διδάκτωρ ΕΜΠ)

Χαρίκλεια Χάρη (υποψ. διδάκτωρ ΕΜΠ)

ειδική συνεργάτης

Κάλλια Φυσαράκη (υποψ. διδάκτωρ ΕΜΠ)

(ειδική συμμετοχή μελών ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ)

Βασίλης Μπούζας (αναπληρωτής καθηγ. Παν. Δυτικής Μακεδονίας)

Βάντα Χαλυβοπούλου (δρ., λέκτορας, Παν. Δυτικής Αττικής)

“ZOMBIE MONUMENTS” (ΜΝΗΜΕΙΑ ΓΙΑ ΖΟΜΠΙ)

**Υπεύθυνος Διδάσκων: Θεόδωρος Ζαφειρόπουλος, Εικαστικός Καλλιτέχνης,
Επικουρος καθηγητής, Σχολή Αρχιτεκτόνων – Μηχανικών, ΕΜΠ.**

Διδακτική Ομάδα: Κώστας Χριστόπουλος, Εικαστικός Καλλιτέχνης, Επικουρος καθηγητής ΑΣΚΤ.

Αλέξιος Δάλλας, Αρχιτέκτων, Υπ. Διδάκτορας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Ρυμενίδης Γεώργιος, Αρχιτέκτων, Επικουρος καθηγητής ΠΙ

Προσκεκλημένοι ομιλητές:

Ελπίδα Καραμπά, Ιστορικός και Θεωρητικός Τέχνης

Ωραιόπουλος Φίλιππος, Ομότιμος καθηγητής ΠΘ

Αλέξανδρος Κιουπκιολής, Πολιτικός επιστήμονας, Επικουρος Καθηγητής ΑΠΘ.

Μαντίκου Λίνα, Αρχιτέκτων, Υπ. Διδάκτορας ΕΜΠ

Φαραγκάς Θανάσης, Αρχιτέκτων, Υπ. Διδάκτορας ΕΜΠ

Περιγραφή του μαθήματος:

Δολοφονίες και θανάσιμα ατυχήματα των τελευταίων δεκαετιών που αφορούν ή εμπλέκουν σημαντικές πολιτικές προσωπικότητες του παγκόσμιου χάρτη θα αποτελέσουν την επιφάνεια εργασίας στο μάθημα. Ο απόηχος του περιστατικού, η αμφισημία των γεγονότων, η αφηγηματική πλοκή και η ενδεχομενικότητα των πληροφοριών που περικλείουν την δολοφονική πράξη θα συγκροτήσουν το αναστοχαστικό πεδίο έρευνας. Η πτυχολογία του κάθε συμβάντος θα αποκαλύψει μέσα από ετερογενείς εκμαιοτικές μεθόδους μια ολοκληρωμένη πρόταση που θα περιλαμβάνει εκτεταμένη έρευνα σχετικά με το προφίλ της προσωπικότητας, το Ιστορικό περίβλημα, την τοπολογία, το φυσικό, κοινωνικοπολιτικό και ανθρωπολογικό περιβάλλον. Ο κάθε σπουδαστής θα αναλάβει εξατομικευμένα, με μορφή ανάθεσης, τον σχεδιασμό και υλοποίηση μακέτας για «μνημείο» σε κλίμακα και δημόσιο χώρο που θα επιλέξει με βάση το περιεχόμενο της ερευνητικής του πορείας.

Στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να διατυπωθεί μέσα από διευρυμένο φάσμα εννοιολογικών προσεγγίσεων, μέσων και εφαρμογών μια σύγχρονη άποψη για το μνημείο.
- Να σχεδιαστούν αναπαραστατικά δοκίμια που προσομοιάζουν την ρευστή έννοια της μνήμης μέσα από το φάσμα του πολιτικού βίου.
- Να μελετηθούν οι διανοητικές αντανάκλασεις της υλικότητας που χρησιμοποιούνται στον σχεδιασμό και κατασκευή του έργου Τέχνης σε μεγάλη κλίμακα στον δημόσιο χώρο.
- Να αναλυθούν οι παράμετροι και οι τροπικότητες παρέμβασης στον δημόσιο χώρο.
- Να δοκιμαστούν πειραματικά μοντέλα από την Αρχιτεκτονική γλώσσα και σχεδιασμό που συγκλίνουν με το διευρυμένο λεξιλόγιο της σύγχρονης Τέχνης.
- Να διερευνηθεί ο κομβικός ρόλος του μνημείου ως εμπράγματη οντότητα σε σχέση με τον τόπο και την ανθρωπογεωγραφία.
- Να προσδιοριστεί η διανυσματική σχέση της μνήμης με τον χρόνο.
- Να επινοηθεί ένα υβριδικό μοντέλο χρήσης του μνημείου στο σήμερα.

Βασικοί άξονες της ερευνητικής διαδικασίας και μεθοδολογική προσέγγιση:

Α)Οργάνωση αρχείου που θα αποκωδικοποιεί και θα ενορρηστρώνει αναπαραστατικά (ως αυτόνομο έργο) τα ειδικά χαρακτηριστικά της κάθε δολοφονημένης προσωπικότητας, τις συνθήκες και μεθόδους

που χρησιμοποιήθηκαν ή οδήγησαν στην δολοφονία, την κοινωνικοπολιτική αποτίμηση της δολοφονικής πράξης, την συνομιλία του χωροχρόνου με την σύγχρονη πραγματικότητα.

Β) Ο Τόπος ως επικράτεια του συμβάντος. Το οικόπεδο, ο δρόμος, η πλατεία κ.α ως σημείο στην δημόσια σφαίρα θα καθοριστεί με βάση την προηγούμενη έρευνα και έτσι θα προσδιοριστεί ως ο χώρος μέσα στον οποίο θα λειτουργήσει οργανικά το προτεινόμενο κατασκεύασμα και θα μελετηθούν οι χωροταξικές και επιτελεστικές παραμετροποιήσεις που ενδέχεται να επιφέρει.

Γ) Η τελική πρόταση θα ολοκληρωθεί με κατασκευή τρισδιάστατης μακέτας, συγκρότηση του απαιτούμενου υποστηρικτικού εποπτικού υλικού (σχέδια, φωτογραφίες, video, 3D animations, ηχητικά ντοκουμέντα κ.α) και θα υποστηριχθεί με δημόσια παρουσίαση σε συνδυασμό με το σύνολο της ερευνητικής πορείας, της θεωρητικής εμβάθυνσης και της διαδικαστικής αλληλουχίας που οργανώθηκε η συνθετική πρακτική.

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΙΝΤΕΟ ΚΑΙ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ (VIDEO/SOUND WALKS):
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ**

ΥΠΕΥΘ. ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΝΙΝΑ ΠΑΠΠΑ, ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι βίντεο και οι ηχητικές περιηγήσεις (video walks και sound walks) είναι νέα μέσα περιήγησης που εμφανίστηκαν περίπου τα τελευταία 30 χρόνια. Εικαστικοί καλλιτέχνες οικειοποιήθηκαν σχεδόν άμεσα την χρήση της συγκεκριμένης τεχνολογίας, με αποτέλεσμα σήμερα να υπάρχουν σημαντικά έργα αυτού του είδους, στον χώρο των εικαστικών τεχνών.

Στο μάθημα θα ερευνηθούν οι δυνατότητες και οι μέθοδοι των συγκεκριμένων μέσων ως εργαλεία, που συνδυάζουν διαφορετικές αφητηρίες ερευνητικών προσεγγίσεων (τέχνη, αρχιτεκτονική, ιστορία, ανθρωπολογία, κτλ), σε μία εν τέλει καλλιτεχνική σύνθεση με πολλαπλά επίπεδα αφηγήσεων. Οι ιδιαίτερες συνθήκες της κίνησης θα επιτρέψουν πειραματισμούς, για την αξιοποίηση του χρόνου και της μετακίνησης του σώματος στον φυσικό χώρο, ως ποιότητες της αφήγησης.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η υλοποίηση μίας βίντεο ή ηχητικής περιήγησης (video / sound walk) με θέμα έναν κεντρικό δρόμο της Αθήνας, που θα ορίζεται στην αρχή του εξαμήνου. Οι εργασίες μπορεί να είναι ατομικές ή ομαδικές. Στο τέλος του εξαμήνου θα κατατεθεί μία βίντεο ή ηχητική περιήγηση και ένα τεύχος που θα περιλαμβάνει την τεκμηρίωση της διαδικασίας, την θεωρητική υποστήριξη και την βιβλιογραφική έρευνα.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος περιλαμβάνει επιτόπια καταγραφή, ασκήσεις πεδίου, βασικές τεχνικές επεξεργασίας βίντεο και ήχου, καθώς και επεξεργασία των εικαστικών ασκήσεων και των προτάσεων. Η σπουδαστική ομάδα θα εργαστεί με ελεύθερη επιλογή δεδομένων, όπως συνεντεύξεις, αρχεϊκά βίντεο, ιστορικά κείμενα και φωτογραφίες, σχόλια, αφηγήσεις, ήχους, αυτοσχέδια σενάρια κ.α.

Το θεωρητικό μέρος του μαθήματος υποστηρίζει το εργαστηριακό και περιλαμβάνει συζητήσεις και διαλέξεις βάση των ασκήσεων που θα πραγματοποιηθούν από την σπουδαστική ομάδα, αναφορές σε καλλιτέχνες που εργάζονται με βίντεο και ηχητικές περιηγήσεις (Janet Cardiff, η Teri Rueb, η Christina Kubisch, κ. α.) καθώς και εισαγωγή στις δυνατότητες της επανξημένης πραγματικότητας (augmented reality) και του διευρυμένου κινηματογράφου (expanded cinema).

ΕΥΡΥΤΕΡΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ερευνητικές και πειραματικές μέθοδοι από τον χώρο των εικαστικών τεχνών θα υποστηρίξουν την μελέτη της χωρικής αφήγησης και θα εμπλουτίσουν την αρχιτεκτονική σκέψη με εναλλακτικές πρακτικές.

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ:

Ζάφος Ξαγοράρης (καθηγητής Ζωγραφικής ΑΣΚΤ), Νίκος Μπουμπάρης (επικ. καθηγητής τμήμα πολιτισμικής τεχνολογίας και επικοινωνίας Πανεπιστημίου Αιγαίου), Νίκος Αρβανίτης (επικ. καθηγητής ΑΣΚΤ), Medea Electronique και ΑΚΟΥΟ (καλλιτεχνικές ομάδες)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bubaris, Nikos, “Walking with Media a Multimodal Approach”, *Punctum*, 3(1): 27-44, 2017
- Gros, Frédéric, «Περπατώντας», Αθήνα, Ποταμός, 2015
- Lange, Michiel, de, “Moving Circles: Mobile Media and Playful Identities”, Erasmus University, Rotterdam, 2010
- Πετροπούλου, Κρίστη, Ραμαντιέ, Τιερί,(επιμ.), «Αστικές γεωγραφίες, Τοπία και καθημερινές διαδρομές», Καπόν, Αθήνα, 2016
- Σερτώ, Μισέλ, ντε, «Επινοώντας την καθημερινή πρακτική», Αθήνα, Σμίλη, 2010
- Balsom, Erika, “Exhibiting Cinema in Contemporary Art”, Amsterdam University Press, Amsterdam, 2013
- Schaub, Mirjam, Bornemisza, Thyssen, Janet Cardiff: the Walk Book, Art Contemporary, , Vienna, 2005

Υπεύθυνος Διδάσκων / Συντονιστής:

Νικόλαος-Ίων Τερζόγλου, Επίκουρος Καθηγητής ΕΜΠ

Διδακτική Ομάδα: Νικόλαος-Ίων Τερζόγλου, Δρ. Αρχ. ΕΜΠ, Πτυχ. ΑΣΚΤ

Εξωτερικοί συνεργάτες: Γιάννης Δημόπουλος, Υ.Δ. ΕΜΠ, Μαρία Μούρτου-Παραδεισοπούλου, Υ.Δ. Παν. Southampton, Μιχάλης Τέγος, Υ.Δ. ΑΠΘ

Προσκεκλημένοι ομιλητές: Υπό διαμόρφωση

Περιεχόμενο και οργάνωση

Στην πρώτη χρονιά διεξαγωγής του μαθήματος (2020-2021) δόθηκε έμφαση στις σχέσεις ανάμεσα στο χώρο, τον τόπο, την κουλτούρα και την αρχιτεκτονική της Ευρωπαϊκής Νεωτερικότητας και Μετανεωτερικότητας, όπως αυτές ανιχνεύονται εντός του πολύπλοκου κειμενικού corpus του Friedrich Nietzsche (1844-1900). Τα πλούσια ερευνητικά αποτελέσματα που προέκυψαν επιβεβαίωσαν την γονιμότητα, το βάθος και την αξιοσημείωτη ευρετική δύναμη των ριζοσπαστικών ιδεών του Nietzsche για την πειραματική, διεπιστημονική ανίχνευση αρχών και εννοιών μίας σύγχρονης φιλοσοφίας της αρχιτεκτονικής.

Στη δεύτερη χρονιά διεξαγωγής του μαθήματος (2021-2022), πέρα από την εκ νέου εμβάθυνση στις παραπάνω θεματικές, επιδιώχθηκε μία εστίαση στο πρόβλημα της έννοιας και της εμπειρίας του ρυθμού στη σκέψη του Nietzsche. Ο στόχος ήταν να εξαχθούν έννοιες χώρου και χρόνου από τα κείμενα του που να μπορούν να καλλιεργήσουν τη σύγχρονη σχεδιαστική σκέψη και πρακτική των αρχιτεκτόνων, στη κατεύθυνση ενίσχυσης της χωρικής τους φαντασίας. Υπό αυτό το πρίσμα, η έννοια του ρυθμού απέκτησε μία παραδειγματική διάσταση, ως κατηγορία σκέψης που γεφύρωσε διαφορετικές πειθαρχίες και διαδραμάτισε έναν ρόλο ενεργητικού, λειτουργικού, διεπιστημονικού τελεστή στην διαδικασία νοηματοδότησης των χωρικών, αρχιτεκτονικών και αστικών φαινομένων.

Στην τρίτη και τελευταία χρονιά διεξαγωγής του (2022-23), το μάθημα προτείνεται να εστιάσει σε έναν ανιγματικό αφορισμό (§11) του Nietzsche από το Λυκόφως των Ειδώλων (1889): εκεί, η αρχιτεκτονική ορίζεται ως έκφραση της 'θέλησης για δύναμη', ως ένα 'είδος ρητορικής της δύναμης', που υπερβαίνει το γνωστό δίπολο του Απολλώνιου / Διονυσιακού. Τι συνεπάγεται αυτή η σκέψη για την φύση της αρχιτεκτονικής ως πειθαρχικής μήτρας, για τον κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό της ρόλο; Τι σημαίνει εδώ 'θέληση για δύναμη'; Πώς συσχετίζεται με τις έννοιες της τάξης, του μνημειακού, της κλίμακας; Ποιο είναι το υποκείμενο (και το αντικείμενο) αυτής της θέλησης (ή βούλησης), στην ειδική, αρχιτεκτονική εκδοχή της; Ποιος είναι ο αποδέκτης / παραλήπτης αυτής της ρητορικής, αυτού του χωρικού λόγου; Ποια βαθύτερη ενόρμηση κρύβεται πίσω από την μορφολογική, στυλιστική σύνταξη, το ταξικό ένδυμα, την αισθητική μάσκα, την επιφάνεια της αρχιτεκτονικής, ως θέλησης για δύναμη; Μέσω ποιων χωρικών στρατηγικών, ιδιοτήτων, δομών, συστημάτων, και μηχανισμών οργάνωσης αρθρώνει η αρχιτεκτονική αυτή την ρητορική γλώσσα ισχύος;

Το μάθημα θα επιχειρήσει να προσφέρει μία ποικιλία διαφορετικών απαντήσεων, υποθέσεων εργασίας και Λακατοσιανών ερευνητικών προγραμμάτων στα παραπάνω ερωτήματα, μέσω μίας σειράς παρουσιάσεων / διαλέξεων από τον υπεύθυνο του μαθήματος, τους εξωτερικούς συνεργάτες και πιθανούς προσκεκλημένους ομιλητές και ερευνητές. Θα επιχειρηθούν γενεαλογικές, κειμενικές και συγκριτικές εμβάθυσεις, βάσει μίας ποικιλίας μεθοδολογικών εργαλείων (ιστορία ιδεών + εννοιών, θεωρίες πρόσληψης, μεταφορολογία).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Friedrich Nietzsche, *Sämtliche Werke: Kritische Studienausgabe*, ed. Giorgio Colli, Mazzino Montinari, 15 τόμοι, Deutscher Taschenbuch Verlag and de Gruyter, Munich, 1988

Friedrich Nietzsche, *Sämtliche Briefe: Kritische Studienausgabe*, ed. Giorgio Colli, Mazzino Montinari, 8 τόμοι, Deutscher Taschenbuch Verlag and de Gruyter, Munich, 1986

Dave Robinson, *Νίτσε και Μεταμοντερνισμός*, Μτφρ. Μ. Ανδριωτάκης, Εκδόσεις futura, Αθήνα, 2002

Sarah Kofman, *Nietzsche and Metaphor*, Translated by D. Large, The Athlone Press, London, 1993

Friedrich Nietzsche, *The Will to Power, A New Translation* by Walter Kaufmann and R.J. Hollingdale, Edited, with commentary by W. Kaufmann, Vintage Books Edition, New York, 1968

Υπεύθυνος Διδάσκων: Νικόλαος-Ίων Τερζόγλου, Επίκουρος Καθηγητής ΕΜΠ

Διδακτική Ομάδα: Ν.-Ι. Τερζόγλου, Δρ. Αρχ. ΕΜΠ

Περιεχόμενο + Τρόπος Οργάνωσης

Η κεντρική θεματική του μαθήματος αρθρώνεται γύρω από τις ερμηνείες, οικειοποιήσεις και προσλήψεις της Φαινομενολογίας στην αρχιτεκτονική θεωρία και πράξη του 20ου αιώνα, τόσο στον διεθνή όσο και στον ελληνικό χώρο, με μία παράλληλη ανάλυση των εννοιολογικών παραδόσεων που τις θεμελιώνουν. Στόχος είναι η προκαταρκτική διερεύνηση της πολυπλοκότητας των ιδεών του χώρου, των εννοιών του τόπου και του τοπικισμού, όπως συναρθρώνονται από μία φαινομενολογική προοπτική, και η αρχική σκιαγράφηση τυπολογικών και εννοιολογικών ταξινομήσεων ως εργαλείων για μελλοντικές φαινομενολογικές έρευνες πάνω σε σύνθετα επιστημολογικά και ιστορικά προβλήματα της αρχιτεκτονικής πειθαρχίας. Ο τρόπος οργάνωσης του μαθήματος, μέσω δέκα (10) τρίωρων διαλέξεων από τον διδάσκοντα, εστιάζει ιδιαίτερα στην ανάδειξη εννοιολογικών διπλών, σχημάτων, μοτίβων σκέψης σχετικά με τον χώρο και τον τόπο, μαζί με την ταυτόχρονη ανάλυση κοσμοθεωρητικών διαμαχών, εντάσεων και πολεμικών που φωτίζουν βαθύτερα και πληρέστερα στοχαστές, έργα, κείμενα και κτήρια, το 'σώμα' των λόγων και των έργων τους.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Casey, Edward S., *The Fate of Place*, Berkeley: University of California Press, 1997.

Harries, Karsten, *The Ethical Function of Architecture*, Cambridge, Mass.: MIT Press, 1998.

Heidegger, Martin, *Being and Time: A Translation of "Sein und Zeit"*, Albany: Sunny Press, 1996.

Merleau-Ponty, Maurice, *Phenomenology of Perception*, London: Routledge and Kegan Paul, 1962.

Norberg-Schulz, Christian, *Genius Loci, Towards a Phenomenology of Architecture*, New York: Rizzoli, 1980.

Pallasmaa, Juhani, *The Eyes of the Skin. Architecture and the Senses*, John Wiley & Sons, UK, 2012

Vesely, Dalibor, *Architecture in the Age of Divided Representation. The Question of Creativity in the Shadow of Production*, Cambridge, Mass., London, England: The MIT Press, 2004.

ΜΕΤΑΙΧΜΙΑΚΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ: ΟΡΙΑΚΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Υπεύθυνοι Μαθήματος:

Κώστας Τσιαμπάος (αναπλ. καθηγητής ΕΜΠ) και Νικήτας Σινιόσογλου (ερευνητής ΕΙΕ)

Το μάθημα διερευνά την έννοια της μεταιχμιακότητας (liminality) και της μεταιχμιακής εμπειρίας (liminal experience) στη σχέση του υποκειμένου με τον χώρο, από τη μεγάλη κλίμακα της πόλης έως τη μικρή κλίμακα του αρχιτεκτονημένου χώρου στο «κατώφλι» μιας συνεχούς μετάβασης από τη φύση στην τεχνική και από το τυχαία συγκροτημένο στο έντεχνα αρχιτεκτονημένο.

Η μεταιχμιακότητα, με όρους οριακότητας, έχει απασχολήσει πολλά και διαφορετικά επιστημονικά πεδία, από τα μαθηματικά και τη βιολογία έως την ανθρωπολογία και την ψυχιατρική. Στο προτεινόμενο μάθημα η μεταιχμιακότητα θα ερευνηθεί μέσα από το πρίσμα δύο διαφορετικών, αλλά διασταυρούμενων, γνωστικών πεδίων τα οποία έχουν και άμεση σχέση με τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των διδασκόντων. Το πρώτο πεδίο είναι η φιλοσοφία και η ιστορία των ιδεών και το δεύτερο πεδίο είναι η ιστορία και θεωρία της αρχιτεκτονικής.

Σε ότι αφορά τη φιλοσοφία θα επιχειρηθεί ο προδιορισμός της μεταιχμιακότητας ως δυναμικής χωρικής εμπειρίας του μεταβατικού και του ενδιάμεσου, του οικείου και του ξένου, του ημιτελούς και του εφήμερου, του υβριδικού και του αβέβαιου, εντέλει εκείνου που αφομοιώνεται κι εκείνου που παραμένει σε καθεστώς εκκρεμότητας. Το μάθημα σκοπεύει να ενσωματώσει δημιουργικά: α. μια ιστορικοφιλοσοφική αναδρομή στην έννοια της μεταιχμιακότητας και σε επιλεγμένες εφαρμογές της από τον χώρο των ανθρωπιστικών και των κοινωνικών σπουδών (Arnold Van Gennep, Victor Turner, Georg Simmel, Walter Benjamin), β. τη διερεύνηση της σχέσης της μεταιχμιακότητας με συγγενείς έννοιες, όπως είναι η ουτοπία, η ετεροτοπία, η παρατοπία και ο «μη τόπος» (non-lieu), γ. ειδικές συζητήσεις για τον δημόσιο χώρο, την αστική περιπλάνηση και τη φευγαλέα πρόσληψη εφήμερων αισθητηριακών δεδομένων (sensibilia). Με αφορμή μεταιχμιακές εκδοχές του δημόσιου χώρου (αρχαία ή σύγχρονα ερείπια, καταυλισμοί, πάρκα αναψυχής, αεροδρόμια, νεκροταφεία, κ.α.) θα τεθούν ζητήματα που αφορούν την «παρουσία της απουσίας», τη σχέση συνέχειας και ασυνέχειας, την ενσωμάτωση και τον αποκλεισμό, και τη διαλεκτική της απαντοχής και της αποσάθρωσης της ύλης. Θα επιχειρηθεί, επίσης, ένας διάλογος με τη λογοτεχνία, ώστε με αφορμή σημαντικά έργα να συζητηθούν οι απρόβλεπτοι τρόποι που μεταιχμιακές χωρικές εμπειρίες ενεργοποιούν τη μνήμη και δημιουργούν συνάψεις με την προσωπική και συλλογική ιστορία (π.χ. στον Αούστερλιτς του W.G. Sebald και στον Δούναβη του Claudio Magris).

Σε ό,τι αφορά την ιστορία και θεωρία της αρχιτεκτονικής α. θα συζητηθούν περιπτώσεις αρχιτεκτόνων, αρχιτεκτονικών έργων, αρχιτεκτονικών σχεδίων, κειμένων για την αρχιτεκτονική κ.λπ. τα οποία περιγράφουν οριακές καταστάσεις και εμπειρίες θέτοντας ζητήματα σχετικά με τις καταγωγές, τις δυνατότητες, τους στόχους και το «μετά» της αρχιτεκτονικής ως θεωρίας και πρακτικής, β. θα τεθούν αναστοχαστικά ερωτήματα γύρω από τον ρόλο και τη συγκρότηση του αρχιτέκτονα ως υποκειμένου που εκφράζει το «πνεύμα» της εποχής του ενώ ταυτόχρονα μετουσιώνει βασιζόμενο στη δική του προσωπική βιογραφία και γ. θα αναζητηθούν τα ίδια τα όρια του αρχιτεκτονικού λόγου με την έννοια ότι θα δοκιμαστεί η «αντοχή» της ιστορίας και θεωρίας της αρχιτεκτονικής ως ερευνητική εστίαση και επιστημονική γραφή η οποία επιθυμεί να απομακρυνθεί από τις τυπικές ακαδημαϊκές οριοθετήσεις και να προσεγγίσει περισσότερο τη δημιουργική γραφή, το ελεύθερο δοκίμιο, την ονειροπόληση, τον συνειρμό. Σκοπός είναι να αναπτύξουν οι φοιτητές και φοιτήτριες πρωτότυπα και σύνθετα εργαλεία ανάλυσης και ερμηνείας της χωρικής εμπειρίας μέσα από μια διεπιστημονική θεώρηση. Σημαντικό ρόλο κατά τη διάρκεια του μαθήματος, και στο πλαίσιο των εργασιών/ασκήσεων, θα έχει η καλλιέργεια αναπαραστατικών μέσων με κεντρικό άξονα τον δοκίμο γραπτό λόγο αλλά και επεκτάσεις στην εικονοποιητική λειτουργία του σχεδίου, της φωτογραφίας, του βίντεο κ.ο.κ.

Θα επιδιωχθεί τέλος η σύνθεση των δύο αυτών πεδίων τόσο μέσα από την εμβάθυνση σε συγκεκριμένα κείμενα όσο και μέσα από την καταγραφή και ανάλυση συγκεκριμένων «οριακών» κτηριακών ή άλλων μεταιχμιακών κατασκευών και χώρων της πόλης (δρόμοι, πάρκα, εγκαταστάσεις, φυσικά στοιχεία, ερείπια, κ.α.).

Μέσα στο εξάμηνο οι φοιτητές/τριες θα εργαστούν σε τρεις κατευθύνσεις οι οποίες μπορούν να προχωρούν διαδοχικά ή και παράλληλα:

Α. Θα εμβαθύνουν σε ένα κείμενο της επιλογής τους μέσα από την προτεινόμενη βιβλιογραφία με σκοπό να αναδείξουν την έννοια της μεταιχμιακότητας.

Β. Θα επισκεφθούν και θα αναλύσουν έναν χώρο εστιάζοντας στην μεταιχμιακή του ταυτότητα.

Γ. Θα γράψουν ένα πρωτότυπο κείμενο σχετικό με τη μεταιχμιακότητα αξιοποιώντας τις έννοιες και τις γνώσεις που προσφέρει το μάθημα.

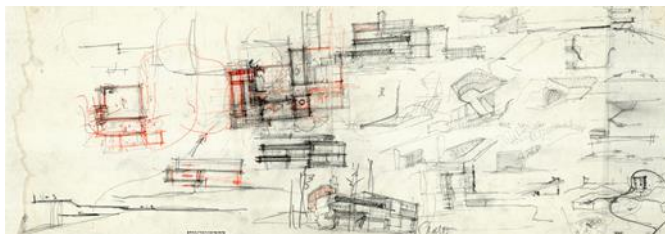
Στο πλαίσιο του μαθήματος θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις και βόλτες σε περισσότερο ή λιγότερο γνωστές περιοχές της πόλης και θα γίνουν παρουσιάσεις από προσκεκλημένους ομιλητές, εντός ή εκτός της Σχολής.

Τέλος, φιλοδοξία μας είναι να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου σε μια μικρή έκθεση που θα γίνει σε έναν χώρο που θα επιλέξουμε κάπου κεντρικά της πόλης.

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ Ο ΑΣΤΑΘΗΣ ΠΥΡΗΝΑΣ ΚΑΙ Η ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Υπεύθυνος Μαθήματος:

Λεωνίδας Κουτσουμπός, Επικουρος Καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ

Alvar Aalto, (1939) Σκαριφήματα επεξεργασίας της Villa Mairea

https://alvaraaltoproject.weebly.com/uploads/4/0/1/7/40174441/2762962_orig.jpg [23. 09. 2022]

Η αρχιτεκτονική εμπεριέχει μέσα της μία κάποια αρχή, όπως υποδηλώνεται και από την ίδια την λέξη. Μια αρχή η οποία, παραδόξως, σπάνια μελετάται καθαυτή από τους αρχιτέκτονες, είτε στη θεωρία είτε στην πράξη.

Το μάθημα επιχειρεί μια εις βάθος διερεύνηση της αρχής της αρχιτεκτονικής σε μια σειρά από διακριτά, αλλά άμεσα αλληλεξαρτώμενα επίπεδα. Ένα τέτοιο επίπεδο αφορά την αρχή ως αφετηρία, το πως ξεκινά κανείς να συγκροτεί τις πρώτες ιδέες και τις γραμμές. Ο φόβος του λευκού χαρτιού, το γνωστό *horror vacui* αποτελεί μια πρώτη διάσταση με αρνητικές συχνά προεκτάσεις. Ένα άλλο επίπεδο, στο οποίο το μάθημα κυρίως εστιάζει, αφορά την έννοια της αρχής, ως πλαίσιο αρχών που διέπουν μια κάποια συνθετική λογική που σταδιακά συγκροτείται δεσμεύοντας τις γραμμές του σχεδιασμού. Ένα άλλο επίπεδο αφορά την αρχή ως τέλος, αντιλαμβανόμενοι το τέλος ως σκοπό, την αρχή ως υπέρτατο στόχο της διαδικασίας της αρχιτεκτονικής συνθετικής διαδικασίας.

Η αρχή της αρχιτεκτονικής, κατ' αρχάς, εμφανίζεται να προσφέρει ένα πλαίσιο βεβαιότητας, ένα σταθερό μπουσουλα για να ξεκινήσει κανείς και να πορευτεί στη συνέχεια. Στην πραγματικότητα όμως κάθε αρχιτέκτονας που έχει εξασκήσει τη συνθετική διαδικασία στην πράξη, γνωρίζει ότι η αρχή, κατ' αρχήν, είναι αβέβαιη, μεταβαλλόμενη και ασταθής στη διάρκεια του χρόνου.

Το μάθημα λοιπόν διερευνά μια σειρά από ερωτήματα: Πρέπει να υπάρχει κάποια αρχή στο σχεδιασμό; Μπορεί να σχεδιάσει κανείς χωρίς αυτή; Είναι μία αυτή η αρχή ή μπορούν να είναι περισσότερες; Πως συγκροτείται η αρχή ή ένα πλαίσιο αρχών; Είναι σταθερό ή αλλάζει; Πως αναπαρίσταται έτσι ώστε να επικοινωνηθεί με τους άλλους;

Μεθοδολογικά, τα ερωτήματα αυτά σκοπίμως διερευνώνται ταυτόχρονα και με θεωρητικούς και πρακτικούς τρόπους. Η διάκριση θεωρίας και πράξης αποτελεί μια από τις θεμελιώδεις προκείμενες του δυτικού πολιτισμού οδηγώντας στην διάκριση διαφορετικών πειθαρχιών έρευνας μεταξύ της αρχιτεκτονικής θεωρίας και σχεδιαστικής πρακτικής, η οποία εκδηλώνεται και χωρικά (στη βιβλιοθήκη, στο σχεδιαστήριο). Στόχος του μαθήματος αποτελεί συνύπαρξη των δυο τρόπων, ως ισότιμα και αλληλοτροφοδοτούμενα πεδία έρευνας, προκειμένου να συγκλίνουν όσο το δυνατόν περισσότερο.

Για να επιτευχθούν τα παραπάνω, μαζί με τις θεωρητικές διαλέξεις που θα εκπονούνται από το διδάσκοντα και άλλους προσκεκλημένους και τις παρουσιάσεις κειμένων που θα κάνουν οι φοιτητές, στα

πλαίσια της εργασίας του μαθήματος οι φοιτητές καλούνται, πολύ γρήγορα, ήδη από την αρχή, να εκπονήσουν μια σειρά σχεδιαστικών ασκήσεων, που θα αφορούν ένα κτίριο με συγκεκριμένο πρόγραμμα, σε ένα συγκεκριμένο τόπο. Βασικό στοιχείο των ασκήσεων αυτών αποτελεί ο σταδιακός επανασχεδιασμός, ξανά και ξανά, που αναζητά τη συγκρότηση ενός βαρυτικού πεδίου που δεσμεύει σταδιακά τις γραμμές του σχεδιασμού. Επιχειρείται έτσι να αντιστραφεί η παραδοσιακή θετικιστική αντίληψη, που θέλει την θεωρία να προηγείται της πράξης, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα την αβεβαιότητα της αρχής και την διαδικασία της αργής και σταδιακής συγκρότησης μιας ασταθούς οντολογίας του βαθύτερου πυρήνα της. Αποτελεί λοιπόν μια άσκηση τάξης και πειθαρχίας που περνά από το σχέδιο στο λόγο σε μια αλληπάλληλα αμφίδρομη σχέση, που επιχειρεί να συγκροτήσει ένα νόημα.

Βιβλιογραφία

- Ballantyne, Andrew. *Architecture Theory, a Reader in Philosophy and Culture*. London & New York: Continuum, 2005.
- Coyne, Richard, and Adrian Snodgrass. *Interpretation in Architecture: Design as a Way of Thinking*. London, New York: Routledge Taylor and Francis Group, 2006.
- Evans, Robin. *The Projective Cast: Architecture and Its Three Geometries*. Cambridge, Mass.: The MIT Press, 2000.
- Gonçalves, Milene, Carlos Cardoso, and Petra Badke-Schaub. "What Inspires Designers? Preferences on Inspirational Approaches during Idea Generation." *Design Studies* 35, no. 1 (January 2014): 29–53.
- Harries, Karsten. *The Ethical Function of Architecture*. Cambridge, Mass.: The MIT Press, 1997, pp. 2-13, 152-166, 228-239, 352-367.
- Heidegger, Martin. *Εισαγωγή στη Μεταφυσική. Μεταφρ. Χρήστος Μαλεβίτσης*. Αθήνα: Αρμός, 2010.
- Ingold, Tim. *Lines: A Brief History*. London: Routledge, 2007.
- Kipnis, Jeffrey. "Drawing a Conclusion". *Perspecta*, Vol. 22 (1986), pp. 94-99.
- Lobkowitz, Nikolaus. *Theory and Practice: History of a Concept from Aristotle to Marx*. Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1967.
- Pérez-Gómez, Alberto. *Architecture and the Crisis of Modern Science*. Cambridge MA & London: The MIT Press, 1983.
- Radman, Zdravko. *The Hand, an Organ of the Mind: What the Manual Tells the Mental*. Cambridge MA: The MIT Press, 2013.
- Rowe, Colin. *The Mathematics of the Ideal Villa and Other Essays*. Cambridge MA: The MIT Press, 1976, pp. 1-28.
- Schön, Donald A. *The Reflective Practitioner*. London: Temple Smith, 1983.
- Temple, Nicholas και Bandyopadhyay, Soumyen. *Thinking Practice: Reflections on Architectural Research and Building Work*. London: Black Dog, 2007.
- Vidler, Anthony. "Diagrams of Diagrams: Architectural Abstraction and Modern Representation". *Representations*, No. 72. (Autumn, 2000), pp. 1-20.
- Vesely, Dalibor. *Architecture in the Age of Divided Representation, The Question of Creativity in the Shadow of Production*. Cambridge MA & London: The MIT Press, 2004.
- Μάνιος, Δημήτρης. *Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός και Προηγμένη Τεχνουργία*. Αθήνα: Futura, 2013.
- Μπίρης Τάσος, *Αρχιτεκτονικής Σημάδια και Διδάγματα, στο Ίχνο της Συνθετικής Δομής*, Αθήνα: MIET, 1996
- Παπαϊωάννου, Τάσης. *Σκέψεις Για Την Αρχιτεκτονική Σύνθεση*. Αθήνα: Ίνδικτος, 2015.
- Φατούρος, Δημήτρης, *Ένα Συντακτικό της Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης*, Αθήνα: Επίκεντρο, 2006

4^η κατηγορία:

**Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ
ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
ΓΝΩΣΗΣ
ΔΙΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

ΣΕ ΣΧΕΣΗ

ΜΕ ΣΩΜΑΤΑ ΓΝΩΣΗΣ

ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΡΧΙΕΣ

ΠΟΥ ΔΟΜΟΥΝ ΤΟΝ ΧΩΡΟ

ΚΑΙ ΠΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΟΥΝΤΑΙ

ΘΕΤΟΝΤΑΣ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΤΟΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

Γ. ΑΓΓΕΛΗΣ, Σ. ΤΣΙΡΑΚΗ

Μ. ΓΙΑΝΝΟΥΤΣΟΥ, Ε. ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ, Β.ΓΚΙΚΑΠΕΠΠΙΑΣ

Προσκεκλημένοι διδάσκοντες: θα ανακοινωθούν αργότερα

I. Περιγραφή του μαθήματος

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η προσέγγιση και διερεύνηση μεθόδων διδασκαλίας του μαθήματος της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, των ποικίλων κατευθύνσεων και απόψεων, της θεματολογίας, αλλά και των εργαλείων που συγκροτούν, χαρακτηρίζουν και διαμορφώνουν το συγκεκριμένο μάθημα.

Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιείται ενδεικτικά:

- Η σπουδή διαφόρων μεθόδων και εκπαιδευτικών τρόπων που χρησιμοποιούνται κατά τη διδασκαλία του μαθήματος στις εντόπιες Σχολές και στο διεθνές χώρο.
- Η συστηματική καταγραφή της μεθοδολογίας της διδακτικής της αρχιτεκτονικής σύνθεσης. Ιστορική αναδρομή.
- Η διερεύνηση των μεθοδολογικών στοιχείων επιλεγμένων διδακτικών μεθόδων, καθώς και η κριτική / συγκριτική ανάλυσή τους, όσον αφορά στη στόχευση του εκάστοτε εκπαιδευτικού μοντέλου: στο χαρακτήρα, δηλαδή, της αρχιτεκτονικής και του αρχιτέκτονα, που αυτό υποστηρίζει και, εν τέλει, διαμορφώνει και παράγει.
- Η αναζήτηση σχέσεων εκπαιδευτικών μεθόδων και τρόπων με ρεύματα σκέψης άλλων επιστημονικών κλάδων (φιλοσοφικά, κοινωνικά / πολιτικά, αισθητικά κ.ά.).
- Η συσχέτιση μεθόδων και εκπαιδευτικών / μαθησιακών μοντέλων.
- Η διερεύνηση του εννοιολογικού υποβάθρου στη διδακτική της αρχιτεκτονικής σύνθεσης.
- Η έρευνα και κατανόηση της χρήσης και του ρόλου των αναπαραστατικών ή άλλων εργαλείων ως παιδαγωγικών μέσων του μαθήματος (σε ένα ευρύ φάσμα παραδειγμάτων).

II. Στόχοι του μαθήματος

- Διεύρυνση του γνωσιολογικού πεδίου σχετικά με τις ποικίλες μεθοδολογικές προσεγγίσεις της διδακτικής του μαθήματος της αρχιτεκτονικής σύνθεσης.
- Κριτική αυτογνωσία με ιδεολογικό περιεχόμενο και τεχνική συνείδηση και αυτοπροσδιορισμός των διδασκομένων μέσα από τις εμπειρίες τους και τη «διαγώνια» σύγκριση-συσχέτιση ποικίλων γνωσιολογικών συστημάτων και μεθόδων.
- Ανάπτυξη προωθημένων [advanced] σχεδιαστικών δεξιοτήτων για την ανάλυση, σύγκριση και επεξεργασία ποικίλων μεθοδολογικών τρόπων και των αποτελεσμάτων τους.
- Διεύρυνση συνθετικών ικανοτήτων μέσω της παραγωγής χωρικών συγκροτήσεων με πειραματικές συνθετικές μεθόδους σε επιλεγμένο υπόβαθρο.

III. Μεθοδολογία του μαθήματος

- Παρουσίαση, κριτική και ανάδειξη του θεωρητικού υπόβαθρου των ζητημάτων μεθοδολογίας του μαθήματος της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, μέσω διαλέξεων, βιβλιογραφικής έρευνας και έρευνας πεδίου, αρχαικής έρευνας και καταγραφής των διδακτικών μεθόδων (παρελθόν και παρόν).
- Σχεδιαστικές έρευνες / αφαιρετικές σχηματοποιήσεις στο πλαίσιο των εξεταζόμενων μεθόδων με προσδιορισμό και επεξεργασία δυνητικών παραδειγμάτων, που αφορούν στη χρήση συγκεκριμένων εργαλείων.

- Εμβάθυνση σε προωθημένα ζητήματα της αρχιτεκτονικής σύνθεσης.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΘΕΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ, ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΩΝ

Ενημερωτικό / εκθεσιακό περίπτερο περιβαλλοντικού περιεχομένου σε τοπίο (ο τόπος, ο χαρακτήρας, το κτιριολογικό πρόγραμμα, οι συνθετι-κές αρχές και η μεθοδολογία προσέγγισης επιλέγονται από τον σπου-δαστή).

Μεθοδολογικές και Σχεδιαστικές προσεγγίσεις στη διδακτική της Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης ως κεντρικού μαθήματος των Αρχιτεκτονικών Σπουδών

Τα μέσα αναπαράστασης της αρχιτεκτονικής στη διδακτική της αρχιτεκτονικής σύνθεσης

Ιδιαιτυπία της αρχιτεκτονικής εκπαίδευσης συνιστά το γεγονός ότι οι «μαθητευόμενοι» αρχιτέκτονες δεν μπορούν να συνθέσουν τις προτάσεις τους δουλεύοντας απευθείας στο αντικείμενο της δημιουργίας τους, τον αρχιτεκτονικό χώρο, αλλά πρέπει να στοχεύουν σε αυτό εργαζόμενοι πάνω σε κάτι άλλο, στα σχέδια και τις μακέτες. Τα μέσα αναπαράστασης της αρχιτεκτονικής, ως εργαλεία σχεδιασμού, με τα οποία –στο πλαίσιο της συνήθους αρχιτεκτονικής πρακτικής– προκαθορίζεται ο αρχιτεκτονικός χώρος, συνιστούν επιπροσθίως και τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευόμενοι αρχιτέκτονες «μαθαίνουν» και ασκούνται να συνθέτουν ένα αρχιτεκτονικό θέμα στο πλαίσιο της σπουδής της αρχιτεκτονικής και ειδικότερα της αρχιτεκτονικής σύνθεσης.

Η διδακτική της αρχιτεκτονικής σύνθεσης περιλαμβάνει, κατά κύριο λόγο, την αξιοποίηση της λειτουργίας της αναπαράστασης της αρχιτεκτονικής για την προσέγγιση μιας «στρατηγικής» αντιμετώπισης αρχιτεκτονικών θεμάτων, για την εξοικείωση με μια μέθοδο δημιουργίας αρχιτεκτονικών προτάσεων και για τη διεύρυνση της «ικανότητας προς επίλυση αρχιτεκτονικών προβλημάτων. Επιπλέον, στη διδακτική της αρχιτεκτονικής σύνθεσης περιλαμβάνεται η χρησιμοποίηση της αναπαράστασης ως εποπτικού μέσου της αρχιτεκτονικής θεωρίας για την παρουσίαση και διερεύνηση βασικών εννοιών και αρχών της αρχιτεκτονικής και για την ανάδειξη δημιουργικών μηχανισμών. Τέλος, τα μέσα αναπαράστασης της αρχιτεκτονικής συμβάλλουν, κατά τη διδακτική της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, ως εργαλεία προσέγγισης, ερμηνείας, διάσχισης και έμπνευσης από τον υλοποιημένο αρχιτεκτονικό χώρο.

Ελένη Αμερικάνου

Η διδασκαλία του Herman Hertzberger

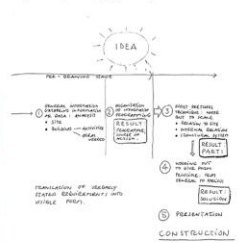

Ο αρχιτέκτονας Herman Hertzberger (γεν. 1932) με πλούσιο εφαρμοσμένο έργο για περισσότερα από 50 χρόνια, δίδαξε στο Delft University of Technology από το 1970 μέχρι το 1999 και σε πολλά άλλα Ευρωπαϊκά και Αμερικάνικα Πανεπιστήμια. Πρόκειται για έναν από τους πιο σημαντικούς αρχιτέκτονες και δασκάλους αρχιτεκτονικής της πιο πρόσφατης περιόδου.

Το έργο και η διδασκαλία του αναδεικνύουν μεθοδικά τον αρχιτεκτονικό χώρο ως μία υποδομή που καλεί τον άνθρωπο να συμμετέχει ενεργά, δηλαδή ως ένα χωρικό πλαίσιο ατελές, αλλά πλήρες νοήματος και εν δυνάμει, που επιδέχεται πολλαπλές ερμηνείες, συμπληρώνεται και ενεργοποιείται από το χρήστη του.

Γιώργος Αγγελής

Το Μάθημα της Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης στο AU Texas Austin, τη δεκαετία του '50: Αρχιτεκτονική Ιδέα και Δομικοί μετασχηματισμοί.

Την δεκαετία του '50, η διδασκαλία μιας ομάδας νέων, κυρίως Ευρωπαίων διδασκόντων (C. Rowe, J. Hejduk, R. Slutzky, B. Hoesli) που συγκροτούν για ένα σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα, τη Σχολή του Πανεπιστημίου του Austin Texas, γνωστοί και ως 'Texas Rangers', διαμορφώνει μια νέα ανατρεπτική κατάσταση στην εκπαίδευση των αρχιτεκτόνων, και κυρίως στο μάθημα της Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης.

Με αρχική ροπή προς τη συνέχιση των βασικών στόχων του εκπαιδευτικού προγράμματος του Bauhaus και του μοντερνιστικού πνεύματος, η δομική ματιά στη συνθετική διαδικασία, και η εγκαθίδρυση του όρου της «Αρχιτεκτονικής Ιδέας» ('the Architectural Idea') αποτέλεσαν βασικά στοιχεία της διδασκαλίας του Austin. Ο B. Hoesli θεωρεί ότι η Ιδέα, αποτελεί το πνεύμα (spirit) που νοηματοδοτεί τη σύνθεση, καθοδηγεί κάθε απόφαση του δημιουργού και εντέλει ενώνει τα συνθετικά στοιχεία σε ένα «συνεκτικό, ενιαίο όλον». Κατά τη διδασκαλία αυτή, σειρά δομικών μετασχηματισμών σχετίζουν την άυλη έννοια της Ιδέας με την υλική της εφαρμογή, ενώ τα μαθήματα ζωγραφικής του R. Slutzky σε συνδυασμό με την καλλιέργεια θεωρητικού υπόβαθρου από τον C. Rowe διαμορφώνουν το πολυσήμαντο στίγμα του Austin για την εκπαίδευση του αρχιτέκτονα εν γένει, αλλά και ειδικά γι' αυτό του μαθήματος της Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης.

Σοφία Τσιράκη

Η εκπαίδευση του αρχιτέκτονα στη σχολή Cooper Union

Στις αρχές της δεκαετίας του '90 οι σπουδές στη σχολή Cooper Union της Νέας Υόρκης χαρακτηρίστηκαν από τις τελευταίες αναλαμπές μιας ουμανιστικής, 'δια χειρός' εκπαίδευσης στην Αρχιτεκτονική. Κάτω από την ίδια στέγη, στον αριθμό 7 της ανατολικής 7ης οδού στο Μανχάτταν συσχετίζονταν μαραγκούδικα και σιδηρουργεία, σχεδιαστήρια, γκαλερί τέχνης, βιβλιοθήκες, αμφιθέατρα και μικρότερες τάξεις για μαθήματα κριτικής της τέχνης, γραφής, ποίησης και θεάτρου. Δύο σπουδαίοι δάσκαλοι της σχολής, ο κοσμήτορας του Cooper Union και αναμορφωτής του, John Hejduk, και ο αυστριακός αρχιτέκτονας Raimund Abraham διαμόρφωσαν με το πάθος και την αφοσίωση τους στην εκπαίδευση μια παρακαταθήκη για πολλές, ακόμα, γενιές.

Ρίβα Λάββα

Η Σχολή του ETH* στη Ζυρίχη (Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο Τεχνολογίας)

Στη διδασκαλία του μαθήματος της σύνθεσης στην Σχολή Αρχιτεκτονικής του ETH, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα, διακρίνει κανείς τρεις βασικούς άξονες – επιρροές, μέσα στο χρόνο. Αυτές συνοψίζονται στις παρακάτω πρωταρχικές έννοιες:

Η έννοια του χώρου (space) εισήχθη στη διδασκαλία του μαθήματος της σύνθεσης από τον Bernhard Hoesli, ο οποίος δίδασκε στο ETH τα έτη 1959-1981. Διαμόρφωσε το πρόγραμμα σπουδών με βάση τις αρχές της μοντέρνας αρχιτεκτονικής. Για πρώτη φορά αναγνωρίστηκε η σημασία του πλαισίου αναφοράς και του τόπου (εμφανίστηκε η έννοια του τοπικισμού), ως σημαντικές παράμετροι που επηρεάζουν το σχεδιασμό.

Η έννοια του προγράμματος έχει τις ρίζες της στη Σχολή AA (Architectural Association) του Λονδίνου, κατά τη δεκαετία του 1970 (Robin Evans, Bernard Tschumi, Rem Koolhaas). Η συνθετική διαδικασία εστιάζει σε μια πρακτική ως αποτέλεσμα εκτελεστικής λειτουργίας. Η έννοια της εξουσίας, κατά τον Foucault, δεν είναι ένα πράγμα, παρά μια σειρά από σχέσεις μεταξύ διαφόρων πραγμάτων.

Η έμφαση στην κατασκευή βασίζεται στη διδασκαλία του Gottfried Semper² ο οποίος δίδασκε στο ETH τα έτη 1855 -1869 και πολύ αργότερα του Heinz Ronner (1924-1992). Η προσέγγιση αυτή, η οποία επικεντρώνεται στην τεκτονική διάσταση της αρχιτεκτονικής δημιουργίας έρχεται να ενισχύσει/επιβεβαιώσει τον τεχνολογικό χαρακτήρα του ιδρύματος. Οι ασκήσεις αναπτύσσονται γύρω από τις έννοιες της δομής (structure) και της επιδερμίδας (skin).

Μπίλυ Γιαννούτσου

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΑΝΑΤΑΞΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ
ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ**

Συντονιστές: Κωνσταντίνα Καρβουντζή – Σταύρος Γυφτόπουλος

**Σ. ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΟΣ, Δ. ΗΣΑΪΑΣ, Κ.ΚΑΡΒΟΥΝΤΖΗ, Μ.ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΞΑΝΘΗ ΘΕΩΝΗ,
ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΠΘ**

Η οικονομική και κοινωνική κρίση μετά το 2008 και η αντανάκλασή της στον αστικό χώρο καθορίζει νέες προτεραιότητες για τις αρχιτεκτονικές αναζητήσεις των ημερών μας. Ο κυρίαρχος τρόπος παραγωγής της κατοικίας στην Ελλάδα καταρρέει μαζί με την κτηματαγορά, παράλληλα με την αύξηση της ανεργίας και τη μείωση των εισοδημάτων, τη φορολόγηση των ακινήτων και την αδυναμία τραπεζικής χρηματοδότησης δημιουργώντας ένα νέο ασφυκτικό στεγαστικό πρόβλημα.

Η σημερινή πραγματικότητα στην Αθήνα έπεται από μια πενταετία συνεχόμενης ύφεσης είναι ιδιαίτερα σύνθετη. Ένας μεγάλος αριθμός από κενά κτιριακά κελύφη σε συνδυασμό με εντατικά αιτήματα στέγης από διακριτές κοινωνικές ομάδες αντανακλούν μια δυναμική εντεινόμενης χωροκοινωνικής πόλωσης.

Τα υπάρχοντα κτιριακά κελύφη στην πλειοψηφία τους χτίστηκαν στη διάρκεια των δεκαετιών 1950-1980 και ορίζουν τον κυρίαρχο κτιριακό τύπο της "αθηναϊκής αστικής πολυκατοικίας". Ο τύπος αυτός συμπεκνώνει τις κοινωνικές δομές και επιθυμίες της περιόδου και ως αποτέλεσμα μιας συγκεκριμένης διαδικασίας παραγωγής ορίζει την ελάχιστη μονάδα του οικοδομικού τετραγώνου που συγκροτεί τον αθηναϊκό αστικό ιστό.

Στόχος της συνθετικής άσκησης είναι η ανάδειξη εναλλακτικών μορφών και τύπων νέων σύνθετων δομών αστικής κατοίκησης που θα απαντούν στο επίκαιρο ερώτημα: ποιας μορφής κατοικία είναι επιθυμητή σήμερα και σε ποιο οικιστικό περιβάλλον επιζητείται η χωροθέτησή της; Η σχεδιαστική διερεύνηση θα αφορά τον μετασχηματισμό επιλεγμένου κτιρίου ή κτιρίων της μεταπολεμικής περιόδου και μέσα από μια συγκροτημένη διεπιστημονική διερεύνηση θα επιχειρήσει να θεμελιώσει παραδειγματικές προσεγγίσεις μετάλλαξης του κτιριολογικού τύπου της "αθηναϊκής αστικής πολυκατοικίας".

Εκτός από τις διαλέξεις των διδασκόντων (Δ. Ησαΐας, Σ. Γυφτόπουλος, Κ. Καρβουντζή και Μ. Παπαβασιλείου) και ειδικών συνεργατών άλλων επιστημονικών πεδίων, στα πλαίσια του μαθήματος θα δοθούν διαλέξεις προσκεκλημένων ομιλητών που διαδραμάτισαν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη του μοντέλου της μεταπολεμικής πολυκατοικίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ARENDT HANNAH, The Human Condition, University of Chicago Press, Chicago, 1958

BURGEL G., Αθήνα, η ανάπτυξη μιας μεσογειακής πρωτεύουσας, Εξάντας, Αθήνα 1976.

BURGEL G. (επιμ.), Η νεοελληνική πόλη, Εξάντας, Αθήνα 1989.

ΒΡΥΧΕΑ ANNA. Κατοίκηση και κατοικία. Διερευνώντας τα όρια της αρχιτεκτονικής. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003

ΕΛΕΦΑΝΤΗΣ Γ. ΑΓΓΕΛΟΣ, Η επαγγελία της αδύνατης επανάστασης. Κ.Κ.Ε. και αστισμός στον μεσοπόλεμο, Θεμέλιο, Αθήνα 1999.

ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΑΤΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, Ιστορία της ελληνικής αρχιτεκτονικής, Νεφέλη Αθήνα 2003.

- ΓΚΙΖΕΛΗ Β., Κοινωνικοί μετασχηματισμοί και προέλευση της κοινωνικής κατοικίας στην Ελλάδα (1920-1930), Αθήνα 1984.
- ΚΑΖΕΡΟΣ ΝΙΚΟΣ, ΛΕΦΑΣ ΠΑΥΛΟΣ (επιμ.) Χωρίς όρια : Οι αχανείς εκτάσεις των αθηναϊκών προαστίων Αθήνα : Futura, 2003.
- ΚΑΥΚΟΥΛΑ ΚΙΚΗ, Ελληνική Πολεοδομία 1828-1940, Σημειώσεις για το μάθημα Ιστορία της Πόλης και της Πολεοδομίας, Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2002.
- ΛΕΟΝΤΙΔΟΥ ΔΙΔΑ, Πόλεις της σιωπής Εργατικός εποικισμός της Αθήνας και του Πειραιά, 1909-1940. Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα, 2001.
- ΜΑΛΟΥΤΑΣ ΘΑΝΟΣ. Αθήνα, κατοικία, οικογένεια [ανάλυση των μεταπολεμικών πρακτικών στέγασης], Εξάντας, Αθήνα 1990.
- ΜΑΡΜΑΡΑΣ Β. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Η Αστική πολυκατοικία της μεσοπολεμικής Αθήνας. Η αρχή της εντατικής εκμεταλλεύσης του αστικού εδάφους. ΕΤΒΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ, Αθήνα 1991.
- ΜΑΡΜΑΡΑΣ Β. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Σχεδιασμός και οικιστικός χώρος. Θεωρητικές προσεγγίσεις και οψεις της ελληνικής αστικής γεωγραφίας, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, Αθήνα 2002.
- ΒΑΣΤΕΑ, ΕΛΕΝΙ. The creation of Modern Athens. Planning the myth. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
- ΜΠΑΣΤΕΑ ΕΛΕΝΗ, Αθήνα 1834-1896: Νεοκλασική πολεοδομία και ελληνική εθνική συνείδηση, Libro, Αθήνα 2008.
- ΜΠΙΡΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ, Αστική Πολυκατοικία δημ. Τεχνικά Χρονικά, Αθήνα ΤΕΕ, no. 11, 01/06/1932, 563-571.
- ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΑΘΗΝΑ 1830-2000 ΕΞΕΛΙΞΗ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ - ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, Συμμετρία, Αθήνα 2000.
- ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Κράτος κοινωνία εργασία στη μεταπολεμική Ελλάδα. Θεμέλιο, Αθήνα 1987.
- ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, Διελεύσεις. Κείμενα για την αρχιτεκτονική και τη μεταπόλη. METAPOLIS PRESS, Αθήνα, 2005.
- HARVEY DAVID, Spaces of Capital, Towards a Critical Geography, Routledge, New York 2001.
- ΦΑΤΟΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, (επιμ.), Μελέτες για την κατοικία στην Ελλάδα, Επίκεντρο, 1980
- FRAMPTON, KENNETH. "Towards a Critical Regionalism: Six Points for an Architecture of Resistance". in The Anti-Aesthetic: Essays on Postmodern Culture, edited by Hal Foster. Seattle: Bay Press, 1983
- WODITSCH RICHARD. PLURAL - Private And Public Spaces Of The Polykatoikia In Athens. Διδακτορική διατριβή, Technische Universitat Berlin, 1999. (<http://opus4.kobv.de/opus4-tuberlin/frontdoor/index/index/docId/2211>)
- ΒΡΥΧΕΑ ΑΝΝΑ. Κατοίκηση και κατοικία. Διερευνώντας τα όρια της αρχιτεκτονικής. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003

**ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ, ΦΑΝΤΑΣΙΑΚΑ ΚΑΙ ΚΡΥΦΑ
ΑΣΤΙΚΑ ΤΟΠΙΑ**

**ΝΕΛΛΗ ΜΑΡΔΑ, Καθηγήτρια,
ΛΑΒΒΑ ΡΙΒΑ, Επίκ. Καθηγήτρια
Συνεργάτης: ΟΛΓΑ ΙΩΑΝΝΟΥ διδάκτωρ ΕΜΠ**

Το μάθημα επιχειρεί τη χαρτογράφηση των αστικών φαινομένων με σκοπό τη δημιουργία αστικών επεμβάσεων. Οι σπουδαστές συλλέγουν μέσω των χαρτογραφήσεων πολλές και διαφορετικής φύσης πληροφορίες για τον τόπο επέμβασης, στη συνέχεια τις ερμηνεύουν και τέλος, συγκροτούν προτάσεις γι αυτόν. Οι πολλαπλές αναγνώσεις παρέχουν το υπόβαθρο γνώσης για τη συγκρότηση πιθανών στρατηγικών επεμβάσεων που ολοκληρώνονται στην περιοχή μελέτης, αλλά και την ολοκληρώνουν.

Το μάθημα διασυνδέει τα αισθητηριακά και νοητικά δεδομένα των χαρτογραφήσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, κάθε προσπάθεια επέμβασης στο αστικό τοπίο αποτελεί μια υποκειμενική ιεράρχηση των διαφορετικών αναγνώσεων. Η γνώση παράγεται μέσα από την ερμηνεία των δεδομένων που συλλέγουν οι σπουδαστές: κανένα αποτέλεσμα δεν είναι αντικειμενικό, αλλά προκύπτει πάντα ως μια υποκειμενική έκφραση της δυναμικής ισορροπίας μεταξύ των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών δικτύων.

Το μάθημα διαρθρώνεται σε δύο φάσεις και σε τρία διακριτά περιβάλλοντα επικοινωνίας. Στην τάξη -στη προγραμματισμένη μέρα και ώρα-, στην περιοχή μελέτης και τέλος, στο διαδίκτυο καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.

ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Συντονιστής: Ματθαίος Παπαβασιλείου, Αναπληρωτής Καθηγητής ΣΑΜ ΕΜΠ.

Ο όρος «κίνητική αρχιτεκτονική» αναφέρεται στη δυνατότητα που ενσωματώνεται στα κτήρια προκειμένου να επιτρέπουν σε τμήματά τους να κινούνται χωρίς να μειώνεται η συνολική δομική ακεραιότητά τους. Φαινομενικά έρχεται σε αντίθεση με την πεποίθηση ότι η μορφή και η δομή του κτηρίου οφείλει να υποδηλώνει σταθερότητα, ανθεκτικότητα και ακινησία. Στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό παρόλα αυτά, η έννοια της «κίνησης» συχνά χρησιμοποιείται ως αφηρημένη θεωρητική συνθήκη που συνεπάγεται σχέσεις αιτίας και αποτελέσματος και συμβάλλει δημιουργικά στην αρχιτεκτονική σύνθεση. Έννοιες όπως «παραμόρφωση», «παρά-θεση», «υπέρ-θεση», «απουσία», «διαταραχή» και «επανάληψη», χρησιμοποιούνται κατά κόρον προκειμένου να εκφράσουν τη θεωρητική κίνηση και τη χρονική αλλαγή.

Τις τελευταίες δύο δεκαετίες λόγω της εξέλιξης στους τομείς της μηχανικής, της ηλεκτρονικής και της ρομποτικής υλοποιήθηκαν χωρικά περιβάλλοντα που είναι εφοδιασμένα με δυνατότητες κίνησης που ενισχύουν τις αισθητηριακές ιδιότητες τους και τα καθιστούν ικανά να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές συνθήκες.

Το μάθημα θα εξελιχθεί μέσα από εβδομαδιαία θεματικά σεμινάρια, υπό τη μορφή διαλέξεων και παρουσιάσεων οπτικοακουστικού υλικού, στα οποία θα παρουσιάζονται, θα διερευνώνται και θα αξιολογούνται τα σχετικά εννοιολογικά εργαλεία του κίνητικού σχεδιασμού. Κεντρική επιδίωξη του μαθήματος είναι να σχεδιασθεί από κάθε φοιτήτρια-φοιτητή μια πειραματική χωρική διάταξη, όπου η κίνηση θα αποτελεί ουσιαστικό μέρος του προγράμματος. Μέσω της χρήσης αισθητήρων (sensors), ενεργοποιητών (actuators) και μικροελεγκτών (micro-controllers), η ελεγχόμενη κίνηση μπορεί να προβλεφθεί, να ενσωματωθεί και να εφαρμοστεί πάνω ή μέσα στα χωρικά περιβάλλοντα.

Η κατασκευή του κίνητικού χωρικού μοντέλου θα ενσωματώνει τεχνολογίες ρομποτικής αξιοποιώντας την διάχυση και υποστήριξη των ανοιχτών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία που παρέχει το διαδίκτυο. Στο μάθημα δίνεται έμφαση στον διεπιστημονικό χαρακτήρα των «κίνητικών και διαδραστικών περιβαλλόντων» που ενσωματώνουν στον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό τουλάχιστον στοιχεία Μηχανικής, Ηλεκτρονικής και Πληροφορικής.

Δέν υπάρχει κάποιο προαπαιτούμενο για να επιλέξει κάποια/ος το μάθημα.

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σχεδιαστική Άσκηση κίνητικής κατασκευής (Τεύχος μεγέθους A3, σε PDF) & Παρουσίαση (Προβολή σε Powerpoint / φωτογραφίες ή video animation της κατασκευής).

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

**Συντονιστές: Ματθαίος Παπαβασιλείου – Κωνσταντίνα Καρβουντζή
Σ. ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΟΣ, Δ. ΗΣΑΪΑΣ, Κ.ΚΑΡΒΟΥΝΤΖΗ, Μ.ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΞΑΝΘΗ ΘΕΩΝΗ,
ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΠΘ**

Μετά την απελευθέρωση και τον εμφύλιο η οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας, σε αντίθεση με τις περισσότερες χώρες της Ευρώπης, βασίστηκε σε μεγάλο βαθμό στην ενίσχυση της οικοδομικής δραστηριότητας που προωθήθηκε από εκείνη την εποχή μέχρι και τις παραμονές της κρίσης που βιώνουμε σήμερα. Η επιλογή αυτή αφ' ενός έδωσε την λύση στις ανάγκες στέγασης που ήταν ιδιαίτερα ασφυκτικές στην Αθήνα και τα άλλα αστικά κέντρα στις αρχές της δεκαετίας του '50 και αφ' ετέρου καθόρισε σε μεγάλο βαθμό τη Νεοελληνική Αρχιτεκτονική .

Η οικονομική και κοινωνική κρίση μετά το 2008 και η αντανάκλασή της στον αστικό χώρο καθορίζει νέες προτεραιότητες για τις αρχιτεκτονικές αναζητήσεις των ημερών μας. Ο κυρίαρχος τρόπος παραγωγής της κατοικίας στην Ελλάδα καταρρέει μαζί με την κτηματαγορά, παράλληλα με την αύξηση της ανεργίας και τη μείωση των εισοδημάτων, τη φορολόγηση των ακινήτων και την αδυναμία τραπεζικής χρηματοδότησης δημιουργώντας ένα νέο ασφυκτικό στεγαστικό πρόβλημα.

Για να γίνουν κατανοητά τα χαρακτηριστικά του τρόπου παραγωγής της κατοικίας στην Ελλάδα και να διερευνηθούν πιθανές δυνατότητες παρέμβασης θα επιχειρηθεί στα πλαίσια του μαθήματος:

Η εξέταση του μοντέλου κατοίκησης κατά τον 20ο αιώνα στη χώρα μας, με αναδρομή στο θεσμικό πλαίσιο, εξέταση της κρατικής πολιτικής παρεμβάσεων και την ανάπτυξη της αυτοστέγασης.

Η έρευνα για τους παράγοντες που επέδρασαν στη διαμόρφωση του τύπου της αστικής πολυκατοικίας. Θα επιχειρηθεί η ανάλυση της εξέλιξής της, ιδιαίτερα κατά την μεταπολεμική περίοδο με έμφαση στην παρουσίαση του συστήματος της αντιπαροχής και της επίδρασής του στην ανάπτυξη της "αρχιτεκτονικής" της πολυκατοικίας.

Η παρουσίαση των οικονομικών παραμέτρων της οικοδομικής δραστηριότητας που επηρέασαν τις μεθόδους κατασκευής και επέδρασαν καθοριστικά στην διαμόρφωση της αστικής πολυκατοικίας.

Η παρουσίαση και ανάλυση χαρακτηριστικών παραδειγμάτων της περιόδου κατά την οποία θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην συγκρότηση μεθοδολογίας ανάλυσης του κτιριακού τύπου με στόχο την εμβάθυνση στην τυπολογία της πολυκατοικίας.

Εκτός από τις διαλέξεις των διδασκόντων (Δ. Ησαΐας, Σ. Γυφτόπουλος, Κ. Καρβουντζή και Μ. Παπαβασιλείου) στα πλαίσια του μαθήματος θα δοθούν διαλέξεις προσκεκλημένων ομιλητών που διαδραμάτισαν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη του μοντέλου της μεταπολεμικής πολυκατοικίας.

Η Σχεδιαστική εργασία θα αφορά στην ανάλυση και τον μετασχηματισμό επιλεγμένου κτιρίου ή κτιρίων της περιόδου. Στόχος της συνθετικής άσκησης είναι η ανάδειξη εναλλακτικών μορφών και τύπων νέων σύνθετων δομών αστικής κατοίκησης που θα απαντούν στο επίκαιρο ερώτημα: ποιας μορφής κατοικία είναι επιθυμητή σήμερα και σε ποιο οικιστικό περιβάλλον επιζητείται η χωροθέτησή της; Πώς μετασχηματίζεται και μετεξελίσσεται η Αθηναϊκή Αστική πολυκατοικία ;

Στόχος τέλος της συνθετικής άσκησης είναι η ανάδειξη εναλλακτικών μορφών και τύπων νέων σύνθετων δομών αστικής κατοίκησης που θα απαντούν στο επίκαιρο ερώτημα: ποιας μορφής κατοικία είναι επιθυμητή σήμερα και σε ποιο οικιστικό περιβάλλον επιζητείται η χωροθέτησή της;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ARENDT HANNAH, The Human Condition, University of Chicago Press, Chicago, 1958

BURGEL G., Αθήνα, η ανάπτυξη μιας μεσογειακής πρωτεύουσας, Εξάντας, Αθήνα 1976.

BURGEL G. (επιμ.), Η νεοελληνική πόλη, Εξάντας, Αθήνα 1989.

- ΒΡΥΧΕΑ ANNA. Κατοίκηση και κατοικία. Διερευνώντας τα όρια της αρχιτεκτονικής. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003
- ΕΛΕΦΑΝΤΗΣ Γ. ΑΓΓΕΛΟΣ, Η επαγγελία της αδύνατης επανάστασης. Κ.Κ.Ε. και αστισμός στον μεσοπόλεμο, Θεμέλιο, Αθήνα 1999.
- ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΑΤΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, Ιστορία της ελληνικής αρχιτεκτονικής, Νεφέλη Αθήνα 2003.
- ΓΚΙΖΕΛΗ Β., Κοινωνικοί μετασχηματισμοί και προέλευση της κοινωνικής κατοικίας στην Ελλάδα (1920-1930), Αθήνα 1984.
- ΚΑΖΕΡΟΣ ΝΙΚΟΣ, ΛΕΦΑΣ ΠΑΥΛΟΣ (επιμ.) Χωρίς όρια : Οι αχανείς εκτάσεις των αθηναϊκών προαστίων Αθήνα : Futura, 2003.
- ΚΑΥΚΟΥΛΑ ΚΙΚΗ, Ελληνική Πολεοδομία 1828-1940, Σημειώσεις για το μάθημα Ιστορία της Πόλης και της Πολεοδομίας, Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2002.
- ΛΕΟΝΤΙΔΟΥ ΔΙΔΑ, Πόλεις της σιωπής Εργατικός εποικισμός της Αθήνας και του Πειραιά, 1909-1940. Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα, 2001.
- ΜΑΛΟΥΤΑΣ ΘΑΝΟΣ. Αθήνα, κατοικία, οικογένεια [ανάλυση των μεταπολεμικών πρακτικών στέγασης], Εξάντας, Αθήνα 1990.
- ΜΑΡΜΑΡΑΣ Β. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Η Αστική πολυκατοικία της μεσοπολεμικής Αθήνας. Η αρχή της εντατικής εκμεταλλεύσης του αστικού εδάφους. ΕΤΒΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ, Αθήνα 1991.
- ΜΑΡΜΑΡΑΣ Β. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Σχεδιασμός και οικιστικός χώρος. Θεωρητικές προσεγγίσεις και οψεις της ελληνικής αστικής γεωγραφίας, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, Αθήνα 2002.
- ΒΑΣΤΕΑ, ΕΛΕΝΙ. The creation of Modern Athens. Planning the myth. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
- ΜΠΑΣΤΕΑ ΕΛΕΝΗ, Αθήνα 1834-1896: Νεοκλασική πολεοδομία και ελληνική εθνική συνείδηση, Libro, Αθήνα 2008.
- ΜΠΙΡΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ, Αστική Πολυκατοικία δημ. Τεχνικά Χρονικά, Αθήνα ΤΕΕ, no. 11, 01/06/1932, 563-571.
- ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΑΘΗΝΑ 1830-2000 ΕΞΕΛΙΞΗ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ - ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, Συμμετρία, Αθήνα 2000.
- ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Κράτος κοινωνία εργασία στη μεταπολεμική Ελλάδα. Θεμέλιο, Αθήνα 1987.
- ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, Διελεύσεις. Κείμενα για την αρχιτεκτονική και τη μεταπόλη. METAPOLIS PRESS, Αθήνα, 2005.
- HARVEY DAVID, Spaces of Capital, Towards a Critical Geography, Routledge, New York 2001.
- ΦΑΤΟΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, (επιμ.), Μελέτες για την κατοικία στην Ελλάδα, Επίκεντρο, 1980
- FRAMPTON, KENNETH. "Towards a Critical Regionalism: Six Points for an Architecture of Resistance". in The Anti-Aesthetic: Essays on Postmodern Culture, edited by Hal Foster. Seattle: Bay Press, 1983
- WODITSCH RICHARD. PLURAL - Private And Public Spaces Of The Polykatoikia In Athens. Διδακτορική διατριβή, Technische Universitat Berlin, 1999. (<http://opus4.kobv.de/opus4-tuberlin/frontdoor/index/index/docId/2211>)
- ΒΡΥΧΕΑ ANNA. Κατοίκηση και κατοικία. Διερευνώντας τα όρια της αρχιτεκτονικής. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 200

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΟΠΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

Υπεύθυνη μαθήματος: Μ. Μαρλαντή, Επίκουρη Καθ. Ε.Μ.Π.,

Επιστημονικοί Σύμβουλοι: Μ. Μπαμπάλου, Ομότιμη Καθηγήτρια. Ε.Μ.Π.

Γενική Περιγραφή

Το προτεινόμενο μάθημα αναφέρεται στη θεωρητική διερεύνηση μεθοδολογικών εργαλείων ανάγνωσης, ερμηνείας και σχεδιασμού του Αστικού και Φυσικού Τοπίου.

Απευθύνεται στη θεωρητική και ταυτόχρονα συνθετική - σχεδιαστική προσέγγιση θεμάτων Τοπιακού Σχεδιασμού σε ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον αναδεικνύοντας ζητήματα Ένταξης, Επανασχεδιασμού καθώς και Αποκατάστασης του Τοπίου.

Διδακτικός Στόχος

Το μάθημα επιχειρεί να προωθήσει τη διδακτική του σχεδιασμού του αστικού και φυσικού τοπίου, υπογραμμίζοντας ως βασικά συνθετικά χωρικά εργαλεία αφ ενός τη διαχείριση των φυσικών στοιχείων του περιβάλλοντος, η οποία προϋποθέτει την γνώση και την κατανόηση ενός «ζωντανού» οργανισμού, και αφ ετέρου «δομικές» ανθρωπογενείς κατασκευές.

Αντιλαμβανόμαστε το φυσικό περιβάλλον, ως νέο δοχείο, ως μηχανισμό, ως σύστημα, ως ιστό, ως τόπο εγγραφής καταγεγραμμένης μνήμης. Ο χρόνος, ο γραμμικός, ο κυκλικός, ο περιοδικός χρόνος, παρουσιάζεται καταλυτικός στις συνθετικές αποφάσεις.

Η ανάγκη για την θεώρηση του αστικού χώρου ως περιβάλλον-τοπίο, θέτει το ερώτημα αν μπορούμε να φωτίσουμε μια άλλη οπτική γωνία της ανάγνωσης του πολεοδομικού φαινομένου: την ανάγνωση ενός αστικοποιημένου φυσικού περιβάλλοντος, μέσα από την δυναμική των φυσικών χαρακτηριστικών του "τοπίου" του.

Η αρχιτεκτονική πρόταση αναφέρεται σε «πράξεις ένταξης», είτε αυτές αναφέρονται στο φυσικό είτε το αστικό περιβάλλον. Γι αυτόν ακριβώς τον λόγο και η θεματολογία συσχέτισης αρχιτεκτονικής και ευρύτερης χωρικής ενότητας, μπορεί συνολικότερα να περιγραφεί από το εννοιολογικό εύρος του όρου «τοπίο» και, επεκτείνοντας τον όρο με τον χαρακτηρισμό «πολιτισμικό τοπίο», είναι δυνατόν να εμβαθύνει επιπλέον στην κατανόηση της πολιτισμικής ποιότητας του τοπίου.

Μας απασχολεί επομένως και μας ενδιαφέρει η αναζήτηση του τρόπου με τον οποίο τελικά η ανθρώπινη επέμβαση, αφ' ενός θα ερμηνεύσει το τοπίο, περικλείοντας τα στοιχεία του στις συνθετικές αποφάσεις, και αφ' ετέρου θα υπογραμμίζει την ταυτότητα του τοπίου ή θα αποδίδει έμφαση στις διαφορετικές του ποιότητες.

Έχει εντέλει μεγάλη σημασία, η οπτική, σύμφωνα με την οποία προσεγγίζονται με την ίδια μέθοδο, και το φυσικό και το αστικό τοπίο, ως δύο συστήματα αλληλένδετα, αλλά και ο τρόπος μιας συνολικής ανάγνωσης, που εμπλέκει το ένα με το άλλο.

Τα μεθοδολογικά εργαλεία ανάγνωσης και ερμηνείας του πολιτισμικού τοπίου, φυσικού ή αστικού, αποτελούν ταυτόχρονα και τα συνθετικά εργαλεία σχεδιασμού.

Προτείνονται δύο μεθοδολογικά εργαλεία χωρικής ανάγνωσης:

- ανάγνωση του χώρου σε διαφορετικά επίπεδα, που είναι η καταγραφή της πληροφορίας σε διαφορετικά layer
- ανάγνωση σε διαφορετικές κλίμακες

Η ανάγνωση και καταγραφή της πληροφορίας γίνεται αφ ενός μέσω ολιστικής παρατήρησης και αφ ετέρου μέσω βιωματικής καταγραφής.

Προτείνονται ως βασικές Χωρικές Παράμετροι κατανόησης και ερμηνείας του περιβάλλοντος:

η τοπογραφία, οι ροές, η διαχείριση του κενού και των ορίων, τα φυσικά στοιχεία, ο χρόνος, το ίχνος της ιστορίας και της μνήμης, η κλίμακα, η θέαση και η οπτικές φυγές, η υλικότητα του πεδίου.

Η θέση σύμφωνα με την οποία θα μπορούσαν να προσεγγίζονται με την ίδια μέθοδο ανάγνωσης και το φυσικό και το αστικό τοπίο, ως δύο συστήματα αλληλένδετα, μας οδηγεί στη δημιουργία ενός διεπιστημονικού πεδίου προσέγγισης των ζητημάτων του Τοπιακού Σχεδιασμού.

Μας φανερώνει την ανάγκη διατύπωσης νέων μεθοδολογιών, που γεφυρώνουν την στρατηγική προσέγγιση της μεγάλης κλίμακας με την κλίμακα του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού.

Δομή του Μαθήματος

Τα μαθήματα της Σχεδιαστικής Κατεύθυνσης, για την εμβάθυνση και κατανόηση του συνθετικού ζητήματος του Τοπιακού Σχεδιασμού, δομούνται από θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα, στον κύκλο των 13 μαθημάτων.

Τα θεωρητικά ζητήματα, που αναπτύσσονται μέσα από θεωρητικές διαλέξεις, πλαισιώνουν και λειτουργούν επικουρικά στην επεξεργασία συνθετικών σχεδιαστικών ασκήσεων, που επεξεργάζονται και εμβαθύνουν τα συγκεκριμένα ζητήματα, μέσω μιας πειραματικής και ερευνητικής προσέγγισης.

Η δομή του μαθήματος εμπεριέχει 7 εργαστηριακά και 6 θεωρητικά μαθήματα.

Τα εργαστηριακά μαθήματα αντλούν την θεματολογία από ζητήματα Αστικού Σχεδιασμού και Επανασχεδιασμού ή Αποκατάστασης του Φυσικού Τοπίου.

Οι προτεινόμενες περιοχές επιστημονικών πεδίων των θεωρητικών μαθημάτων είναι :

- _ Αστικός Σχεδιασμός
- _ Τοπιακή Πολεοδομία
- _ Αρχιτεκτονική Τοπίου

Οι παραπάνω περιοχές γνωστικών αντικειμένων δίνουν έμφαση σε Περιβαλλοντικές και Οικολογικές προσεγγίσεις.

Θα επιδιωχθεί η διεύρυνση της θεωρητικής και συνθετικής-σχεδιαστικής προσέγγισης του μαθήματος, με τη συμμετοχή προσκεκλημένων από συναφή επιστημονικά και επαγγελματικά πεδία, στο πλαίσιο διαλέξεων ή κριτικής αποτίμησης των σχεδιαστικών θεμάτων.

Επιστημονικοί Προσκεκλημένοι Συνεργάτες από Πολυτεχνικές και Πανεπιστημιακές Σχολές Ελλάδος και Εξωτερικού :

- Μέλη ΔΕΠ και Ομότιμοι Καθηγητές Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ & άλλων Πολυτεχνικών Σχολών της Ελλάδος
- ETSAB _ Barcelona, ETSA _ Sevilla, EPS _ Alicante, SAPIENZA_ Roma, UNAM _ Mexico, CORNEL _ Usa, UFPE _ Brasil
- Αρχιτέκτονες με διακεκριμένο εφαρμοσμένο έργο

Υπεύθυνοι Μαθήματος:

Σωτήρης Κωτσόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Fotini Christia, Ford International Professor in the Social Sciences in the Department of Political Science, Massachusetts Institute of Technology

Σταμάτης Χατζησταμάτης, Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ιάσων Φόουντεν, Φωτογράφος, Οπερατέρ

Χαράλαμπος Λουιζίδης, Αρχιτέκτονας Φωτογράφος (ΕΤΕΠ), Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

1. Περιγραφή περιεχομένου – Διδακτικοί στόχοι

Το μάθημα εμβαθύνει στην ερευνητική παράδοση των υπολογιστικών/αλγοριθμικών προσεγγίσεων του σχεδιασμού. Αναπτύσσει ένα πλαίσιο για την κατανόηση του ρόλου των υπολογιστικών μεθόδων στις αντιληπτικές και αναπαραστατικές διαδικασίες της Αρχιτεκτονικής. Θα διδαχθούν οι θεωρητικές αρχές και η πρακτική χρήση σύγχρονων μέσων αποτύπωσης και τεκμηρίωσης, επίγειων και εναερίων, καθώς και των σχετικών λογισμικών ψηφιακής επεξεργασίας. Οι σπουδαστές θα αποτυπώσουν/τεκμηριώσουν την Βαρβάκειο Αγοράς της Αθήνας με επίγεια και εναέρια μέσα (drones) και θα δημιουργήσουν μια πλήρη σειρά τρισδιάστατων διοραμάτων και δισδιάστατων αρχιτεκτονικών σχεδίων. Με τον τρόπο αυτό θα διδαχθούν τις αρχές της φωτογραμμετρίας και των νέων ψηφιακών μέσων αποτύπωσης επίγειων και εναερίων, και της επεξεργασίας ψηφιακών διοραμάτων. Επίσης θα διερευνήσουν την σχέση των νέων μέσων με την αντίληψη, αναπαράσταση και κατανόηση του αρχιτεκτονικού χώρου, και θα συζητήσουν την συνεισφορά των νέων τεχνολογιών στην αποτύπωση μεμονωμένων κτιρίων και συνόλων και τον αντίκτυπο τους στην καταγραφή και την εμπειρία του πολιτιστικού έργου.

Το μάθημα γίνεται σε συνεργασία με το Massachusetts Institute of Technology και τον Δήμο Αθηναίων. Στο επόμενο (Εαρινό) εξάμηνο του μαθήματος οι φοιτητές θα συνεχίσουν την επεξεργασία του ψηφιακού υλικού για την παραγωγή διοραμάτων Virtual Reality (VR).

2. Μορφή Μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει εβδομαδιαίες διαλέξεις, συζητήσεις, εργαστήριο και εργασίες πεδίου. Στις διαλέξεις και το εργαστήριο του μαθήματος που γίνονται κάθε Δευτέρα, ώρα 15:30 -18:30 παρέχεται θεωρητικό υπόβαθρο για τις βασικές αρχές της φωτογραμμετρίας και συζητούνται οι χρήσεις της στην αποτύπωση με ψηφιακά μέσα. Οι σπουδαστές θα εργάζονται σε ομάδες. Θα αποκτήσουν γνώση σε δυο θέματα: Πώς οργανώνεται η αποτύπωση ενός ιστορικού κτηρίου με νέα τεχνολογικά μέσα; Και πως εκτελείται πρακτικά ο σχεδιασμός, η διαδικασία λήψης δεδομένων και η επεξεργασία τους σε εμπορικό λογισμικό;

Η διδασκαλία εξελίσσεται σε τέσσερα (4) στάδια:

1. Κατανόηση της αρχής και των βασικών στοιχείων φωτογραμμετρικής αποτύπωσης
2. Γνωριμία με συγκεκριμένη εμπορική ψηφιακή εφαρμογή
3. Κατανόηση των αρχών της εναέριας φωτογράφισης και των πτητικών μέσων (drones)
4. Παραγωγή ολοκληρωμένου έργου αποτύπωσης
 - a. Σχεδιασμός
 - b. Εκτέλεση

c. Αξιολόγηση

Στις εργασίες πεδίου θα γίνονται για επτά Κυριακές ώρα 10:00 - 13:00 στην Βαρβάκειο Αγορά της Αθήνας. Εκεί οι σπουδαστές θα εξοικειωθούν με τη λήψη επίγειων και εναέριων φωτογραφιών καταλλήλων για επεξεργασία με φωτογραμμετρικές μεθόδους. Στο εργαστήριο κάθε Δευτέρα θα γίνεται διόρθωση και συζήτηση πάνω στην επεξεργασία του οπτικού υλικού σε εμπορικό λογισμικό. Έτσι οι σπουδαστές θα μάθουν μέσω της πράξης και της δοκιμής, καταρχήν να δημιουργούν τρισδιάστατα μοντέλα από φωτογραφίες για αντικείμενα μικρής κλίμακας και σταδιακά να λαμβάνουν φωτογραφίες να τις επεξεργάζονται και να δημιουργούν τρισδιάστατα μοντέλα ολόκληρων κτιρίων ή κτιριακών συνόλων.

3. Προαπαιτούμενα

Δεν υπάρχει κανένα προαπαιτούμενο. Δεν απαιτείται προηγούμενη εξοικείωση στον προγραμματισμό ή την χρήση λογισμικών. Σπουδαστές με ενδιαφέρον σε οποιοδήποτε τομέα του Αρχιτεκτονικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού, της Μορφολογίας, των Αποκαταστάσεων, της Ιστορίας Θεωρίας, της Αρχιτεκτονικής Φωτογραφίας και γενικότερα των τεχνικών Αρχιτεκτονικής Αναπαράστασης και Τεκμηρίωσης με σημερινά ψηφιακά μέσα, είναι ευπρόσδεκτοι.

4.Υποχρεώσεις Μαθήματος

Απαιτείται η παράδοση τριών (3) εβδομαδιαίων ασκήσεων και υλοποίηση / παρουσίαση μιας τελικής εργασίας. Οι τρεις εβδομαδιαίες ασκήσεις είναι ατομικές και περιορισμένης κλίμακας. Θα παραδοθούν και θα συζητηθούν στο μάθημα. Η εκπόνηση της τελικής εργασίας θα γίνει κατά ομάδες. Η παρουσίαση της τελικής εργασίας θα πραγματοποιηθεί από την κάθε σπουδαστική ομάδα εργασίας την καθορισμένη ημέρα τελικής παράδοσης του μαθήματος και η ομάδα θα βαθμολογηθεί για την ποιότητα της τελικής αποτύπωσης.

Απαιτείται συμμετοχή όλων των σπουδαστών σε όλες τις δραστηριότητες του μαθήματος διαλέξεις, συζητήσεις, εργαστήρια, εργασίες πεδίου, τελική εργασία αποτύπωσης:

Εβδομαδιαία ατομική παρουσία και συμμετοχή	20%
3 σύντομες ατομικές ασκήσεις πεδίου	30%
1 τελική εργασία αποτύπωσης (ομάδες)	50%

**ΠΡΟΩΘΗΜΕΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ – ΤΕΧΝΙΚΑ ΜΕΣΑ**

Υπεύθυνοι Μαθήματος:

Σωτήρης Κωτσόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Fotini Christia, Ford International Professor in the Social Sciences in the Department of Political Science, Massachusetts Institute of Technology

Τεχνικοί Συνεργάτες από το Massachusetts Institute of Technology (θα ανακοινωθούν την Άνοιξη)

Χαράλαμπος Λουιζίδης, Αρχιτέκτονας, Φωτογράφος (ΕΤΕΠ), Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

1. Περιγραφή περιεχομένου – Διδακτικοί στόχοι

Το Εαρινό εξάμηνο οι σπουδαστές θα επεκτείνουν την γνώση τους πάνω στις εφαρμογές των περιγραφών που παράγονται με ψηφιακά μέσα αποτύπωσης και τη φωτογραμμετρική τεκμηρίωση. Οι σπουδαστές θα χρησιμοποιήσουν το οπτικό υλικό που θα προκύψει από την αποτύπωση της Βαρβακείου Αγοράς για να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον εμβύθισης (immersive environment). Συγκεκριμένα, κατά την επεξεργασία του ψηφιακού υλικού θα διδαχθούν την χρήση κατάλληλου λογισμικού που θα τους επιτρέψει την παραγωγή διοραμάτων Εικονικής Πραγματικότητας (VR, AR). Αφού δημιουργήσουν και περιηγηθούν στον Εικονικό Χώρο της Βαρβακείου Αγοράς θα συζητήσουν την εμπειρία της Εικονικής Πραγματικότητας και των χώρων μετασύνδεσης (metaverse) καθώς και την επίδραση που έχουν οι περιγραφές αυτές στην καταγραφή και την εμπειρία του αρχιτεκτονικού χώρου και του πολιτιστικού έργου. Έμφαση δίνεται στην συστηματική εξέταση των τρόπων με τους οποίους συνδυάζονται οι περιγραφές Εικονικής Πραγματικότητας (VR, AR) και οι χώροι μετασύνδεσης (metaverse) και πως επηρεάζουν την υφολογική ανάλυση μεμονωμένων υπαρκτών αρχιτεκτονικών έργων ή συνόλων.

Το μάθημα γίνεται σε συνεργασία με το Massachusetts Institute of Technology και τον Δήμο Αθηναίων.

2. Μορφή Μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει εβδομαδιαίες διαλέξεις, εργαστήριο και πιθανές εργασίες πεδίου. Εβδομαδιαίες συζητήσεις συγγραμμάτων από την διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία πλαισιώνουν και συμπληρώνουν το περιεχόμενο των διαλέξεων και των ασκήσεων, παρέχοντας μια εποικοδομητική επισκόπηση της ιστορίας και της λογικής των εφαρμογών της Εικονικής Πραγματικότητας (VR, AR) και των χώρων μετασύνδεσης και την σχέση τους με την χωρική αντίληψη, την εμπειρία του φυσικού χώρου και της Αρχιτεκτονικής. Οι σπουδαστές θα εργάζονται σε ομάδες. Θα αποκτήσουν γνώση σε δυο θέματα: Πως οργανώνεται η δημιουργία ενός χώρου Εικονικής Πραγματικότητας (VR, AR); Πως εκτελείται πρακτικά ο σχεδιασμός και η επεξεργασία του οπτικού υλικού στα κατάλληλα λογισμικά;

Η διδασκαλία εξελίσσεται σε τέσσερα (4) στάδια:

1. Κατανόηση της αρχής και των βασικών αρχών VR, AR
2. Γνωριμία με συγκεκριμένη ψηφιακή εφαρμογή
3. Κατανόηση των αρχών της απαιτούμενης επεξεργασίας
4. Παραγωγή ολοκληρωμένου μοντέλου

- a. Σχεδιασμός
- b. Εκτέλεση
- c. Αξιολόγηση

Κάθε Δευτέρα, στο εργαστήριο θα γίνεται διόρθωση και συζήτηση πάνω στην επεξεργασία του οπτικού υλικού με τα κατάλληλα λογισμικά. Έτσι οι σπουδαστές θα μάθουν μέσω της πράξης και της δοκιμής, καταρχήν να δημιουργούν μοντέλα VR ή AR σε μικρή κλίμακας και σταδιακά να επεξεργάζονται και να δημιουργούν μεγαλύτερα μοντέλα κτιρίων ή κτιριακών συνόλων. Εργασίες πεδίου μπορεί να εκτελούνται σε εβδομαδιαία βάση κατόπιν συνεννόησης με τους σπουδαστές αν αυτό είναι τεχνικά αναγκαίο.

3. Προαπαιτούμενα

Το μάθημα είναι συνέχεια του μαθήματος «ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ» που παραδίδεται το φθινόπωρο. Οι φοιτητές που το έχουν παρακολουθήσει θα έχουν την ευκαιρία να κάνουν προωθημένες εφαρμογές και ενθαρρύνονται να το παρακολουθήσουν. Όμως το μάθημα παραμένει ανοιχτό για όλους. Δεν υπάρχει κανένα προαπαιτούμενο. Δεν απαιτείται προηγούμενη εξοικείωση στον προγραμματισμό ή την χρήση λογισμικών. Σπουδαστές με ενδιαφέρον σε οποιοδήποτε τομέα του Αρχιτεκτονικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού, της Μορφολογίας, των Αποκαταστάσεων, της Ιστορίας Θεωρίας, της Αρχιτεκτονικής Φωτογραφίας και γενικότερα των τεχνικών Αρχιτεκτονικής Αναπαράστασης και Τεκμηρίωσης με σημερινά ψηφιακά μέσα, είναι ευπρόσδεκτοι.

4. Υποχρεώσεις Μαθήματος

Απαιτείται η παράδοση τριών (3) εβδομαδιαίων ασκήσεων και υλοποίηση / παρουσίαση μιας τελικής εργασίας. Οι τρεις εβδομαδιαίες ασκήσεις είναι ατομικές και περιορισμένης κλίμακας. Θα παραδοθούν και θα συζητηθούν στο μάθημα. Η εκπόνηση της τελικής εργασίας θα γίνει κατά ομάδες. Η παρουσίαση της τελικής εργασίας θα πραγματοποιηθεί από την κάθε σπουδαστική ομάδα εργασίας την καθορισμένη ημέρα τελικής παράδοσης του μαθήματος και η ομάδα θα βαθμολογηθεί για την ποιότητα του τελικού μοντέλου.

Απαιτείται συμμετοχή όλων των σπουδαστών σε όλες τις δραστηριότητες του μαθήματος διαλέξεις, συζητήσεις, εργαστήρια, εργασίες πεδίου, τελική εργασία αποτύπωσης:

Εβδομαδιαία ατομική παρουσία και συμμετοχή	20%
3 σύντομες ατομικές ασκήσεις πεδίου	30%
1 τελική εργασία αποτύπωσης (ομάδες)	50%

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ & ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ
(Θα ανακοινωθεί)

ΣΥΝΤΟΜΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ/-ΟΥΣΩΝ

Μέλη ΔΕΠ

Αγγελής Γεώργιος, αναπλ.Καθηγητής

gaggelis@arch.ntua.gr

<http://www.arch.ntua.gr/person/1740>

Αμερικάνου Ελένη

eamerik@arch.duth.gr

examer@otenet.gr

<http://www.arch.duth.gr/dep/Amerikanou.shtml>

Αναστασόπουλος Νικόλαος

nanastasopoulos@arch.ntua.gr

Ο Νίκος Αναστασόπουλος, είναι ερευνητής αρχιτέκτων. Σπουδές αρχιτεκτονικής ΕΜΠ, MArch Yale university. Το διδακτορικό του στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ είχε με θέμα “Περιβαλλοντική Διαχείριση και Νεότερα Εναλλακτικά Πρότυπα Οικιστικής Οργάνωσης” (2013). Έχει διδάξει στο Parsons School of Design, Department of Architecture and Environmental Design, στο New School for Social Research και στο Πανεπιστήμιο Πατρών, και στο Pontificia Universidad Catolica del Ecuador. Περιοχές έρευνας και δράσης περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις σφαίρες του δημόσιου και του ιδιωτικού σε σχέση με την κατηγορία των κοινών, θέματα αποανάπτυξης, πτυχές βιωσιμότητας, θεωρίες συστημάτων και πολυπλοκότητας. Συν-ιδρυτής του μη κερδοσκοπικού οργανισμού ΔΕΝΤΡΟ, καθώς και μέλος των ομάδων Κοινό Αθήνα και του P2P Foundation. Υπηρέτησε ως Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Σχινιά Μαραθώνα και συμμετέχει σε κινήματα για τα κοινά διεθνώς. Ως μεταδιδακτορικός ερευνητής Prometeo (IAEN, Κίτο, Εκουαδόρ, 3-12/2014) συνέβαλε στην συγγραφή κειμένων στρατηγικής για το FLOK Society project και πραγματοποίησε έρευνα για ζητήματα βιωσιμότητας, το Buen Vivir και τη διαχείριση των κοινών, και την επίδρασή τους σε αστικά περιβάλλοντα. Συνδιοργάνωση εργαστηρίου με το μεταπτυχιακό MDUT του πανεπιστημίου PUCE. Εκπροσώπησε το ΕΜΠ στο Habitat III (2016) στο οποίο συμμετείχε με ερευνητικό θέμα Ports in Transition. Είναι επιστημονικός υπεύθυνος για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα H2020 SoPHIA (Social Platform for Holistic Impact Assessment), 2020-2021.

Ανδριανόπουλος Τηλέμαχος,

αναπλ. καθηγητής

Αρβανίτης Νίκος,

επικ.Καθηγητής ΑΣΚΤ

Βοζάνη Αριάδνη

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΕΜΠ

Είναι απόφοιτος Ε.Μ.Π., κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος (M.Arch., Bartlett UCL) και διδάκτωρ της Architectural Association School of Architecture, (Ph.D) με υποτροφία του ΙΚΥ. Από το 2008 διδάσκει ως μέλος ΔΕΠ του Τομέα ΙΙΙ της Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ αρχιτεκτονικό και αστικό σχεδιασμό, καθώς και σχεδιασμό τοπίου και δημοσίων χώρων . Έχει βραβευτεί σε 11 αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και το

έργο της περιλαμβάνει κυρίως τον σχεδιασμό κατοικιών και υπαίθριων χώρων. Έχει δημοσιεύσει άρθρα και αρχιτεκτονικό έργο και συμμετάσχει σε συνέδρια και εκθέσεις αρχιτεκτονικής. Έχει επιμεληθεί ημερίδες, συνέδρια και αρχιτεκτονικές εκδόσεις. Μέλος του ΔΣ της Εθνικής Πινακοθήκης (2011-2014), του Επιστημονικού Συμβουλίου του οργανισμού 'Ανάπλαση Αθήνας ΑΕ (2019) και διευθύντρια σύνταξης του αρχιτεκτονικού περιοδικού ΕΚ (2018-2020) Παράλληλα έχει εργαστεί ως σκηνογράφος σε 31 θεατρικές παραστάσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Γιαννούτσου Βασιλική

vgiannoutsou@arch.ntua.gr

<http://www.arch.ntua.gr/person/1742>

Γκικαπέππας Βασίλειος,

επίκ.Καθηγητής

vghikareppas@arch.ntua.gr

Γρηγοριάδης Ιωάννης

ggrigoriadis@gmail.com ggrigoriadis@arch.ntua.gr

<http://vgrigoriadis.wordpress.com/>

Γυπαράκης Γεώργιος

ggyparakis@arch.ntua.gr

Γυφτόπουλος Σταύρος

sgyftopoulos@arch.ntua.gr

Καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ, Αρχιτέκτων Ε.Μ.Π., MSc University of Sheffield. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα καλύπτουν τους τομείς της ένταξης σύγχρονης αρχιτεκτονικής σε περιοχές ιστορικού αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος, επανάχρησης ιστορικών κτιρίων και μετασχηματισμών της αρχιτεκτονικής κατά την εξέλιξη του θεατρικού χώρου. Έχει πλούσιο αρχιτεκτονικό έργο και συμμετοχές σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς με πολλές διακρίσεις. Έχει δημοσιεύσεις του αρχιτεκτονικού του έργου όπως επίσης και άρθρα θεωρητικού περιεχομένου, ανακοινώσεις σε συνέδρια και σεμινάρια και συμμετοχές σε εκθέσεις αρχιτεκτονικής ορισμένες από τις οποίες έχει επιμεληθεί.

Ζαφειρόπουλος Θεόδωρος

Γεννήθηκε το 1978. Ολοκλήρωσε με έπαινο την Διδακτορική Διατριβή (PhD) με τίτλο: “Η Α-στοχία ως αναστοχαστικός μηχανισμός στη Σύγχρονη Εικαστική Πρακτική” στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων-Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (2016). Συμμετείχε στο Skowhegan School of Painting and Sculpture, ME, ΗΠΑ (2009). Αποφοίτησε με άριστα και τιμήθηκε με το Paula Rhodes Memorial Award από το MFA του School of Visual Arts, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ με υποτροφίες από τα Ιδρύματα Fulbright, Gerondelis και Αλέξανδρος Ωνάσης (2007-2009). Αποφοίτησε με άριστα από το Μεταπτυχιακό Εικαστικών Τεχνών (MET) της ΑΣΚΤ (2004-2006). Συμμετείχε στο πρόγραμμα Erasmus με υποτροφία του Ι.Κ.Υ στο Universidad de Barcelona, Βαρκελώνη, Ισπανία (2000-2001). Αποφοίτησε με άριστα από το 5ο εργαστήριο Ζωγραφικής, Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών Α.Π.Θ. (1998-2003). Από το 2001 έχει πραγματοποιήσει 10 ατομικές εκθέσεις (Gallery Batagianni, Ελληνοαμερικανική Ένωση, Erika Gallery στην Αθήνα, Tranzit.hu και Erika Deak Gallery στην Βουδαπέστη, Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης ΚΜΣΤΘ, Nitra Gallery στην Θεσσαλονίκη) και έχει συμμετάσχει σε περισσότερες από 100 διεθνείς ομαδικές εκθέσεις, residencies και project στην Ελλάδα και εξωτερικό. Το 2013 ήταν resident artist στο Flux Factory στην Νέα Υόρκη και στο USF residency program (AIR Verftet) στο Μπέργκεν της Νορβηγίας. Το 2013 εκπροσώπησε την Ελλάδα στην 16η Biennale Νέων Καλλιτεχνών της Ευρώπης και της Μεσογείου με τίτλο “Errors Allowed” στην Ανκόνα της Ιταλίας. Το 2014 συμμετείχε με ανάθεση στη Biennale Φωτογραφίας (Photobiennale) του Μουσείου Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης. Έχει αποσπάσει επαινούς και αναθέσεις παραγωγής έργων σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, σε Ιδρύματα και Ινστιτούτα όπως το Morton Arboretum στο Lisle Illinois των ΗΠΑ, το Μουσείο Πολιτικής Αεροπορίας στην Αθήνα, το Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης, την εταιρία Miltech Hellas, το Goethe-Institute Θεσσαλονίκης κ.ά. Το 2019 τιμήθηκε με το Βραβείο του Ιδρύματος Μαμινδάκη. Έργα του βρίσκονται σε πολλές δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα, Ελβετία, Λονδίνο και ΗΠΑ. Άρθρα, κριτικές και παρουσιάσεις του έργου του έχουν δημοσιευτεί σε δεκάδες ελληνικά, διεθνή και διαδικτυακά μέσα. Το 2017 εκλέχτηκε επίκουρος καθηγητής στο ΕΜΠ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων.

Καλδής Βύρων

bkaldis@mail.ntua.gr

Ο Βύρων Χ. Καλδής, BA Honours (Kent), D.Phil. (Oxford), είναι Καθηγητής Ευρωπαϊκής Φιλοσοφίας στον Τομέα ΑΚΕΔ της Σχολής ΕΜΦΕ του ΕΜΠ και Διευθυντής του Εργαστηρίου Φιλοσοφίας & Ιστορίας της Επιστήμης. Έχει διδάξει σε Πανεπιστήμια στις ΗΠΑ, Βρετανία, Κύπρο και Κίνα καθώς και στην Ελλάδα. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στρέφονται γύρω από την οντολογία, αισθητική, πολιτική θεωρία, και φιλοσοφικά ζητήματα των επιστημών και της τεχνολογίας. Είναι μέλος της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ Ερευνα στην Αρχιτεκτονική: Σχεδιασμός – Χώρος – Πολιτισμός όπου διδάσκει το Μάθημα ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ και ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ.

Καρβουντζή Κων/να

vkarvountzi@central.ntua.gr

Η Κωνσταντίνα (Βαλεντίνη) Καρβουντζή είναι Αρχιτέκτονας Μηχανικός Ε.Μ.Π. και Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Ε.Μ.Π.

Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη Bartlett School of Architecture and Planning, University College στο Λονδίνο, (M.Sc. in Advanced Architectural Studies). Έχει ερευνητική δραστηριότητα στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Από το 2000 μέχρι σήμερα διδάσκει στην Αρχιτεκτονική Σχολή του ΕΜΠ στον τομέα Ι Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού, το μάθημα της Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης και μια σειρά ειδικών κατ' επιλογή μαθημάτων. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν ζητήματα Αστικής Κατοίκησης και Αστικού Σχεδιασμού, καθώς και θέματα Βιοκλιματικού Σχεδιασμού

Για τέσσερα χρόνια συμμετείχε στα πλαίσια του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Ε.Μ.Π. Αρχιτεκτονική -Σχεδιασμός του Χώρου στην οργάνωση και διεξαγωγή του μαθήματος Ζητήματα Αστικού Χώρου και Κατοικίας - Αστικός Χώρος . Από το 2020 συμμετέχει στα μαθήματα Ζητήματα Αστικού Χώρου και Κατοικίας: Σχεδιαστικοί Μετασχηματισμοί της Αθηναϊκής Πολυκατοικίας, Ερευνητικές προσεγγίσεις μεταλλάξεων της μεταπολεμικής αστικής πολυκατοικίας.

Από το 1997 μέχρι σήμερα διατηρεί το αρχιτεκτονικό γραφείο ΕΝΤΑΣΙΣ Αρχιτέκτονες μαζί με τον αρχιτέκτονα Μ. Παπαβασιλείου. Το υλοποιημένο αρχιτεκτονικό της έργο περιλαμβάνει κτήρια και συγκροτήματα κατοικίας, χώρους εργασίας και δημόσιους χώρους. Έχει συμμετάσχει σε πανελλήνιους και διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς, αποσπώντας βραβεία και διακρίσεις. Το έργο της έχει δημοσιευτεί και εκτεθεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ανάμεσα στα βραβεία περιλαμβάνονται ο Α' ΕΠΑΙΝΟΣ για τον Διεθνή Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό για τον Σχεδιασμό του Νέου Μουσείου Ακρόπολης, το Α' ΒΡΑΒΕΙΟ για τον Διεθνή Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό Ιδεών για το Κτίριο «Συλλογικής Παραγωγής Αρχιτεκτονικής» στην πόλη Γάνδη του Βελγίου, το Β' ΒΡΑΒΕΙΟ (από 5 ισότιμα) για τον Διεθνή Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό για το Σχεδιασμό του Ολυμπιακού Χωριού και το Α' ΒΡΑΒΕΙΟ στον Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό Ιδεών για την Ανάπλαση της Πλατείας Θεάτρου.

Κουρνιάτης Νικόλαος

Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ (2001) -- Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του ΠαΔΑ (2021) -- Μεταπτυχιακό Δίπλωμα από το ΔΠΜΣ του ΕΜΠ «Σχεδιασμός, Χώρος, Πολιτισμός» (2005) -- Διδακτορικό Δίπλωμα στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ (2013) – Μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Πληροφορικής του ΕΚΠΑ (2015) – Μεταδιδακτορική έρευνα με θέμα την Ψηφιακή Ολογραφία και τον Παραμετρικό Σχεδιασμό στην Αρχιτεκτονική στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ (2016) -- Μέλος της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρίας, – Διδάσκων στο Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής της Σχολής Πολιτισμού του ΠΑΔΑ, στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο -- Δημιουργία ανοικτών ακαδημαϊκών μαθημάτων για τη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ και για το Τμήμα Πολιτικών Δομικών Έργων του ΤΕΙ Πειραιά (βραβευμένα μαθήματα) -- Συγγραφέας των βιβλίων «Geometric Principles in Generative Design», «Τεχνικές Αναπαράστασης με Γεωμετρικές Μεθόδους και με Σύγχρονα Ψηφιακά Μέσα», «Γεωμετρικές Αναπαραστάσεις σε Εφαρμοσμένο Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό», «Γεωμετρία και Αρχιτεκτονική» και «Η Προοπτική στην Αρχιτεκτονική Απεικόνιση». – Συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια – Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά. -- Οργάνωση εκθέσεων Γεωμετρίας, Στερεοσκοπίας και Ολογραφίας (Ενδεικτική αναφορά: Ευγενίδιο Ίδρυμα, Μουσείο Ηρακλειδών, the mall Athens) -- Χωρική μελέτη Performance Choreogenic II, Atrium, Μουσείο Μπενάκη σε συνεργασία με τη Διεθνή Έκθεση Prague Quadrennial of Performance Design & Space (2016) -- Διεξαγωγή workshop ψηφιακού παραμετρικού σχεδιασμού -- Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας από τον ΟΒΙ . -- Σχεδιασμός χρηστικών αντικειμένων (επίβλεψη διεθνούς παραγωγής, εγχώρια διάθεση προϊόντων 2010)

Κιονικιόλης Αλέξανδρος

επίκ.Καθηγητής Α.Π.Θ., Πολιτικός Επιστήμονας

Κουτσουμπός Λεωνίδας

Ο **Λεωνίδας Κουτσουμπός** είναι αρχιτέκτονας, επίκουρος καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ όπου διδάσκει αρχιτεκτονική σύνθεση και θεωρία του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού. Σπούδασε στην Αθήνα (ΕΜΠ), όπου επίσης πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές (2004). Ως υπότροφος του ΙΚΥ εκπόνησε διδακτορική διατριβή στο *University of Edinburgh* της Σκωτίας (2009) ερευνώντας ηθικές διαστάσεις της διδασκαλίας του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, για την οποία διακρίθηκε με το *RIBA Presidents' Award for Research, Outstanding PhD Thesis*. Η θεωρητική του έρευνα επικεντρώνεται στη μελέτη διαφόρων πτυχών της διαδικασίας του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, χρησιμοποιώντας φιλοσοφικές και εθνομεθοδολογικές προσεγγίσεις. Ταυτόχρονα εξασκεί την αρχιτεκτονική στην Ελλάδα με μελέτες και κατασκευές.

Κωτσόπουλος Σωτήριος

skotsopoulos@arch.ntua.gr

Ο Σωτήριος Δ Κωτσόπουλος ερευνά την επίδραση που έχουν οι παραγωγικές διαδικασίες υπολογισμού και η πρόοδος της Τεχνητή Νοημοσύνης στον τρόπο με τον οποίο θεωρούμε και ασκούμε τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό. Χρησιμοποιεί μαθηματικά και γεννητικά υπολογιστικά μέσα (generative design) όπως άλγεβρες γεωμετρικών στοιχείων, κανόνες παραγωγής και αλγόριθμους, για να διερευνήσει τις δομικές σχέσεις μεταξύ μορφής, δομής και απόδοσης. Ως ερευνητικός συνεργάτης στο Massachusetts Institute of Technology (MIT) διεξάγει διεπιστημονική έρευνα και εξετάζει τις εφαρμογές διαδικτυωμένων τεχνολογιών και της Τεχνητής Νοημοσύνης στην βιοκλιματική αρχιτεκτονική, τόσο σε κλίμακα μεμονωμένων κτιρίων όσο και σε πολεοδομική κλίμακα. Ως ερευνητής του MIT σχεδίασε και κατασκεύασε ένα πρωτότυπο «έξυπνο σπίτι» το Διασυνδεδεμένο Βιοκλιματικό Σπίτι (Connected Sustainable Home) στο Trento της Β. Ιταλίας. Έχει πολυάριθμες ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις και διδάσκει μαθήματα και εργαστήρια υπολογιστικά υποβοηθούμενης σχεδίασης, προσομοίωσης και ψηφιακής κατασκευής. Ο Σωτήρης Δ Κωτσόπουλος έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα στον υπολογιστικά συστήματα σχεδιασμού από το MIT, έλαβε Masters of Science in Architectural Studies στην τεχνολογία σχεδιασμού από το MIT, έλαβε με υποτροφία Fulbright Masters in Architecture από το Southern California Institute of Architecture (SCI-Arc), και είναι Διπλωματούχος Αρχιτέκτονας Μηχανικός του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Λάββα Σταυρούλα

rlava@arch.ntua.gr

Η **Ρίβα Λάββα** είναι αρχιτέκτων-μηχανικός ΕΜΠ με σπουδές αρχιτεκτονικού σχεδιασμού στο Cooper Union της Νέας Υόρκης και δρ αρχιτεκτονικής ΑΠΘ.

Διδάσκει αρχιτεκτονική σύνθεση και αρχιτεκτονική κληρονομιά στη Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ. Εργάστηκε ως αρχιτέκτων στην Αθήνα και τη Νέα Υόρκη. Δίδαξε το μεταπτυχιακό μάθημα «Μοντέρνα Τέχνη και Αρχιτεκτονική» στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας (2011-13), αρχιτεκτονική σύνθεση στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (2009-13), αρχιτεκτονική σύνθεση και αστικό σχεδιασμό στην αρχιτεκτονική σχολή του Pratt Institute στην Νέα Υόρκη (1997-98) και επικοινωνία στη Σχολή Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου της Πελοποννήσου στο Ναύπλιο (2005-2009).

Η Ρίβα Λάββα έχει λάβει μέρος σε ερευνητικά προγράμματα για την αρχιτεκτονική κληρονομιά, έχει επιμεληθεί τον τόμο «Ζητήματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς» και έχει συμμετάσχει στο πρόγραμμα του

Princeton “Architecture as Icon”. Έχει δημοσιεύσει σειρά άρθρων για την αρχιτεκτονική και έχει παράγει σειρά εκπομπών για την ελληνική πόλη για την ΕΡΤ. Έχει εργαστεί ως Προϊσταμένη της Τεχνικής Υπηρεσίας του ΟΚΑΝΑ και ως σύμβουλος σε θέματα μετανάστευσης στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.

Μάρη Ιφιγένεια

imari@arch.ntua.gr

Αρχιτέκτων Μηχανικός Σχολή Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π. (1998), Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών “Σχεδιασμός, Χώρος, Πολιτισμός” της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών (2000), διδάκτορας της Σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π. Μέλος του Τεχνικού Επιμελητηρίου από το 1999.

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τομέας ΙΙΙ “Αρχιτεκτονικής Γλώσσας Επικοινωνίας και Σχεδιασμού” της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ε.Μ.Π. με γνωστικό αντικείμενο “Θεωρητική Διερεύνηση και Σχεδιασμός Δημόσιων Ιδιωτικών Χώρων και Αντικειμένων”.

Δημοσιεύσεις: επιστημονικά άρθρα και ανακοινώσεις σε συνέδρια με κύριο ερευνητικό ενδιαφέρον τη θεωρία του σχεδιασμού και συγκεκριμένα τη διερεύνηση των λογικών της διαδικασίας του σχεδιασμού μέσα από την επεξεργασία κυρίως διαγραμμάτων.

Ερευνητικά προγράμματα: συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα του Ε.Μ.Π., ως μέλος της ερευνητικής ομάδας.

Εκπόνηση αρχιτεκτονικού έργου μελετημένου και πραγματοποιημένου: Δημόσιων, Ιδιωτικών Χώρων και Αντικειμένων. Κυριότεροι εργοδότες: Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου, Βουλή των Ελλήνων, Ίδρυμα Ωνάση, Ιστορικό Μουσείο Ηρακλείου, Υπουργείο Εθνικής Αμύνης.

Μαριαντή Μαρία

επικ. Καθηγήτρια

Μπούζας Βασίλης

vbouzas@uowm.gr

Μπουμπάρης Νίκος

Επικ. Καθηγητής, Τμήμα πολιτισμικής τεχνολογίας και επικοινωνίας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ντάφλος Κων/νος

kdaflos@arch.ntua.gr kdaflos@hotmail.com

Ο Κώστας Ντάφλος είναι αναπληρωτής καθηγητής στην Σχολή αρχιτεκτόνων μηχαν. ΕΜΠ, δρ. αρχιτέκτων μηχαν. ΕΜΠ, εικαστικός καλλιτέχνης νέων μέσων και γλυπτικής ΑΣΚΤ. Μεταπτυχιακές σπουδές “ψηφιακές μορφές τέχνης” ΑΣΚΤ - Τμήμα μηχαν. Η/Υ & Πληροφ. Παν. Πατρών (2003). Το ερευνητικό ενδιαφέρον του με γνωστικό αντικείμενο Πλαστικές εγκαταστάσεις με Επιτελεστικές Πρακτικές εστιάζεται στην ενδιάμεση περιοχή Τέχνης και Αρχιτεκτονικής.

Επικεντρώνεται στο πεδίο των διαλογικών πρακτικών μέσα από συλλογικές δράσεις & εργαστήρια στην καθημερινή ζωή, παρεμβάσεις στη δημόσια σφαίρα, δικτυωμένες αστικές έρευνες, μέρος των οποίων αναπτύχθηκαν στη διδασκαλία του στο Τμήμα αρχιτ. μηχαν. Παν. Πατρών (2003-2009), και στην Σχολή αρχ. μηχαν. ΕΜΠ (2010- μέχρι σήμερα). Υλοποιεί από το 2003 το αυτοθεσμιζόμενο πρόγραμμα Círo_ νομαδικών εγκαταστάσεων & διατάξεων με επιτελέσεις ρομπότ, σε ανεξάρτητα φεστιβάλ & γεγονότα

τέχνης -επιστήμης –τεχνολογίας. Η συγγραφική δραστηριότητά του περιλαμβάνει τα πρόσφατα βιβλία και καταλόγους "Cipo_vehicles: mail art, stencil, embroideries - pattern book", και "Cipo_vehicles: street puppetry theater" (Blurb, 2020 και 2021), "Χωροθετήσεις της γραφής, ετεροτοπίες της ανάγνωσης: η αρχιτεκτονική της εικαστικής πράξης", Κάλλιπος (υπό έκδοση), "Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης", και "Τακτικές Τεχνοπολιτικών Μέσων" (Κάλλιπος, 2016 & Πανεπ. εκδ. ΕΜΠ, 2017). Έχει παρουσιάσει κτίσματα και μελέτες σε διεθνείς εκθέσεις αρχιτεκτονικής όπως της UIA, Μπιενάλε και εκθέσεις του EIA, κ.ά. Μέλος επιστημονικών επιτροπών και επιτροπών αρχιτεκτονικών διαγωνισμών.

<https://ntua.academia.edu/KostasDaflos>

<https://www.arch.ntua.gr/person/202>

Ξαγοράρης Ζάφος,

Καθηγητής ΑΣΚΤ

Ξάνθη Θεώνη

Αναπλ. Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΔΠΘ

Παπαβασιλείου Ματθαίος

Αρχιτέκτων – Αναπλ. Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Ο Ματθαίος Παπαβασιλείου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1963. Σπούδασε στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π. και στη Σχολή Αρχιτεκτονικής Bartlett του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (UCL). Έχει διδάξει στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας από το 1999 – 2004 τα μαθήματα : «Εισαγωγή στην ενσωμάτωση τεχνολογιών στην Αρχιτεκτονική Σύνθεση», «Εισαγωγή στην Αυτοματοποιημένη Σχεδίαση», «Αυτοματοποιημένη Σχεδίαση – Αρχιτεκτονική Σύνθεση και Υπολογιστές» και «Εικόνα-Ηχος-Πολυμέσα Ι». Ανέλαβε καθήκοντα ως μέλος ΔΕΠ στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π. μετά την εκλογή του το 2009, όπου υπηρετεί ως Καθηγητής στην βαθμίδα του Αναπληρωτή με γνωστικό αντικείμενο «Αρχιτεκτονικές Συνθέσεις». Διδάσκει στην περιοχή των Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων και τα ερευνητικά ενδιαφέροντά του περιλαμβάνουν τον Αστικό Σχεδιασμό, Θέματα Συλλογικής Κατοικίας, Θέματα Βιοκλιματικού Σχεδιασμού και Θέματα ενσωμάτωσης τεχνολογίας στη διαδικασία σχεδιασμού, στο κτήριο (ευφυές κτήριο / smart building) και στην πόλη (ευφυείς πόλεις / smart cities).

Από το 2010 διδάσκει στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Αρχιτεκτονική-Σχεδιασμός του Χώρου». Συμμετέχει στα μαθήματα Ζητήματα Αστικού Χώρου και Κατοικίας: Σχεδιαστικοί Μετασχηματισμοί της Αθηναϊκής Πολυκατοικίας, Ερευνητικές προσεγγίσεις μεταλλάξεων της μεταπολεμικής αστικής πολυκατοικίας,

και συντονίζει το μάθημα Κινητική Αρχιτεκτονική και Διαδραστικά Περιβάλλοντα.

Μαζί με την αρχιτέκτονα Κωνσταντίνα Καρβουντζή είναι ιδρυτικά μέλη του αρχιτεκτονικού γραφείου ΕΝΤΑΣΙΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ. Έχει εκπονήσει αρχιτεκτονικές μελέτες δημοσίων και ιδιωτικών έργων, έχει βραβευθεί σε Εθνικούς και Διεθνείς Αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και έχει συμμετάσχει σε δεκάδες εκθέσεις αρχιτεκτονικού έργου. Ανάμεσα στα βραβεία περιλαμβάνονται ο Α' ΕΠΙΑΙΝΟΣ για τον Διεθνή Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό για τον Σχεδιασμό του Νέου Μουσείου Ακρόπολης, το Α' ΒΡΑΒΕΙΟ για τον Διεθνή Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό Ιδεών για το Κτίριο «Συλλογικής Παραγωγής Αρχιτεκτονικής» στην πόλη Γάνδη του Βελγίου, το Β' ΒΡΑΒΕΙΟ (από 5 ισότιμα) για τον Διεθνή Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό για το Σχεδιασμό του Ολυμπιακού Χωριού και το Α' ΒΡΑΒΕΙΟ στον Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό Ιδεών για την Ανάπλαση της Πλατείας Θεάτρου.

Ως εκπρόσωπος των μελών ΔΕΠ του ΕΜΠ, έχει εκλεγεί στη Διοικούσα Επιτροπή της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΠΟΣΔΕΠ).

Παππά Νίνα

npappa@arch.ntua.gr

Web-sites: www.ninapappa.com

<http://errands.gr/>

Εικαστικός, Επικουρη Καθηγήτρια και Διευθύντρια του Εργαστηρίου Ζωγραφικής της Σχολής Αρχιτεκτόνων - Μηχανικών, Ε.Μ.Π., Διδάκτωρ της Σχολής Αρχιτεκτόνων - Μηχανικών, φοίτησε στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Center for Advanced Visual Studies - CAVS του Μ.Ι.Τ. και έχει πτυχίο Ζωγραφικής και πτυχίο Γλυπτικής από την Α.Σ.Κ.Τ. Το εικαστικό της έργο έχει στοιχεία με τεκμηριωτικό χαρακτήρα: ηχογραφήσεις ανθρώπινων φωνών και συνεντεύξεις που αποτυπώνουν ιδιαίτερες συμπεριφορές και κώδικες επικοινωνίας, όπως οι ηχογραφήσεις ανθρώπων που παρευρίσκονται στον ίδιο χώρο μ' έναν κοινό στόχο, π.χ. την κοινή εργασία, ή την αναμονή σε μία αίθουσα, συνεντεύξεις με ερευνητές που έχουν ιδιόμορφο τρόπο έρευνας, κ.α. Είναι ιδρυτικό μέλος της ομάδας Errands. Έχει παρουσιάσει 9 ατομικές εκθέσεις- και έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ενδεικτικά: Gardentopia, Matera Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, 2η Μπιενάλε Αθήνας HEAVEN (2009), Ινστιτούτο Goethe (Σεπτ. 2014), Πρώτη Διεθνής Μπιενάλε Design Κωνσταντινούπολης (2012), Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης (2006), κ.α.

Ρυμενίδης Γεώργιος,

Επικ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Σαβράμη Κάτια

savrami@upatras.gr

http://www.theaterst.upatras.gr/?page_id=1041

<http://www.savrami.gr>

Σεβαστάκης Δημήτριος

Καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου –ΕΜΠ.

Γεννήθηκε στο Καρλόβασι Σάμου το 1960. Σπούδασε Ζωγραφική στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (1979-1985) με καθηγητές τους Γ.Μόραλη, Δ.Μυταρά, Δ. Κούκο και Ζ.Αρβανίτη.Ως ζωγράφος έχει πραγματοποιήσει πλήθος ατομικών εκθέσεων και έχει συμμετάσχει τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό σε πολυάριθμες ομαδικές εκθέσεις, σε ιδρύματα και γκαλερί (Μουσείο Μπενάκη, Ωδείο Αθηνών, Εθνική Πινακοθήκη, Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδας, Αθηναϊκές γκαλερί καθώς επίσης στο Μιλάνο, Πεκίνο κλπ). Έργα του φιλοξενούνται σε ιδιωτικές και δημόσιες συλλογές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Με το έργο του έχουν ασχοληθεί έγκριτοι κριτικοί, ιστορικοί τέχνης και ειδικοί κειμενογράφοι.

Από το 2001 διδάσκει στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου –ΕΜΠ, στο επίπεδο τόσο των προπτυχιακών όσο και των μεταπτυχιακών σπουδών, αρκετά μαθήματα, ολόκληρο των κύκλο των εικαστικών μαθημάτων σχεδίου και χρώματος, επίσης εννοιολογική, επικοινωνιακή και πολιτική λειτουργία της Αφίσας και των συμβολικών και αφηγηματικών εφαρμογών της εικόνας. Στο

πλαίσιο της διδακτικής του δραστηριότητας έχει συμμετάσχει ως επιβλέπων ή/και ως μέλος επιτροπών σε πολυάριθμες διαλέξεις και διπλωματικές εργασίες. Συμμετέχει ενεργά ως εισηγητής σε πολλά επιστημονικά συνέδρια σε συνέδρια, ημερίδες, φόρουμ και ερευνητικές διαδικασίες για ζητήματα που αφορούν τις Καλές Τέχνες, τον Πολιτισμό, την Εκπαίδευση, την Έρευνα και την Καινοτομία, την Πολιτιστική Πολιτική. Ως επικεφαλής ή μέλος επιστημονικών και κοινοβουλευτικών επιτροπών εμπειρογνομόνων για την εκπαίδευση, την έρευνα-καινοτομία και τον πολιτισμό έχει εργαστεί για την προετοιμασία των αντίστοιχων θεματικών για τις τριμερείς και διμερείς διεθνείς συμφωνίες της Ελλάδας με άλλες χώρες, με έμφαση τις χώρες της νότιο-ανατολικής Μεσογείου.

Έχει συνεργαστεί καλλιτεχνικά και συγγραφικά με γνωστούς εκδοτικούς οίκους (για παράδειγμα Πατάκης, Παπαζήσης, Κέδρος, Αλεξάνδρεια, εκδόσεις Καστανιώτη, Αιγόκερως κλπ.), Αρθρογραφεί συστηματικά στον ημερήσιο και περιοδικό Αθηναϊκό τύπο και κάνει συχνές τηλεοπτικές παρεμβάσεις, για ζητήματα ευρύτερης πολιτιστικής πολιτικής, διπλωματίας και θεωρίας.

Σταυρακάκης Μανώλης

επικ. καθηγητής

Σταυρίδης Σταύρος

ssstavrides@arch.ntua.gr

http://courses.arch.ntua.gr/stavrides_gr.html

Ο **Σταύρος Σταυρίδης** είναι Δρ. αρχιτέκτονας, καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, όπου διδάσκει αρχιτεκτονικό σχεδιασμό και θεωρία στο προπτυχιακό και μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών.

Έχουν εκδοθεί τα βιβλία του: *Η συμβολική σχέση με το χώρο* (1990), *Διαφήμιση και το νόημα του χώρου* (1996), *Από την πόλη οθόνη στην πόλη σκηνή* (2002 Κρατικό βραβείο δοκιμίου), *Η υφή των πραγμάτων* (1996 σε συνεργασία με τη φωτογράφο Ε. Κώτσου), *Μετέωροι χώροι της ετερότητας* (2010), *Towards the City of Thresholds* (2011) *Common Space* (υπό έκδοση) και έχει επιμεληθεί τη συλλογή κειμένων *Μνήμη και εμπειρία του χώρου* (2006). Έχει δημοσιεύσει πλήθος άρθρων στα Ελληνικά, τα Αγγλικά, τα Γαλλικά, τα Ισπανικά και τα Πορτογαλικά, τα οποία ερευνούν τη νοηματοδότηση του αστικού χώρου και τις πρακτικές της κατοίκησης του. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια η έρευνά του εστιάζεται στη θεωρητική και σχεδιαστική προσέγγιση του χώρου των κοινών και τις μορφές που παίρνουν οι αγώνες για το δικαίωμα στην πόλη.

Τερζόγλου Νικόλαος-Ιων

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο – Τομέας ΙΙΙ – Αρχιτεκτονικής Γλώσσας,

Επικοινωνίας και Σχεδιασμού / Εργαστήριο: Αρχιτεκτονικού Χώρου και Επικοινωνίας
Διπλωματούχος Αρχιτέκτων Ε.Μ.Π., Μ.Δ.Ε. Ε.Μ.Π., Πτυχιούχος Α.Σ.Κ.Τ., Δρ. Ε.Μ.Π.

Γνωστικό Αντικείμενο: Έννοιες και Θεωρίες για την Οργάνωση και τον Σχεδιασμό του Αρχιτεκτονικού Χώρου

Ερευνητικά Ενδιαφέροντα: Εννοιολογική Ιστορία των Αρχιτεκτονικών Ιδεών, Φιλοσοφία της Αρχιτεκτονικής, Έννοιες και Θεωρίες του Χώρου και του Τόπου, Σχέσεις Τέχνης και

Αρχιτεκτονικής, Αρχιτεκτονική ως Τέχνη

Κριτής σε Διεθνή Επιστημονικά Περιοδικά: *South African Journal of Art History* (2013+), *Jahr – European Journal of Bioethics* (2020+)

Σύντομο Βιογραφικό

Μόνιμος Επικουρος Καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με γνωστικό αντικείμενο Έννοιες και Θεωρίες για την Οργάνωση και τον Σχεδιασμό του Αρχιτεκτονικού Χώρου (ΦΕΚ 904/Τεύχος Γ'/17.8.2018). Αριστούχος Αρχιτέκτων Ε.Μ.Π. (2000, Χρυσोβέργειο Βραβείο και Αργυρό Μετάλλιο με τον Προμηθέα Πυρφόρο), Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικευσης «Σχεδιασμός-Χώρος-Πολιτισμός» Ε.Μ.Π. (2001, Υποτροφία Ιδρύματος Ευγενίδου), Διδάκτωρ Ε.Μ.Π. πάνω στη Θεωρία και Φιλοσοφία της Αρχιτεκτονικής (2005, 2ο Διεθνές Βραβείο ICAR-CORA 2007), Πτυχιούχος Εικαστικών Τεχνών της Α.Σ.Κ.Τ. (2009) και Μεταδιδάκτωρ Ε.Μ.Π. πάνω στις «Ιδέες του Χώρου στον Εικοστό Αιώνα» (2007-8). Έχει συν-επιμεληθεί τον Αγγλικό τόμο *Intersections of Space and Ethos* (Routledge, 2015, 20172). Έχει διδάξει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο Πατρών, στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, σε μαθήματα και εργαστήρια φιλοσοφίας της αρχιτεκτονικής, ιστορίας των ιδεών του χώρου, ερμηνευτικής ανάγνωσης των τόπων της πόλης και μεθοδολογίας της αρχιτεκτονικής σύνθεσης. Γενικός συντονιστής του Εργαστηρίου Ερμούπολης (2019), με αντικείμενο την δημιουργική επανάχρηση ιστορικών κελυφών. Έχει συγγράψει δύο (2) μονογραφίες, έχει συν-επιμεληθεί τρία (3) βιβλία, έχει δημοσιεύσει εξήντα επτά (67) επιστημονικά άρθρα σε περιοδικά και συλλογικούς τόμους (Ελληνικά και Αγγλικά), έχει παρουσιάσει ιδέες του σε σαράντα (40) συνέδρια, εγχώρια και διεθνή, και έχει πραγματοποιήσει εκατόν ογδόντα (180) δημόσιες διαλέξεις.

Γραφείο Τ.412.8: Κτήριο Τσιτσά, 4ος Όροφος, Τομέας III – Αρχιτεκτονικής Γλώσσας, Επικοινωνίας και Σχεδιασμού. Τηλ.: 210 772 4435.

E-mail:

niterzoglou@arch.ntua.gr

ionterzo@central.ntua.gr

initer@central.ntua.gr

Προσωπική Ιστοσελίδα: <http://users.ntua.gr/ionterzo>

Τσιαμπάος Κωνσταντίνος

Ο **Κώστας Τσιαμπάος** είναι αρχιτέκτονας, αναπληρωτής καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Ε.Μ.Π. όπου διδάσκει ιστορία και θεωρία της αρχιτεκτονικής. Σπούδασε στην Αθήνα (ΕΜΠ) και την Νέα Υόρκη (GSAPP Columbia University). Κείμενά του έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά (*The Journal of Architecture*, *ARQ*, *Architectural Histories*, *ARENA JAR*) και συλλογικούς τόμους. Τα τελευταία του βιβλία είναι το *From Doxiadis' Theory to Pikionis' Work: Reflections of Antiquity in Modern Architecture* (Routledge 2018) και το *Αμφίθυμη νεωτερικότητα: 9+1 κείμενα για τη μοντέρνα αρχιτεκτονική στην Ελλάδα* (Επίκεντρο 2017). Το χειμερινό εξάμηνο της ακαδημαϊκής χρονιάς 2019-2020 ήταν Stanley J. Seeger Visiting Research Fellow in Hellenic Studies στο Πανεπιστήμιο Princeton. Αυτή την περίοδο επιμελείται έναν διεθνή συλλογικό τόμο για τα ζώα και την αρχιτεκτονική του 20ού αιώνα.

Τσιράκη Σοφία

stsiraki@arch.ntua.gr

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων της Σχολής Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ. Διπλωματούχος Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ και υποψήφιος διδάκτορας της ίδιας Σχολής. Είναι μόνιμο μέλος του Αρχιτεκτονικού γραφείου Μπίρη.

Έχει διακριθεί με Α' βραβεία σε Πανελλήνιους Αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και έχει συλλογικό και ατομικό αρχιτεκτονικό έργο. Υλοποιημένα έργα της έχουν αποσπάσει βραβεία, όπως η «Πολυκατοικία και έκθεση γλυπτικής στα Ιλίσια» (Έπαινος στα βραβεία ΣΑΔΑΣ, 2005), το «Κέντρο Εξυπηρέτησης ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ» (Έπαινος στα βραβεία ΔΟΜΕΣ 2012), ενώ το έργο «Το σπίτι- κουτί: Κατοικία και χώρος πολιτιστικών δραστηριοτήτων στο Κουκάκι» είχε προταθεί για τα βραβεία Mies Van der Rohe 2013. Είναι συγγραφέας τριών συλλογικών βιβλίων ενώ έχει επιμεληθεί διάφορες εκδόσεις. Συμμετέχει σε πανελλήνιες και διεθνείς εκθέσεις αρχιτεκτονικού έργου, σε συνέδρια και ημερίδες, ενώ τα έργα της έχουν επανειλημμένα δημοσιευτεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το έργο της «Η διάλυση του κουτιού: Πολυκατοικία στο Γκάζι» τιμήθηκε με το Α' βραβείο 2013 του Ελληνικού Ινστιτούτου Αρχιτεκτονικής, για το καλύτερο υλοποιημένο έργο της τετραετίας 2009-2013.

Χαλυβοπούλου Βάντα

Λέκτορας ΠΑΔΑ

Χριστόπουλος Κώστας

Επικ.Καθηγητής ΑΣΚΤ

Christia Fotini

Ford International Professor in the Social Sciences in the Department of Political Science, Massachusetts Institute of Technology

Ομότιμοι καθηγητές και αφυπηρετήσαντα Μέλη ΔΕΠ

Ησαΐας Δημήτριος

Αρχιτέκτων - Ομότιμος Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Ο Δημήτρης Ησαΐας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1952 και αποφοίτησε από την Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ το 1976. Έχει εκπονήσει μελέτες για δημόσια και ιδιωτικά έργα και έχει πάρει μέρος σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς με προτάσεις που έχουν αποδώσει μεγάλο αριθμό βραβεύσεων σε συνεργασία με τον Τάση Παπαϊωάννου. Το αρχιτεκτονικό τους έργο παρουσιάζεται σε πλήθος δημοσιεύσεων στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία καθώς και σε σημαντικές αρχιτεκτονικές εκθέσεις όπως στην έκθεση: «Δ.Ησαΐας- Τ.Παπαϊωάννου, 30 χρόνια αρχιτεκτονικής δημιουργίας» στο Κτίριο Οδού Πειραιώς του Μουσείου Μπενάκη το Φεβρουάριο- Μάρτιο 2011. Ο κατάλογος των έργων περιλαμβάνει κτίρια όπως το Δικαστικό Μέγαρο Αιγίου (Α' βραβείο πανελλήνιου αρχιτεκτονικού διαγωνισμού-1988), το κτίριο γραφείων στην Αθήνα (βραβείο ΕΙΑ – 2000), τα Αρσάκεια Σχολεία Πατρών (2004) και Τιράνων (2007) και το Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας (Ειδικό βραβείο – 2008). \

Από της εκλογής του στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Ε.Μ.Π. δίδαξε μαθήματα Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων και στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Αρχιτεκτονική-Σχεδιασμός του Χώρου» στο οποίο συνεχίζει να διδάσκει ως Ομότιμος Καθηγητής. Την ίδια περίοδο ήταν υπεύθυνος για την παρακολούθηση μεγάλου αριθμού Διπλωματικών Εργασιών και Διαλέξεων τελειοφοίτων.

Παράλληλα ανέπτυξε ερευνητική δραστηριότητα για θέματα κατοικίας στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (1984-1992) και στο Johns Hopkins Center for Metropolitan Planning and Research (1982-1983). Έχει δώσει διαλέξεις και συμμετέχει στο δημόσιο διάλογο που αφορά στην αρχιτεκτονική και στην πόλη δημοσιεύοντας άρθρα και σχόλια σε βιβλία, περιοδικά και εφημερίδες.

Λάσκαρης Νικόλαος

lascaris@central.ntua.gr

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1947. Αποφοίτησε από το Βαρβάκειο. Σπούδασε Αρχιτεκτονική, Πολεοδομία, Κοινωνιολογία και Γλυπτική. Είναι Διδάκτωρ του ΕΜΠ. Έχει πραγματοποιήσει πολλαπλό και πρωτότυπο μελετημένο και κατασκευασμένο έργο, αρχιτεκτονικό και καλλιτεχνικό (γλυπτική μικρής και μεγάλης κλίμακας, εγκαταστάσεις/περιβάλλοντα, συγγραφικό έργο, κινηματογράφο, video). Έχει βραβευτεί σε πανελλήνιους και διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και κινηματογραφικά φεστιβάλ. Τιμήθηκε με το χρυσό μετάλλιο των Βρυξελλών για την αρχιτεκτονική το 1973. Είναι μέλος του ΤΕΕ, ΣΑΔΑΣ, UIA, ACSA, ΑΕΕΑ ΙAPS, UMAP, μέλος του Δ.Σ. της Σημειωτικής Εταιρείας Ελλάδας και της Εταιρείας Ελλήνων Σκηνοθετών. Είναι υπεύθυνος της ομάδας εργασίας για την εκπαίδευση των αρχιτεκτόνων στο Ελληνικό τμήμα της UIA. Ως Καθηγητής του ΕΜΠ, στη Σχολή Αρχιτεκτόνων, διδάσκει το μάθημα της Πλαστικής με έμφαση στη χρήση σύγχρονων οπτικοακουστικών μέσων για την ερμηνεία των πλαστικών μορφών και την απεικόνιση του δομημένου χώρου. Είναι Research Fellow στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης – Κέντρο Προωθημένων Οπτικών Μελετών (CAVS - MIT).

Μάρδα Νέλλη

Αρχιτέκτων Μηχανικός Ε.Μ.Π, MSc, PhD, U.C.L. Καθηγήτρια Σχολής Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π. . Διδασκαλία στο Greenwich University, στο Λονδίνο, στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο και στα ΤΕΙ Αθήνας. Η διδασκαλία αφορά προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο καθώς και επιβλέψεις διδακτορικών. Το ερευνητικό έργο και το διδακτορικό δίπλωμα εστιάζουν κυρίως στον τομέα της διδασκαλίας της Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης. Συμμετοχές σε ερευνητικά προγράμματα του ΕΜΠ και διεθνή συνέδρια. Δημοσιεύσεις κειμένων σε πρακτικά συνεδρίων και επιστημονικά περιοδικά. Πανευρωπαϊκή διάκριση για κείμενο που αφορά την διδασκαλία της Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης . Το εκτεταμένο σχεδιασμένο και πραγματοποιημένο αρχιτεκτονικό έργο αφορά έργα διαφορετικής κλίμακας και πολυπλοκότητας με σημαντικότερο το Μουσείο του Τελλογλείου Ιδρύματος Θεσσαλονίκης. Συμμετοχές και μεγάλο αριθμό βραβεύσεων και διακρίσεων σε διεθνής και πανελλήνιους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς καθώς και βράβευση πραγματοποιημένου έργου. Εκπροσώπηση της Ελλάδος στα βραβεία Mies van der Rohe με την «Διώροφη Προσθήκη Παπάγου». Σημαντικός αριθμός δημοσιεύσεων και συμμετοχές σε εκθέσεις αρχιτεκτονικού έργου.

Μπαλτάς Αριστείδης

Είναι διπλωματούχος Μηχανολόγος-Ηλεκτρολόγος ΕΜΠ, Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας των Επιστημών ΕΜΠ, πρώην Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και πρώην Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού. Έχει τιμηθεί με το Κρατικό Βραβείο Δοκιμίου - Κριτικής για το βιβλίο του Αντικείμενα και Όψεις Εαυτού (Εστία 2003) ενώ το 2010 του απονεμήθηκε το Βραβείο Εξαιρετικής Πανεπιστημιακής Διδασκαλίας στη μνήμη Βασίλη Ξανθόπουλου - Στέφανου Πνευματικού. Τα τελευταία του βιβλία είναι *Peeling Potatoes or Grinding Lenses: Spinoza and Wittgenstein Converse on Immanence and Its Logic* (Pittsburgh University Press, 2012), *Φιλοσοφία και Επιστήμες στον 20ο αιώνα* (συνεπιμέλεια με τον Δρ. Κ. Στεργίουπουλο), Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2013 και, από τις Εκδόσεις Πατάκη, *Ονόματα του Κομμουνισμού* (2018) και *Εντός Παρενθέσεως;* (2019).

Μωραΐτης Κων/νος

mor@asrsisarc.gr

Ο Κωνσταντίνος Μωραΐτης, Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ, είναι Αρχιτέκτονας Μηχανικός, με μεταπτυχιακές σπουδές Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας (Université Paris I, Panthéon-Sorbonne) και Αραβικών και Ισλαμικών Σπουδών (Πάντειο Πανεπιστήμιο). Διδάκτορας ΕΜΠ, με θέμα διατριβής «Το Τοπίο Πολιτιστικός Προσδιορισμός του Τόπου. Παρουσίαση και θεωρητικός συσχετισμός των σημαντικότερων νεότερων προσεγγίσεων της τοπιακής επεξεργασίας του τόπου», διδάσκει, στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ε.Μ.Π. σε διάφορες βαθμίδες διδασκαλίας από το 1983 ήδη.

Η βασική επαγγελματική του ενασχόληση αναφέρεται στην κτιριακή αρχιτεκτονική. Από την περίοδο του 1996 εντούτοις, ξεκινά μια «εξώγαμη» σχέση του, με θέματα που αφορούν τη θεωρία και τις διαμορφώσεις τοπίου. Η σχέση αυτή νομιμοποιήθηκε με την επίσημη διδασκαλία του μεταπτυχιακού σεμιναρίου «Ιστορία και Θεωρία του Τοπίου: Η Σχηματοποίηση κατά την Τοπιακή Ερμηνεία», στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π. Στο σεμινάριο αυτό, εικοσιπενταετούς παρελθόντος πλέον, το τοπίο εξετάζεται ως κεντρικό πολιτισμικό, πολιτιστικό και πολιτικό υπόβαθρο ανάπτυξης των κοινωνιών και ταυτόχρονα ως σημαντική περιβαλλοντική συνθήκη. Κύρια όμως εξετάζεται στο πλαίσιο της συνθετικής του συνάφειας με την κτιριακή αρχιτεκτονική και τον αστικό σχεδιασμό. Θέματα που απασχολούν τη διδακτική του σεμιναρίου, παρουσιάζονται σε εκτεταμένη σειρά δημοσιεύσεων, όπως και σε τρία διδακτικά συγγράμματα. Το Τοπίο, πολιτιστικός προσδιορισμός του τόπου - Σημειώσεις για τη νεότερη, τοπιακή επεξεργασία του τόπου, Σχήματα Τοπίου: Ο Σχεδιασμός του Τοπίου ως ειδική περίπτωση Αρχιτεκτονικής Διδακτικής και Η Τέχνη του Τοπίου: Πολιτιστική επισκόπηση των νεωτερικών τοπιακών θεωρήσεων και διαμορφώσεων.

Νουκάκη – Μπαμπάλου Παρασκευή,

ομ.Καθηγήτρια

Ξερόπουλος Σόλων

Ο Σόλων Ξερόπουλος είναι Αρχιτέκτων, Διπλωματούχος τής Σχολής Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (1966), με Μεταπτυχιακές Σπουδές στην Bartlett School of Architecture and Planning, University College London, με αντικείμενο την «Αρχιτεκτονική του Κινηματογραφικού Χώρου» (1984-1986).

Υπήρξε Καθηγητής του Τομέα Αρχιτεκτονικής Γλώσσας, Επικοινωνίας και Σχεδιασμού στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (1974-2010), Διευθυντής του Τομέα Αρχιτεκτονικής Γλώσσας Επικοινωνίας και Σχεδιασμού στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (2002-2004), Επισκέπτης Καθηγητής στο Τμήμα Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Κύπρου (χειμερινό εξάμηνο 2008) και Καθηγητής στο Τμήμα Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας (2011-2014)

Το 2011 του απονεμήθηκε ο τίτλος του Ομότιμου Καθηγητή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Από το 2009 διδάσκει στο Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Αρχιτεκτονική – Σχεδιασμός του Χώρου» στην Κατεύθυνση «Σχεδιασμός – Χώρος – Πολιτισμός», το μάθημα «Εννοιολογικές Προσεγγίσεις Σχεδιαστικών Προβλημάτων».

Από τον Ιούνιο 2014 διδάσκει ως Καθηγητής στο Τμήμα Αρχιτεκτονικής της Σχολής Αρχιτεκτονικής, Μηχανικής και Γεωπεριβαλλοντικών Επιστημών του Πανεπιστημίου «Νεάπολις» Πάφου. Τον Ιούνιο του 2014, επίσης, εξελέγη Κοσμήτορας της Σχολής.

Έχει εργαστεί ως Αρχιτέκτων στο Λονδίνο (1967-1975), ενώ από το 1975-1992 είχε το δικό του Αρχιτεκτονικό γραφείο στην Αθήνα.

Από το 1993 είναι βασικό στέλεχος στο Αρχιτεκτονικό Γραφείο «Σόλων Ξενόπουλος – Ελένη Χατζηνικολάου, Αρχιτέκτονες» στην Αθήνα.

Έχει μεγάλο αριθμό δημοσιεύσεων θεωρητικών και επαγγελματικών εργασιών σε επιστημονικές εκδόσεις. Τον Ιούνιο 2014 εκδόθηκε το βιβλίο του με τίτλο «Για όλα φταίει ο χώρος; Ετερόκλητα κείμενα για την Αρχιτεκτονική» (Εκδόσεις Πανεπιστημίου Λευκωσίας).

Ξένου Βάνα

Ομ. Καθηγήτρια

Παρμενίδης Γεώργιος

gparmenidis@arch.ntua.gr

Αρχιτέκτων Μηχανικός, Διδάκτωρ Π.Σ.Α.Π.Θ. (1976, 1982).

Ομότιμος καθηγητής της Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ. Διδασκαλία και Έρευνα στο Ε.Μ.Π. (από το 1980). Εμβάθυνση στη διαδικασία σχεδιασμού του χώρου με κύριο αντικείμενο τα εννοιολογικά εργαλεία σχεδιασμού, τη μεθοδολογία, και με ειδικό πεδίο εφαρμογής το Αντικείμενο Καθημερινής Χρήσης στη θεωρία και πράξη.

Βιβλία και άρθρα σε θέματα θεωρίας και μεθοδολογίας του σχεδιασμού, ανακοινώσεις, συμμετοχές σε εκθέσεις σχεδιασμού επίπλων και αντικειμένου, με κυριότερες Δημοσιεύσεις Ερευνητικού Έργου: Ιδεολογία, Τεχνική και Οικονομικές Διακυμάνσεις στην Παραγωγή του Βιομηχανικού Αντικειμένου: Το Κάθισμα στη Δεκαετία 1920 (1983), Η Μορφή του Σχεδιασμένου Αντικειμένου. Το Πρόβλημα της Περιγραφής (1989), Το Αστικό Έπιπλο στην Ελλάδα, 1830 -1940: ένας αιώνας συγκρότησης κανόνων σχεδιασμού (2003).

Συμμετοχή σε 16 ερευνητικά προγράμματα, είτε ως κύριο μέλος της ερευνητικής ομάδας είτε ως υπεύθυνος του προγράμματος (7), με σημαντικότερους φορείς χρηματοδότησης: Ελληνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας, Ideal Group Athens, Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών Πειραιώς, Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Βουλή των Ελλήνων, Νομαρχία Αθηνών, Περιφέρεια Αττικής.

Διαρκές και διακεκριμένο (14 βραβεία) εφαρμοσμένο επιστημονικό έργο από το 1980, (Αρχιτεκτονική, Μουσειογραφία, Σχεδιασμός αντικειμένων, επίπλων, εκθέσεων, εσωτερικών χώρων), με κύριους εργοδότες: Ιστορικό Μουσείο Ηρακλείου, Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Ίδρυμα Ωνάση, Βουλή των Ελλήνων, Εθνική Πινακοθήκη, Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Εθνική Γλυπτοθήκη, Υπουργείο Πολιτισμού, Νομαρχία Αθηνών, Ελληνικά Χρηματιστήρια, Ζ. Πορταλάκης Χρηματιστηριακή Εταιρεία, ET2 κανάλι τηλεόρασης, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, Βιομηχανία Επίπλων Βαράγκη, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Ράπτη Παναγιώτα

vrapti@central.ntua.gr

youlirapti@yahoo.com

Η Γιούλη Ράπτη είναι πτυχιούχος Φιλολογίας και Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ. Συνέχισε τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο Πανεπιστήμιο Paris I- Pantheon-Sorbonne (DEA- Φιλοσοφίας). Το 1995, υποστήριξε την διδακτορική της διατριβή με θέμα την σχέση φιλοσοφίας και μοντέρνας αρχιτεκτονικής, με επιβλέποντα τον καθηγητή Olivier Revault-d' Allonnes.

Διδάξε ως Επίκουρη Καθηγήτρια του ΕΜΠ, Φιλοσοφία, Φιλοσοφία της τέχνης, Φιλοσοφία του Περιβάλλοντος και Ιστορία της Επιστήμης. Υπηρξε υπεθνή του μαθήματος της «Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Αισθητικής» στο ΔΠΜΣ της Αρχιτεκτονικής Σχολής του ΕΜΠ (1998-2017). Εκτοτε εξακολουθεί να συμμετέχει ως διδασκουςα στην νέα διδακτική ομάδα του μαθήματος Φιλοσοφία και Αρχιτεκτονική (2017-). Διδάσκει, ως εξωτερικός συνεργάτης, Φιλοσοφίας της τέχνης- Αισθητική στο ΔΠΜΣ της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του νεοσύστατου Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (2018-2020).

Η έρευνα της στρέφεται κυρίως στον χώρο της Νεότερης και Σύγχρονης Αισθητικής (Κοινωνικοκριτική σχολή της Φρανκφουρτης, Φαινομενολογία, Υπαργισμός κλπ.). Επιστημονικά της άρθρα έχουν δημοσιευθεί σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά καθώς και σε συλλογικούς τόμους. Το συγγραφικό της έργο πλαισιώνεται και από την επιμέλεια του συγγράμματος του γάλλου καθηγητή Marc Jimenez, Τι είναι η Αισθητική, εκδόσεις Νεφέλη, 2014. Κυκλοφορεί επίσης, από τις ίδιες εκδόσεις το νέο της σύγγραμμα, με τίτλο: Ο Walter Benjamin και τα Νέα Μέσα. Αισθητικές και πολιτικές προεκτάσεις, 2019. Τέλος είναι μέλος: της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρίας, της Ελληνικής Εταιρίας Αισθητικής, της Διεθνούς Εταιρείας Αισθητικής, και της Διεθνούς Εταιρίας Ελληνικής Φιλοσοφίας.

Τουρνικιώτης Παναγιώτης

Ο Παναγιώτης Τουρνικιώτης ήταν καθηγητής της θεωρίας της αρχιτεκτονικής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ μέχρι τον Σεπτέμβριο 2022 που αφυπηρέτησε. Σπούδασε αρχιτεκτονική στην Αθήνα, πολεοδομία, φιλοσοφία και αστική γεωγραφία στο Παρίσι. Έχει δημοσιεύσει δοκίμια και βιβλία για την αρχιτεκτονική και την πόλη. Η μητροπολιτική Αθήνα είναι το μεγάλο και ανοιχτό κεφάλαιο της πιο πρόσφατης δραστηριότητάς του.

Ωραιόπουλος Φίλιππος

Ομότιμος ΠΘ

-ΕΔΙΠ

Καλακαλλάς Ανδρέας

akalakallas@arch.ntua.gr

<http://www.arch.ntua.gr/person/895>

Ο Ανδρέας Καλακαλλάς είναι αρχαιολόγος, ιστορικός τέχνης και γλύπτης, μέλος του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) και του Εργαστηρίου Ζωγραφικής της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ε.Μ.Π. Διδάτωρ Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ε.Μ.Π. με θέμα διατριβής «Η Αισθητική της Οχρωματικής Αρχιτεκτονικής: Το κάστρο της Μυτιλήνης την εποχή της ηγεμονίας των Γκαττιλούζι (1355-1462)». Κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης, από την ίδια Σχολή (Δ.Π.Μ.Σ. «Αρχιτεκτονική –Σχεδιασμός του Χώρου») και μεταπτυχιακού τίτλου D.E.A. στη «Μεσαιωνική Ιστορία

και Αρχαιολογία στον Ισλαμικό και Χριστιανικό κόσμο». Απόφοιτος Πανεπιστημίου Lumiere Lyon 2, στην Ιστορία της Τέχνης και Αρχαιολογία και της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, στον Τομέα της Γλυπτικής. Διαθέτει διδακτική εμπειρία αρκετών ετών. Επιστημονική επιμέλεια εκδόσεων, συμμετοχή σε συνέδρια, ανασκαφές και εκθέσεις. Μέλος της επιτροπής για την ολοκλήρωση του Μουσείου Ολοκαυτώματος Διστόμου. Υπεύθυνος Επιστημονικής Γραμματείας του Δ.Π.Μ.Σ «Αρχιτεκτονική - Σχεδιασμός του Χώρου, Κατεύθυνση Α': Έρευνα στην Αρχιτεκτονική: Σχεδιασμός – Χώρος – Πολιτισμός», έως τον Φεβρουάριο 2016.

-Συνεργάζομενοι επιστήμονες

Αλετράς Άγγελος

Σκηνοθέτης και δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Αντωνοπούλου Κατερίνα

Υπ.δρ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Γαϊτανίδης Γιώργος

Σκηνοθέτης

Γιωτάκης Σπυρίδων

Σχ. Αρχιτεκτόνων ΔΠΜΣ, ΕΜΠ

Γκώγκου Ελενα,

εκπαιδεύτρια περμακουλτούρας

Δάλλας Αλέξιος

υπ. δρ. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Αρχιτέκτων

Δημόπουλος Γιάννης

Ο Γιάννης Δημόπουλος είναι υποψήφιος διδάκτορας στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ, με θέμα το σχεδιασμό σαν ευρεία κοινωνική και πολιτιστική πρακτική και τις νέες μορφές των σχεδιασμένων αντικειμένων στον 21^ο αιώνα. Είναι απόφοιτος της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ και κάτοχος Μ.Sc. στην Αρχιτεκτονική από την ίδια σχολή. Έχει παρουσιάσει και παρουσιάζει τη δουλειά του σε διεθνή συνέδρια, ως προς τη θεματική εναλλακτικών στρατηγικών και τακτικών σχεδιασμού όσο και σε σχέση με ριζοσπαστικές κριτικές στο σύγχρονο καπιταλισμό από τη σκοπιά του χώρου και της τέχνης. Ασχολείται πρακτικά και ερευνητικά με ένα ευρύ φάσμα δημιουργικών και συνθετικών πρακτικών όπως η ζωγραφική, ο κλασικός και σύγχρονος χορός και η ποίηση.

Ηλιοπούλου Φιλώ

Αρχιτέκτων τοπίου

Ισιδώρου Ιωάννης

novaisidor@gmail.com

Ο Γιάννης Ισιδώρου γεννήθηκε στον Πειραιά. Είναι εικαστικός καλλιτέχνης και έχει στο ενεργητικό του πολλές ομαδικές και ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το έργο και οι πρακτικές του επιχειρούν μια ενδελεχή έρευνα για τις ποικίλες εκδηλώσεις του αστικού φαινομένου.

Είναι συνιδρυτής του ηλεκτρονικού περιοδικού για την φιλοσοφία, την πολιτική και την τέχνη, happyfew.gr. Δραστηριοποιείται μέσω της συνεργασίας Salon de Vortex, με τον εικαστικό Γιάννη Γρηγοριάδη. Είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του εξαμηνιαίου περιοδικού [ΦΡΜΚ], για την ποίηση, την ποιητική και τα εικαστικά. Λεπτομέρειες για τη δραστηριότητά του υπάρχουν στις ακόλουθες ιστοσελίδες:

isidorou.com

salondevortex.wordpress.com/

frmk.gr

dangerfew.blogspot.com

Ιωάννου Όλγα

Η Όλγα Ιωάννου γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη και σπούδασε Αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο Sapienza της Ρώμης. Αποφοίτησε το 2002 από το ΑΠΘ. Έκτοτε εργάζεται ως ελεύθερος επαγγελματίας. Έχει διδάξει το μάθημα της Οικοδομικής ΙΙ και ΙΙΙ στο τμήμα Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Το 2012 ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές σπουδές της στο επιστημονικό πεδίο «Αρχιτεκτονική- Σχεδιασμός του Χώρου» στην κατεύθυνση «Σχεδιασμός-Χώρος- Πολιτισμός» στο ΕΜΠ. Είναι διδάκτορας του ΕΜΠ όπου διδάσκει επικουρικά σε μαθήματα της Σχολής. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν την δικτιωμένη αρχιτεκτονική εκπαίδευση, τον αστικό σχεδιασμό και την συνέργεια μεταξύ ακαδημίας και κοινότητας. Έχει δημοσιεύσει εργασίες σχετικές με την έρευνά της σε διαδικτυακά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

Καραγιάννη Μαρία

δρ. Αρχιτέκτων ΑΠΘ

Καραμπά Ελπίδα

Ιστορικός και Θεωρητικός Τέχνης

Καταχανάς Ρήγας

υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Καψάλη Ματίνα

δρ. Αρχιτέκτων ΑΠΘ

Κολέμπας Γιώργος

Συγγραφέας, καλλιεργητής, θεωρητικός της αποανάπτυξης

Κουζούπη Ασπασία

Αρχιτέκτων τοπίου και μεταδιδακτορική υπότροφος

Κουμπαρούλη Ειρήνη

Αρχιτέκτων και ηθοποιός

Λάλλας Δημήτριος

δρ. Κοινωνιολογίας, Τμήμα Κοινωνιολογίας-Πάντειο Πανεπιστήμιο

Λουίζιδης Χαράλαμπος

Αρχιτέκτονας Φωτογράφος (ΕΤΕΠ), Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Μαντίκου Λίνα

υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Μήλιου Περσεφόνη

Σκηνοθέτης

Μούρτου-Παραδεισοπούλου Μαρία

υπ. δρ. Παν. Southampton

Μωρέττη Καρολίνα

Η Καρολίνα Μωρέττη είναι απόφοιτος ΕΜΠ και από το 2003 εργάζεται ως αρχιτέκτονας, με κύριο αντικείμενο αποκαταστάσεις παραδοσιακών κτιρίων. Το 2009 παρακολούθησε το Δ.Π.Μ.Σ. της σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ. Από το 2013 είναι υποψήφια διδάκτωρ στον Τομέα ΙΙΙ της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Ε.Μ.Π., με θέμα διατριβής «Η έννοια της μεταβολής στην παραγωγή των μορφών. Από τον Ρομαντισμό στην Αρχιτεκτονική της Αποδόμησης», άμεσα συσχετισμένο με το θέμα διδασκαλίας του μεταπτυχιακού μαθήματος. Έχει συμμετάσχει σε πανελλήνια και διεθνή συνέδρια, όπως και σε πολυάριθμα διεθνή ερευνητικά εργαστήρια. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αναφέρονται στη θεωρητική διερεύνηση και τη σχεδιαστική προσέγγιση των μορφών, με πεδία έρευνας το θέατρο και την αρχιτεκτονική, στο πλαίσιο της οποίας εξετάζει, με ιδιαίτερη έμφαση, τις άτυπες μορφές αστικοποίησης.

Νικόπουλος Γεώργιος Αθανάσιος

Ο Γεώργιος Αθανάσιος Νικόπουλος είναι Αρχιτέκτων Μηχανικός Ε.Μ.Π., υποψήφιος διδάκτωρ στον Τομέα ΙΙΙ της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Ε.Μ.Π., με θέμα διατριβής « Η κατασκευή του φυσικού», άμεσα συσχετισμένο με το θέμα διδασκαλίας του μεταπτυχιακού μαθήματος. Έχει παράσχει επικουρικό έργο σε προπτυχιακά συνθετικά μαθήματα στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ε.Μ.Π. και έχει λάβει μέρος ως επιστημονικός συνεργάτης σε διεθνή εργαστήρια αρχιτεκτονικής και αστικού σχεδιασμού. Εργάζεται ως αρχιτέκτων μηχανικός, με συμμετοχή σε πληθώρα έργων και μελετών. Συμμετοχές και βραβεύσεις σε πανελλήνιους και διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς

Πάγκαλος Παναγιώτης

pagalos@upatras.gr

δρ. Πανεπιστημίου Πατρών

Παναγιωτοπούλου Ντορέτ,

AA DIPLOMA, MA, The WARBURG Institute Υποψ. Διδάκτων Architectural Association

Πασσιά Γιώτα

Η Γιώτα Πασσιά είναι αρχιτέκτονας μηχανικός ΕΜΠ, MSc, PhD και θεωρητικός επί του σχεδιασμού. Από το 2017 σχηματοποιεί μια θεωρία πεδίων σχέσεων για να χαρτογραφήσει τις πόλεις και να παρακολουθήσει τον μεταβολισμό τους. Συμμετέχει σε μαθήματα θεωρίας και σχεδιασμού της Αρχιτεκτονικής Σχολής του ΕΜΠ, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Είναι ιδρυτικό μέλος του studioentropia, ενός γραφείου σχεδιασμού και έρευνας, με έδρα την Αθήνα. Το γραφείο διακρίθηκε για το έργο Hecate στο πλαίσιο του θεσμού Superscape 2018 με θέμα το μέλλον των πόλεων. Είναι επιμελητής

της δράσης συμμετοχικού σχεδιασμού “Παρεμβάσεις στην πόλη” (This is Athens-Polis) του Δήμου Αθηναίων.

Πρώμος Κωνσταντίνος

Ο Κωνσταντίνος Β. Πρώμος σπούδασε κοινωνιολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο της Αθήνας και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) στη φιλοσοφία και στην ιστορία της τέχνης στη Νέα Υόρκη (New School for Social Research, Columbia University) και στο Παρίσι (E.H.E.S.S.). Υπήρξε Helena Rubinstein Fellow στο Whitney Museum of American Art/ISP (1992-1993) και μαθήτευσε επίσης ως βοηθός της Nancy Spector στο Solomon Guggenheim Museum (1993-1994). Έλαβε το διδακτορικό του το 2001 από το New School for Social Research της Νέας Υόρκης και εκπόνησε μεταδιδακτορική έρευνα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με υποτροφία του ΙΚΥ. Δίδαξε στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, στο Πολυτεχνείο Κρήτης και από το 2006 μέχρι σήμερα στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Τμήμα Ευρωπαϊκού Πολιτισμού. Έχει δημοσιεύσει πολλά κείμενα σε θέματα αισθητικής, ιστορίας και φιλοσοφίας των εικαστικών τεχνών στα ελληνικά, στα αγγλικά και στα γαλλικά. Η πρώτη του μονογραφία βγήκε στις εκδόσεις Κριτική, το 2003, με τίτλο: Στα όρια της αισθητικής. Ο ρόλος της τέχνης στα κείμενα του Martin Heidegger και του Jacques Derrida. Είναι κριτικός τέχνης, επιμελητής εκθέσεων και μέλος της AICA Hellas.

Ράπτου Ελευθερία

Η Ελευθερία Ράπτου είναι ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Ένωσης Κριτικών Θεάτρου και Παραστατικών Τεχνών, ενώ έχει διατελέσει Αντιπρόεδρος στο Διοικητικό Συμβούλιο του Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου.

Είναι Θεατρολόγος, εκπαιδευτικός, απόφοιτη του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθήνας, κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Msc) της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ), στην κατεύθυνση

Σχεδιασμός-Χώρος-Πολιτισμός. Είναι υποψήφια Διδάκτωρ ΕΜΠ με θέμα διδακτορικής διατριβής: «Το θεατρικό σώμα. Από τους τόπους αναπαράστασης του πάθους στους χώρους της θεραπείας».

Διδάσκει ως εξωτερικός επιστημονικός συνεργάτης στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ, στο μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών. Έχει διατελέσει Ειδική Σύμβουλος Πολιτιστικής Πολιτικής στο ΥΠΠΟΑ, ενώ ήταν μέλος της επιστημονικής ομάδας για ζητήματα εκπαίδευσης, έρευνας-καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, πολιτισμού και περιβάλλοντος στο προπαρασκευαστικό σκέλος για την τριμερή συνεργασία Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ, αλλά και τις διμερείς συνεργασίες Ελλάδας-Ισραήλ. Στον τομέα της θεωρίας έχει ασχοληθεί συστηματικά με τη συγγραφή θεωρητικών κειμένων για το θέατρο, την παραστασιακή τέχνη γενικότερα, την πολιτιστική πολιτική, το θέατρο για παιδιά (συνεργασία με Εθνικό θέατρο, εκδ. Αιγόκερως, εκδ. Παπαζήση, Νέα Εστία, Αναλόγιο κ.α), καθώς και με μεταφράσεις θεατρικών έργων και μελετημάτων θεωρίας του θεάτρου. Σε αυτό το πλαίσιο έχει επιμεληθεί σε όλα τα στάδια (μετάφραση, εισαγωγή κλπ.), το βιβλίο του Marvin Carlson: Performance, Μια κριτική εισαγωγή, για τις εκδ. Παπαζήση.

Στον τομέα της εκπαίδευσης διδάσκει ως εκπαιδευτικός Θεατρικής Αγωγής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, ενώ έχει διδάξει επίσης σε ιδιωτικές σχολές μεταλυκειακής εκπαίδευσης τα αντικείμενα της Ιστορίας της Τέχνης, της Ενδυματολογίας, και της Εικονογράφησης θεατρικού κουστουμιού. Συχνά δραστηριοποιείται ως εισηγήτρια θεατρολογικών σεμιναρίων, σεμιναρίων σχετικά με την Κριτική στο Θέατρο για παιδιά και εφήβους, καθώς και σεμιναρίων Ενδυματολογίας, Ιστορίας του Θεάτρου,

Εικονογράφησης θεατρικού κοστουμιού και μόδας.
Αρθρογραφεί συστηματικά για το θέατρο, τον πολιτισμό, την πολιτιστική πολιτική στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο.

Στην εφημερίδα ΑΥΓΗ, από το 2009 μέχρι τώρα, είναι υπεύθυνη για τη στήλη της κριτικής παιδικού, εφηβικού και νεανικού θεάτρου, καλύπτοντας παράλληλα ποικίλα καλλιτεχνικά πεδία. Αρθρογραφεί συστηματικά για το θέατρο και το βιβλίο με κατεύθυνση τα παιδιά και τους νέους στο περιοδικό BOOKPRESS. Έχει συνεργαστεί επί σειρά ετών με το Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, στο τμήμα Εκδόσεων.

Ρούπας Παναγιώτης

Ο Παναγιώτης Ρούπας είναι αρχιτέκτων μηχανικός ΕΜΠ, MSc και απόφοιτος της σχολής Γραφικών Τεχνών. Το 2016 ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές σπουδές στο ΕΜΠ, στοχεύοντας στην ανάλυση της αρχιτεκτονικής μορφής διαμέσου ενός μοντέλου μη σημασιοδοτικής σημειωτικής. Είναι Υποψήφιος Διδάκτορας (υπότροφος ΕΛΚΕ ΕΜΠ) και χαρτογραφεί την ικανότητα επήρειας των χωρικών συναθροίσεων. Το 2007 ίδρυσε μαζί με την Γιώτα Πασσιά το studioentropia με έδρα την Αθήνα, στοχεύοντας σε έργα και συνεργασίες διαφορετικών πεδίων σχεδιασμού (αρχιτεκτονική, πολεοδομία, τέχνη). Έχουν λάβει διακρίσεις σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και έχουν συμμετάσχει σε διεθνείς εκθέσεις (Documenta, Superscapes) και ερευνητικά προγράμματα. Το διάστημα 2016-2019 υπήρξε εντεταλμένος σύμβουλος του Δημάρχου για τα έργα αστικών αναπλάσεων του κέντρου της Αθήνας.

Σαρμά Μυρτώ

υπ.δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Σινιόσογλου Νικήτας

Ο Νικήτας Σινιόσογλου είναι διδάκτωρ Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κέιμπριτζ (PhD), Κύριος Ερευνητής στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και συγγραφέας. Έχει εκδώσει τα βιβλία: *Plato and Theodoret: The Christian Appropriation of Platonic Philosophy and the Hellenic Intellectual Resistance* (Cambridge University Press 2008), *Radical Platonism in Byzantium: Illumination and Utopia in Gemistos Plethon* (Cambridge University Press 2011), *Αλλόκοτος Ελληνισμός. Δοκίμιο για την οριακή εμπειρία των ιδεών* (Κίχλη 2016), *Μαύρες διαθήκες. Δοκίμιο για τα όρια της ημερολογιακής γραφής* (Κίχλη 2018), *Λεωφόρος NATO. Δοκιμή περιπλάνησης* (Κίχλη 2019), *Ο Καρπός της ασθενείας μου. Δοκίμιο με σάρκα και οστά* (Κίχλη 2021). Γράφει για την αστική περιπλάνηση και για τα όρια δοκιμακού και λογοτεχνικού λόγου.

Σταματοπούλου Αθηνά

Η Αθηνά Σταματοπούλου είναι αρχιτέκτων μηχανικός και ερευνήτρια με βάση την Αθήνα. Είναι κάτοχος διπλώματος και μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης από τη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, όπου και εκπονεί τη διδακτορική της διατριβή την τρέχουσα περίοδο. Ερευνητικός πυρήνας αποτελεί το σχεσιακά συγκροτούμενο αντικείμενο και, ειδικότερα η ανάπτυξη μεθοδολογιών για την περιγραφή, τη χαρτογράφηση και το σχεδιασμό του σε οποιαδήποτε κλίμακα ανάλυσης και πρακτικών. Έχει ενεργή δραστηριοποίηση σε συνέδρια και δημοσιεύσεις διεθνούς και διεπιστημονικής εμβέλειας. Παράλληλα, συνεργάζεται με καλλιτέχνες (π.χ. RAQS MEDIA COLLECTIVE) για την ερευνητική υποστήριξη έργων στην πόλη.

Στεργιόπουλος Κώστας

kwssterg@phs.uoa.gr

Σπούδασε φυσική στο ΑΠΘ (1980) και φιλοσοφία της επιστήμης στο διαπανεπιστημιακό ΠΜΣ του ΕΚΠΑ και του ΕΜΠ, όπου έλαβε το M.Sc. (1998) και εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή (2005) με θέμα «Εμπειρισμός, Επιστήμη και Μεταφυσική: Μια κριτική της διαμάχης μεταξύ Επιστημονικού Ρεαλισμού και Κατασκευαστικού Εμπειρισμού».

Στις δημοσιεύσεις του περιλαμβάνονται ο τόμος Φιλοσοφία και Επιστήμες στον Εικοστό Αιώνα (επιμ. – εισαγ. μαζί με τον Α. Μπαλτά), Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2013, η μετάφραση στα ελληνικά του βιβλίου Η Επιστημονική Εικόνα του Bas van Fraassen, από τις εκδόσεις Leader Books, 2008, καθώς και άρθρα σε θέματα ιστορίας και φιλοσοφίας της επιστήμης.

Διδάσκει Φιλοσοφία και Ιστορία της Επιστήμης στο ΕΜΠ, καθώς και Φιλοσοφία της Επιστήμης στο Διαπανεπιστημιακό ΠΜΣ «Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας» του ΕΜΠ και του ΕΚΠΑ.

Το ερευνητικό του ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη φιλοσοφία της επιστήμης, και ειδικότερα στις μεθοδολογικές, γνωσιολογικές και μεταφυσικές προϋποθέσεις συγκρότησης των φυσικών επιστημών.

Τέγος Μιχάλης

Ο Μιχάλης Τέγος είναι υποψήφιος διδάκτορας Πολιτικών Επιστημών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, με θέμα την φιλοσοφία του Χέγκελ και την πρόσληψή της στον 20^ο αιώνα. Είναι κάτοχος διδακτορικού στην Φιλοσοφία από το European Graduate School, το οποίο ολοκλήρωσε το 2012 υπό την επίβλεψη του Alain Badiou. Κατέχει επίσης MSc στις Διεθνείς Σχέσεις από το London School of Economics και BA στην Φιλοσοφία από το Πανεπιστήμιο του Reading. Μέλος της Διεθνούς Εταιρίας Πλατωνικών σπουδών, έχει διδάξει στο πρόγραμμα *Ακαδημία Πλάτωνος* και συμμετέχει τακτικά ως ομιλητής σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια με θέμα την Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία, όπως το *Symposium Platonicum* και το *London Ancient Science Conference*.

<https://auth.academia.edu/MichalisTegos>

Τουλούμης Αντώνης,

υπ. Δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Τουρνικιώτης Γιάννης,

Υπ.δρ. Σχολής Ιστορίας της Τέχνης και Αρχαιολογίας, Sorbonne

Τρούσα Δήμητρα

υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Φαραγκάς Θανάσης

υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Φάουντεν Ιάσων

Φωτογράφος Οπερατέρ

Φυσαράκη Κάλλια

υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Χάρη Χαρίκλεια

υπ. δρ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Χατζησταμάτης Σταμάτης

υπ. δρ., Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Jean – marc Huygen

Αρχιτέκτων – Καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μασσαλίας

Medea Electronique και ΑΚΟΥΩ

(καλλιτεχνικές ομάδες)

Recompulsive behaviours**Santiago del Hierro Kennedy**

Αρχιτέκτων – ερευνητής(Ολλανδία – Εκουαδόρ), Υπεύθυνος του μεταπτυχιακού προγράμματος MDUT, PUCE